

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő: ORTH IMRE O Felelősszerkesztő: BALAJTHY JENŐ

Lenni vagy nem lenni

ez ősi hamleti kérdés izgatja egyházkerületünk hivatalosait. A hazatérés mámoros pillanataiban, amikor boldogan éreztük, hogy minden úgy lesz, mint régen, úgy innen, mint túl, szinte természetesnek tűnt mindenkinek, hogy a kerületünk is visszatér az ősi kerület kebelébe, honnan a trianoni határ durva erőszakkal szakította el. Megszűnt az ok, mely kerületünket életre hívta, megszűnik a királyhágómelléki kerület is. Ez a kézenfekvő igazság csendült ki a tiszántúli egyházkerület hivatalos lapjának a felszabadult testvéreket üdvözlő cikkéből, s ennek a kívánságnak adott kifejezést a budapesti rádió is, amikor megelőzve a hivatalos nyilatkozatokat, már mint befejezett tényt repitette világgá kerületünk beolvadását.

Ma már világos, hogy ez a kérdés, mint a lét és nem lét minden kérdése nem olyan egyszerű és könnyen megoldható, mint azt sokan képzelik. Huszonkét esztendő sokkal hosszabb idő, semhogy annak alkotásait egyetlen tollvonással, vagy egyetlen nyilatkozattal megszüntetni lehetne.

De ilyen hatalmi tollvonásokat, vagy nyilatkozatokat nem ismer református egyházunknak sem a szelleme, sem az alkotmánya.

Egyházunk szelleme kizár minden *de nobis, sine nobis* intézkedést, az új Egyházi Törvények 119-ik §. pedig a következőket szegzi le: »Az egyházkerületek meglévő beosztása törvényesnek tekintetik. Egyházkerület megszüntetése, vagy új egyházkerület szervezése az egyházi törvényhozás hatáskörébe tartozik; az egyházkerületek területét érintő egyéb változás. az egyházkerület megokolt előterjesztésére, esetleg a zsinat kezdeményezésére az érdekelt egyházmegyei és egyházkerületi közgyűlések meghallgatása után zsinati határozattal történik.« Kerületünk sorsa felett tehát törvényszerűleg e paragrafus fog intézkedni — ha a magyar egyetemes egyház keretébe *de jure* is visszatért és az 1928. évi új Egyházi Törvények nálunk is érvénybe lépnek.

Előbb azonban a zsinati határozatok értelmében úgy a királyhágómelléki egyházkerületnek, mint az erdélyi egyházkerületnek

is, a zsinathoz jelentést kell tennie a román megszállás alóli felszabadulásról és arról, hogy a volt román területen levő két egyházkerület a magyar egyetemes református egyház keretébe visszahelyezkedni kíván.

Bőven van tehát idő arra, hogy félre tegyük az érzelmi szempontokat, melyek egyházkerületünk Debrecenben tanult lelkészeit s a kálvinista Róma felé mindig áhitattal tekintő népünket a beolvasás hiveivé tette s a józan mérlegelés tárgyává tegyük a beolvasás és megmaradás kérdéseit. Vajjon ugy egyetemes egyházi, mint magyar nemzeti szempontból nem érdeke-e a magyar reformátuságnak, hogy eggyel több egyházkerülete legyen s Nagyvárad református püspöki székhely maradjon? Hiszen éppen a tiszántuli egyházkerülettel kapcsolatban merült fel már régebben — még a háboru előtt — az a terv, hogy az intenzivebb lelkigondozás és a könnyebb adminisztráció szempontjából, két-három kisebb kerületre kellene osztani. Ebből a szempontból kétségkívül a királyhágómelléki egyházkerületnek, esetleg a zsinat által ujonnan megvonott határok közötti önálló léte mellett kell lándzsát törnünk. De emellett szól az a meggondolás is, vajjon nem alakult-e ki az elmúlt 22 esztendőben, részben a külső körülmények mostohasága és az idegen uralom terhe alatt, részben pedig a debreceni és a kolozsvári teológiák szellemének az idősebb és a fiatalabb nemzedékben való találkozásából egy olyan sajátos és ugy az erdélyitől, mint a debrecenitől elütő kerületi szellemiség és magatartás, aminek megszüntetése szegényebbé tenné az egyetemes magyar egyházat?

Természetesen figyelembe kell vennünk az anyagi lehetőségeket is. Ahol száz embernek főznek, ott kevesebb költség jut egyre, mint ahol csak ötnek. Mindazonáltal tisztán anyagi szempontok éppen ugy nem dönthetik el a kerület önálló létének, vagy nem létének kérdését, mint ahogy az érzelmi szempontok sem lehetnek kizárólagosan irányadók. De legkevésbé szabad ebbe a kérdésbe egyes, akár innen, akár tulnan való vezető személyiségeknek egyéni érdekeit, személyi előnyeit, vagy hiuságát belekeverni, csakugy mint ahogy azok a jogos, vagy jogtalan panaszok, melyek egyes kerületi vezetők ellen felmerülhetnek, pro vagy contra argumentumok nem lehetnek. Nem a pap az egyház s az egyházszervezet tul növi az egyes embereket.

Orth Imre.

Uj munkaközösség.

A kisebbségi időszakban a református embereket és csoportokat nem pusztán érzelmi szálak fűzték össze, hanem a közösen vállalt munka is.

Ennek az egyházi munkának az utolsó idők nyomása alatt szünetelnie kellett. Sokszor úgy látszott, hogy a munka elfojtásával sikerült az egyház hivatalos munkásai és önkéntes segítséggel szolgáló munkás tábora között a kapcsolat meglazítani.

A történelmi események az eddig is dolgozó testvéreink idejét és idejét száz felé kötik le és hajlandók volnánk arra, hogy a jelen helyzetben parancsolóan előttünk álló *egyházi* feladatokat másodrendűeknek tekintsük. Szükségesnek mutatkozik azonban, hogy az anyaszentegyház hivatalosai, mint közösség és annak belmissziói szervei is felvegyék a kapcsolatot egymással, hogy egyfelől az eddigi munkáról és helyzetről számot adjanak, másfelől az anyaszentegyház missziói munka beosztását a jövőre nézve elvégezzék.

Ez annyival inkább szükségesnek bizonyul, mert a mostani időkben a bibliakörök, ifjusági egyesületek stb. régi tagjait a jövőendő evangélizáló munkájára és további lelki gondozásra egybe tudjuk gyűjteni. Másfelől seregszemlét tarthatunk, mint 1936-ban a Református Jövő által rendezett mezőtelegdi konferencián, az anyaszentegyház világi értelmiségi munkásai felett.

Az elmúlt idő kialakította ennek az egyházkerületnek a maga különleges lelkületét. Nemcsak a kolozsvári theologia szellemi és munkaközössége jellemezte például a lelkipásztorok munkáját sem, mert sok különbség volt az u. n. »erdélyi« és khm.-i theologusok között, de átalakítólag hatott ez a helyzet a régebbi lelkészek gondolatvilágára is. Számba kell tehát vennünk a személyi kérdéseken túl az egyházkerület lelki arcának a kérdését is akkor, amikor — a hírek szerint — arról folyik tárgyalás, hogy hogyan kapcsolódik be egyházkerületünk az egyetemes magyar református egyház életközösségébe.

Ez nem tisztán administratív, nem is pénz, vagy személyi kérdés, hanem az itteni egész református egyház és az egyetemes magyarság kérdése, hogy az itteni — az idő sodrában kialakult és megtisztult közösségi lelket átvihezzük az új egyházi életbe.

Mielőtt a megnyílt lelkek a hétköznapi élet zajában újra be nem zárulnak, egyetemes egyházunk érdekében élesszük újra munkaközösségeinket, és segítsük az anyaszentegyházat, hogy kérdései (melyek naponként felmerülnek) hűséges munkásai segítségével a külső egyetemes magyar életben is megfelelő megoldást találjanak. *M. K.*

A református napilap kérdése.

A napi sajtó és más illetékes körök értesülései szerint Egyházkerületünk a mai, megváltozott körülmények között is meglévő formájában fogja tovább folytatni működését. Nagy örömmel és elégtétellel figyeli ezt a szerencsés kialakulást Egyházkerületünk felszabadult részének minden egyes gondolkodója. Ennek a nagy missiót teljesített, nagy tapasztalatokkal rendelkező, bevált utakon járó intézménynek kár, sőt egyenesen véték is lett volna megszűnnie, illetve beolvadnia. Tapasztalatból tudjuk, milyen nehéz a szervezés munkája; milyen nehezen indul el az élet más, vagy pedig egészen új utakon. Ezeket a kitaposott utakat igazán nagy kár volna ujakkal felcserélni, hiszen a feladatok egész légiója vár így is megoldásokra.

Midőn a fentieket nagy megnyugvással leszögezzük, nem hallgathatjuk el, hogy rég óhajtott vágyunk, a református napi sajtó megvalósulásának az alkalma és lehetősége sohasem volt nagyobb, mint éppen napjainkban. Ma még lobog a lelkesedés lángja; új, jobb és boldogabb életlehetőségek integetnek s az emberi lélek szívesen orientálódik új elindulások felé. E mellett a román impérium eltűnésével a régi sajtókapcsolatok majdnem teljesen megszakadtak. Azok az olcsó napilapok, melyek hiveinknek a naponkénti szellemi táplálékát képezték — nagyobbára megszűntek. Ebben az átmeneti időben ujság nélkül áll a falu, sőt maguk a vezető rétegek is. Nem volnának-e alkalmasak ezek az átmeneti idők arra, hogy amugy is újat és jobbat váró hiveink elé a református napi sajtóval beköszöntsünk.

Mi, vidékiek — látjuk, hogy milyen tekintélyes mennyiségben vásárolja ma már a falu a napi sajtó termékeit. Városon természetesen még nagyobb a kultur-szomjuság és egy jólszerkesztett, olcsó napilap csakhamar megtalálja az utat az olvasóközönség lelkiületéhez. Soha nem volt alkalmasabb az idő református napi sajtónk megteremtésére, mint éppen ezek a napok.

Ezekben a szinte felkinálkozó napokban a református napi sajtó kérdését kár, sőt véték volna meg nem oldani. Nincs közöttünk senki, aki ma, ezekben a mámoros napokban új lendülettel ne fogna hozzá a munkához, de nem lesz tökéletes a mi munkánk, ha hiveink iskolán és templomon kívüli nevelését — a sajtón keresztül — ismét kiengedjük a kezünkből. Ma már mindnyájan tisztában vagyunk vele, hogy a napi sajtó igényyé lett és minden másirányu munkát képes semlegesíteni.

A református napilap megszervezésének a technikai kérdése

az Egyházkerület feladata. Da hiábavaló a vezetőség minden ez-irányu megmozdulása, ha hiveink irányítói: papok, tanítók — a vezetőség segítségére nem sietünk. Azért bukott el eddig is igen sok nemes ügy és jó elgondolás, mert megöltük azt indolenciánkkal.

A román impérium alatt derekas munkát végeztünk, azt mindenki fentartás nélkül elismeri. Erre a munkára akkor tesszük fel a koronát, ha hiveinket a napi sajtón keresztül is magunkhoz kapcsoljuk.

Ha vezetőségünk szintén felismeri a mai helyzetet, alkalmasnak látja ezt az átmeneti időt régi tervünk megvalósítására és kiadja a megszervezésre vonatkozó utasításokat: ne legyenek ezek a szavak »kiáltó szó a pusztában« hanem álljunk teljes erőnkkel a szervezők mellé és tegyük meg mindazt, amit az ügy érdekében erkölcsi kötelességünk meg is tenni.

Befejezésül még csak annyit, hogy az Egyházkerület sajtóosztályának a cél érdekében azonnal meg kell tenni a lépéseket. Mert jönnek majd mások és akkor már nehezebb lesz hiveinket a saját sajtótáborunkban megtartani. Annyit előre is megtehetünk, hogy hiveinket igyekszünk a sajtóval szemben a várakozás álláspontjára bírni.

Tóth Zsigmond.

Fejlesszük a református iskolát!

A közoktatásügyi miniszterium a tanítás minél hamarabb való megkezdése érdekében általános irányelvül szögezte le, hogy mindenütt azzal a jelleggel kell megnyitni az iskolákat, amilyenel azok az elmúlt iskolaévben működtek. Részletes és végleges megoldásokat az idő rövidségére való tekintettel most nem eszközölhetnek. Ez az általános irányelv azonban semmiesetre sem jelentheti felekezeti oktatásunk háttérbe szorítását, vagy fejlesztésében való meggátlását: még ideiglenesen sem. Ahol a román impérium előtt csak felekezeti iskolák voltak s az állami iskolát éppen ezek ellen építették, ott ma is az első szó az oktatásügy terén az iskoláját és vele együtt a magyar kulturát könnyel és vérrel megtartó egyházaké kell, hogy legyen. Ezen a téren az intézkedési joggal felruházott katonai parancsnokságok mindenütt a legmesszebbmenő támogatást biztosítják is egyházainknak. Ők ugyanis csak azt tartják szem előtt, hogy a tanítás megkezdődjön. Természetes, hogy az egyes tanfelügyelőségeken már más szempontokat is érvényesíteni kívánnának, s ezért értelmezik a miniszterium általános irányelveit úgy, hogy azok a román állami iskolák mindenáron való megtartását jelentik. Nem vehetjük rossz néven tévedésüket, hiszen nem

ismerik viszonyainkat. Ám elvárjuk tőlük, hogy ezeket a viszonyokat megértéssel tanulmányozzák és iskolafejlesztő politikánkat s ezzel a legigazibb magyar nemzeti érdekeket, a megérdemelt módon támogassák. A legtöbb állami iskola különben is a község területén, a község pénzén épült s ezek tulajdonjoga is vita tárgyává tehető.

Másik dolog, amire nagyon ügyelnünk kell az állami iskolákkal kapcsolatban, különösen vegyes lakosságú területen az, hogy a felekezetieskedés szellemét be ne eresszük a községünkbe. Mi eddig itt a közös elnyomatás éveiben a legteljesebb megértésben és szeretetben éltünk római katolikus testvéreinkkel. Ezt akarjuk ápolni és fenntartani továbbra is. Ennek feltétele azonban az, hogy minden gyermeket lehetőleg a saját felekezetéhez tartozó tanító tanítson, református községekbe az állam református vallásu tanítót nevezzen ki. Mert jó tanító csak az lehet, aki hívő ember. Hinni pedig csak valami módon lehet, katolikus, vagy református vagy stb. módon s az a mód, ahogy hisz valaki, életén és iskoláján is meglátszik

O. J.

A tanítóképzés új rendje Magyarországon

Magyarországon a tanítóképzés jelenleg átalakulóban van. A régi tanítóképző helyét fokozatosan a *liceum* foglalja el. Az 1940—41-iki tanévben a tanítóképzőnek már csak a két utolsó osztálya nyílik meg, a IV. és V. o. 1938—39-ben kezdődött meg a liceum I. osztállyal, úgy, hogy 1940—41-ben már a harmadik osztály nyílik meg.

A liceumba a középiskola négy alsó osztályának elvégzése után lehet beíratkozni és négy esztendeig tart. Ilyenformán ugyanolyan nyolcosztályos középiskolát alkot a négy alsó osztállyal együtt, mint amilyen a gimnázium. A törvényhozásnak ehhez képest az a rendelkezése, hogy a liceum képesítése egyenrangú legyen a gimnáziuméval, elvégzése után a növendék ugyanúgy érettségi bizonyítványt kap, mint az, aki gimnáziumot végzett. De nemcsak az »érettségi« szó teszi a liceumot egyenrangúvá a gimnáziummal, hanem az a rendelkezés is, — hogy kivéve a tudományegyetemet — mindazokra a felsőbb tanulmányokra, valamint állásokra és hivatalokra képesít, amelyekre a gimnázium. A liceumi érettségi bizonyítvány birtokosa előtt a továbbtanulás lehetőségének egész sora nyílik meg, így elsősorban a tanítóképző-akadémia, a polgári iskolai tanárképző főiskolán, a gazdasági akadémián, a gazdasági

szaktanitóképzőben, a zeneművészeti és képzőművészeti főiskolán, a testnevelési főiskolán, a műegyetem közgazdaságtudományi karának gazdasági és kereskedelmi osztályán, valamint a gazdasági szaktanárképző intézetében, továbbá a közgazdasági, postai és vasúti tanfolyamokon. Akinek tehát nem célja a tudományegyetemre menni hanem más főiskolán akarja tanulmányait folytatni, vagy pedig valamely gyakorlati pályán akar elhelyezkedni, mindenképen célszerű a liceum elvégzése, A liceumnak ezenfelül célja az oktató és nevelői felsőbb tanulmányokra való előkészítés, annyira, hogy pl. tanítóképző-akadémiára másféle képesítéssel nem lehet beiratkozni, csak liceumi érettségivel. Aki pedig nem szándékozik felsőbb tanulmányokat folytatni, a liceumi érettségi mindazokkal a jogi, erkölcsi, társadalmi és gyakorlati előnyökkel ruházza fel, mint a gimnáziumi érettségi.

A liceum és a gimnázium tananyagában a főkülönbség ott van, hogy a liceumban nincsen klasszikus, tehát latin és görög nyelv, továbbá második modern nyelv sem, hanem csakis a német. Ezzel szemben vannak neveléstudományi ismeretek, kézügyességi, technikai és zenei tárgyak nagyobb mértékben, mint a gimnáziumban.

Mivel ref. tanítóképző-intézetünk nincs, kerületünkbeli tanítóképző-intézeti növendékeinknek átmenetele a magyarországi rendszerre a következőképen történhetik:

1. Fiúk a II. III. IV. tanítóképző helyett iratkozzanak be a szatmári ref. főgimnázium megfelelő osztályába. V. VI. VII. osztály helyett iratkozzanak be a debreceni ref. kollégium liceumának I. II. III. osztályába. A VIII. osztály helyett pedig iratkozzanak be a debreceni ref. kollégium tanítóképzőjének IV. osztályába.

A liceumba iratkozó növendékek legyenek elkészülve arra, hogy a IV. osztály elvégzése után nem kaphatnak állást, hanem tanulmányaikat a tanítóképző akadémián kell folytatniok; a tanítóképző IV. osztályába iratkozó növendékek pedig arra, hogy még az V. osztályt is el kell végezniök.

2. Tanítónőképző-intézeti növendékek iratkozzanak be a székelyudvarhelyi tanítóképző megfelelő osztályába, mert ez az intézet tud gondoskodni számukra megfelelőbben az átmenetről a román rendszerből a magyarra. Azonban az alsó tagozatra (II. III. IV. osztály) és az V. osztályba csak olyanok iratkozzanak be, akik mindenképen a tanítói pályát akarják választani. Ha ez az eset nem áll fenn, iratkozzanak inkább a szatmári vagy nagyváradai leánygimnáziumba ill. a szatmári kereskedelmi leány-középiskola I. osztályába, amely megfelel az elméleti középiskola V. osztályának.

Mielőtt azonban valaki véglegesen határozná, okvetlenül szerebbe az illető igazgatóságoktól a felvételi tájékoztatót, s ezért újból elsorolom a fentemlített iskolák pontos címét: A Debreceni Református Kollégium Tanítóképzőintézete és Liceuma, Debrecen; Szatmári Református Főgimnázium; Szatmári Református Leánygimnázium és Leányközépiskola; Nagyvárad Református Leánygimnázium; Székelyudvarhelyi Református Tanítónőképző.

—y —n

Árvaházi Képes Naptár 1941.

Soha nagyobb örömmel nem jelentettük, hogy kész az Árvaházi Képes Naptár, mint most. Készen van és pedig úgy, hogy az első oldalról Kormányzó urunk arcképe tekint jóságosan az olvasóra. Az utolsó ívet addig-addig halasztotta a felszabadulás reményében a Naptár szerkesztője, míg reménye valóra vált s így ez az ív, már a szabadság jegyében születhetett meg s lehet vezérszólam az egész naptárnak.

Felkérjük Lelkész és Tanítótestvéreinket, hogy mint a múltban most is tegyenek meg mindent a naptár terjesztésének érdekében, hiszen mint a múltban és a rabságban ez a naptár világító fáklya volt hiveink hajlékában, úgy lesz a jövőtépités munkálója az elkövetkező időkben. Emellett pedig — valóban magyar jövőt épít, — magyar árva gyermekeknek segít otthont és kenyeret nyújtani.

Ebben az évben még fokozottabb mértékben kell törekednünk a naptárak elhelyezésére. Négyezer magyar református család hiába várja odaát az Árvaházi Képes Naptárt, viszont ennek a négyezer naptárnak az ára talán soha sem kellett jobban árvaházunk fenntartására, mint éppen ma. Hisszük, hogy egyházunk hű sífírainak ez nem lesz nehéz feladat, hiszen most nem jár már nyakukra a csendőrmester, hogy elkobozza a naptárokat, hogy zaklasson papot és gyülekezetet a magyar szó, a magyar írás miatt.

A naptár terjesztésének egy másik módja lehet az, hogy anyaországbeli ismerőseinknek, barátainknak is ajánljuk megvételre hadd ismerjenek meg bennünket a mi huszonkét éves szenvedésünkkel terhes mivoltunkban is.

A naptár ára 66 fillér, kiküldését már meg is kezdte a Püspöki Hivatal.

O. Gy.

Kántorválasztás.

Ez év június havában, egyik szép vöröfényes vasárnap délelőtt a nagyváradi ref. egyházközség presbiteriuma az olaszii paróchiális kör kántori állását választás útján betöltötte.

A jelek arra mutatnak, hogy a választás eredménye igazolni fogja az éroekelt gyülekezet hozzáfűzött várakozását. Bizonyára ez az őszinte hittestvéri óhajtás kísérte és zárta le a választás tényét a jelenlevők részéről is.

Mindezekon tul azonban a választás folyamán olyan mozzanatokat lehetett megfigyelni, melyek az egyházi énekügy minden őszinte barátját kellemesen lepték meg.

Hogy a legfontosabbal kezdjem, a jelöltek dicséretes módon tartózkodtak próbaéneklésük folyamán a *fortissimó*-k harsogtatásától, holott pedig eddigelé — legalább is nagy általánosságban — az az elv vezette a kántor urakat, hogy a gyülekezetek a nagy erős éneklést várják tőlük, mely tul tudja harsogni — ne mondjam: kiabálni — a gyülekezet énekét. Hát hiszen kétséget sem szenved, hogy szép, erős énekhang — ha a kellő melléköngéekkel rendelkezik, kedves és szép ajándéka Istennek, — ha pedig kellő módon ki van fejlesztve, nagy kincset is jelent tulajdonosának; de ezt is csak abban az esetben, ha az ének technikájához megfelelő jóízlés társul.

A jelöltek közt akadt olyan is, akinek a hanganyaga és énektechnikája minden tekintetben megfelelő volt. Hogy ennek ellenére a gyülekezet szerényebb hanganyaggal rendelkező pályázó felé irányította figyelmét s ez utóbbit választotta kántorrá, ez ismét csak azt bizonyítja, hogy ezuttal inkább akar *jó orgonistát* választani, mint kellemes hangú kántor-énekest.

Ez is olyan mozzanata ennek a kántorválasztásnak, mely az egyházi énekügy minden barátjának teljes figyelmét és méltánylását megérdemli.

Szép hangú kántor könnyen esik kísértésbe, hogy hangját hallassa. Különösen, ha ez a hang kellő módon ki van fejlesztve, gyakran hallja az elismerés szavát, mely nem kevésbé kábitó és csábitó méreg, mint magának a »Dalnak édes méze«. Mindez magába véve nem bűn, sőt a gyülekezet nem egy tagjának rokonszenves muzikális élvezetét is jelent. De nem örvendetes jelenség, ha arról van szó, hogy rendszerré válják.

A református anyaszentegyház *gyülekezeti* egyház; istentisztelete gyülekezeti istentisztelet, igehirdetése gyülekezeti igehirdetés, éneke gyülekezeti ének. Ez utóbbi annyit jelent, hogy *maga a gyülekezet énekel* — a gyülekezeti istentiszteleten. (Folyt. köv.)

HIREK

A Hódmezővásárhelyi Ref. Leánygimnázium a Tiszántúli Egyházkerületnek Debrecenen kívül egyetlen leánynevelő-intézete. Szeretettel várja és fogadja azokat a leánynövendékeket (VI. VII. VIII.), akik kerületünk területén ref. leányiskolában elhelyezkedni nem tudnak. Érdeklődők forduljanak felvilágosításért az igazgatósághoz.

Protestáns napok Budapesten. Híveink közül sokan alig várják, hogy az elnyomatás után hazánk fővárosába utazzanak. Kapcsoljuk bele utazásukat az országos protestáns napokon való részvételükkel (okt. 29—31.) Féláru vasuti utazást (okt. 26-tól nov. 5-ig) és egyéb kedvezményeket biztosíthatunk nekik. Eddig is az egyház hordozta őket és tartotta meg bennük a hitet és a reménységet, hadd menjenek az egyházzal első hazatérő utjokon. Részletes ismertetést minden lelkeszi hivatalnak küldött a protestáns napok rendezősege.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

6678—1940-I. sz. KÖRRENDELET. *A kebelbeli Egyházmegyék Nagytiszteletű Espereseinek és tiszteletes Lelkészeinek.* Tudomásomra jutott, hogy a bekövetkezett nagy változások az egyházi adminisztrációban egyeseknél bizonyos zavart és tájékozatlanságot keltettek Figyelmeztetni kívánom lelkész testvéreimet, hogy egyházközségeiknek vezetésében továbbra is ugyan azok az elvek és intézkedések érvényesek, mint a multban. Ennélfogva minden a hivatali hatáskörbe tartozó teendőket, akár esperesi, akár pedig püspöki elintézésre várnak, nem az egyházkerület határán kívül, hanem a Királyhágómelléki esperesi illetve püspöki hivatalhoz kell felterjeszteni. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Értesítés. *A Református Theológiai Fakultás Igazgatósága közli:* 1. Az első évre jelentkezteteket mind felvette azzal a feltétellel, hogy hiányzó okmányait a beiratáskor vagy a beiratáskor megszabandó időpontban benyújtják. Az érettségivel nem rendelkezőknek annyi haladékot ad az érettségi megszerzésére, mint amennyit az egyetemi hallgatók fognak nyerni. 2. Az év kezdetének dátumai: kollokvium október 14—15, alapvizsga október 16, minősítővizsga október 17, beiratkozás október 18—19, évnnyitó október 20, tanítás kezdete október 21, konviktusi étkezés kezdete október 20. reggel. 3. Az V. évesek, akik ugyanabban az időben kötelesek bejönni, mint a többi évfolyam hallgatói, díjfizetéséről, általában a segélyezésről később történik döntés. 4. A királyhágómelléki hallgatók a régi feltételek mellett tanulhatnak a Fakultáson. 5. Aki bármi okból a fenti dátumokat elmulasztja, mulasztása okát elfogadható módon köteles igazolni. 6. A lelkészképesítővizsgálatok időpontja nincs még megállapítva, valószínűleg nov. folyamán lesznek megtartva. Kolozsvár, 1940. szept. 27. Dr Gönczy Lajos, igazgató.

6695—1940-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli egyházi hatóságnak.* Mivel Magyarországon a lelkészi hivataloknak portómentességük nincsen, ennek következtében a magán ügyekben hivatalom a hozzá beérkező levelekre csak úgy válaszolhat, ha a válaszbélyeg mellékelve van. Nagyvárad, 1940. szeptember 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

Pályázati hirdetmény. A tóti ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet ujonnan megnyitott iskolájának ktanítói állására a következő díjlevél mellett: 1. Lakás, 2 szoba, konyha, kamara, magtár, istálló, konyhakert. 2. 11. kat. hold szántó föld, adóját egyház fizeti. 3. 800 Pengő fizetés egyenlő havi részletekben. 4. 12 m. tűzifa. 5. Törvényes stóla. 6. 4 drb. urbéres erdő, legelőjog. **Kötelesség:** III—VI. osztatlan osztályok vezetése, a belm. munkában segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. — Pályázhatnak a törvényes kereteknek megfelelő férfi tanítók. Pályázati határidő a Hiv. Lapban való megjelentéstől számított 2 hét. A pályázat a tóti ref. lelkészi hivatalhoz küldendő be.

Pályázat a kőszegremetei lemondás folytán megüresedett 100 K-s ideiglenes tanítói állásra. **Javadalom:** 1. Mivel az iskolaépületben levő lakás átalakítás alatt áll — egyelőre bérelt lakás és kert. 2. A fizetés állami rendezéséig, az egyház pénztárából 14.000 Lei, havi részletekben kiszolgáltatva. 3. Egyh.-kerületi segély. 10.000 Lei. **Kötelesség:** Az I—II. osztályok törvényszerinti vezetése, kántor akadályoztatása esetén helyettesítése, belmissziói munkákban segédkezés. Pályázhatnak törvényes tanítói oklevéllel rendelkező férfi- és nőtanítók, kik egészségi állapotukat orvosi bizonyítvánnyal igazolják. Eredményes, hü szolgálat esetén, a presbitérium megválasztottat állásában véglegesítheti. Pályázati határidő 1940 október 20. Választás után az állás azonnal elfoglalandó. Kérvény, mellékletekkel a Ref. Lelk. Hivatalhoz küldendők Kőszegremete p. Avasujváros, Szatmár m. — A presbitérium.

Pályázat. A nagyszalontai ref. egyházközség presbitériuma az 1940—41-ik átmeneti iskolai esztendőre a törvényes fizetési és kötelezettségi feltételek mellett egy helyettes tanítói állásra pályázatot hirdet. Pályázati kérvény felszerelve okt. 31-ig lelkészi hivatalhoz küldendő. Presbitérium.

Pályázat. A géresi (Szatmár vm.) ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet az üresedésben levő II. tanítói állásra, amely állás régen 100 koronás volt. **Javadalom:** a természetbeni 2 szoba, konyha, kamra és melléképületes lakáson kívül az egyházkerület és az állam által előírt minimális fizetés. Pályázhatnak érvényes oklevéllel bíró református vallású nő-tanítók. **Kötelesség:** a presbitérium által reábizott osztályok vezetése és a belmissziói munkában való segédkezés. Pályázati kérvények az egyházkerület által előírt mellékletekkel együtt október 10-ig nyújtandók be a presbitériumhoz. Az állás október 15-én elfoglalandó. Presbitérium. Levélcím: Ref. Lelkészi Hivatal. Géres Szatmár vm. u. p. Erdőd.

FELHIVÁS

LELKÉSZ és TANITÓTESTVÉREINKHEZ

Szeretettel kérjük Lelkész és Tanító-testvéreinket,
hogy az utóbb kiküldött megrendelő-lapot az

ITT AZ ISTEN KÖZTÜNK

cimű csendesórai vezérfonalra és a

„KÁLVIN KOMMENTÁROKRA”

vonatkozólag mielőbb küldjék be. Aki nem kapott volna megrendelő-lapot, azt kérjük, hogy egy levélben értesítse a Püspöki Hivatal Iratterjesztési Osztályát, hogy az **ITT AZ ISTEN KÖZTÜNK**-et óhajtja-e megrendelni és hány példányban. Akkor is kérjük a rendelést, ha egy példányról van szó — Az „**Itt az Isten közöttünk**” füzve 30, kötve 40 lei lesz. A rendelésnél feltüntetendő, hogy hány példány legyen kötve és hány példány füzve.

A REFORMÁTUS KÖNYVTÁR LEGUJABB SZÁMA:

MAGYAR UTAZÓK AXIX. SZÁZAD ELSŐ FELÉBEN

A kitünő, magas színvonalu tanulmányt TÓTH ZOLTÁN, a szatmári református főgimnázium fiatal történelem-tanára írta. A kis mű *Széchenyi István, Wesselényi Miklós, Szemere Bertalan és Gorove István* nyugati utazásait tárgyalja, eleven színes, tanulságos módon.

A füzet a Református Könyvtár május, június havi illetményekén jelenik meg és ára 15 lei lesz.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadhatók el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Nagyvárad,
Teleky-utca 31. sz. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Nyomatott a Kálvin-nyomdában Nagyvárad

REFORMÁTUS LELKESZI HIVATALNAK
NAGYVÁRAD-UJVÁROS. Ör. u. 1. sz.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Felelős kiadó és főszerkesztő:
BALAJTHY JENŐ

Felelősszerkesztő:
ORTH IMRE

A Kerület.

Amikor az ezerkilencszázhuszas évek első felében először ült össze méltóságteljesen a mostoha idők zimankójában, amikor a terem falai között először jelentek meg a Királyhágómellék egyházmegyéinek lelkesi és világi képviselői a kerületi gyűlésen, — nem tudom már, kinek ajakáról, de tudom, mert igen találó volt, hogy elhangzott a szó:

— Megvan már a mi kis parlamentünk!

Ijedten néztem körül, nem fülel-e fel a megállapításra a kiküldött szigurancaközeg? Mert ha meghallja történetesen ezt a nagyon is szögfejre koppanó kiszólást, bizonyára nagy por kerekedik, a hatóság beleköt, hogy a Kerület nemcsak egyházi ügyek vitelét vállalta, hanem azzal együtt a magyar szellemet más kulturterületen is.

Istennek hála, a szó nem akadt horogra. A kerület több mint másfél évtizeden keresztül, s túl a merőben egyházigazgatási terepen valóban kis parlament maradhatott.

Pergetem szemeim előtt a nagy eszméket és a nagy harcokat, melyek ez eleinte évente kétszer, később évente egyszer megtartott üléseken hullámozottak. Látom magam előtt a küzdőket is, a harcokban előttem kivételes gránittá kövült Sulyok Istvánnal az élen, akinek bölcs tapintata ki tudná megmondani, hányszor hártotta el a partiumbeli kálomista magyarság feje felől a villámokat, s ki tudná számlálni, hány izben állott ellene szilárdsága a belső egyenetlenkedésnek?! Látom a többieket is, Thury Kálmán főgondnokot, előtte néhai Domahidy Elemért, azután a bánági költőpapokat, az azóta elköltözött Szabolcska Mihályt, Szombati Szabót, tüzes és higgadt papokat, tanfériaikat, hitükhöz hű birtokosokat és ügyvédeket, akiket Máramarosszigettől az Aldunáig egybeköt a tudat, hogy elkötelezett alkotó tagjai egy több mint kétszázötven ezer lélekszámú magyar református közületnek a román uralom alatt!

Bennök látom külön és együtt a történelmi missziót, amit a Királyhágómelléki Református Egyházkerület közel két évtizeden át betöltött az itteni magyarság fenntartásáért, eminensebbül mint

bármilyen más szervünk. Szálaival, melyek »külföldhöz« fűzték, s amikről beszélni sohasem volt szabad. Falvakra sugárzó nemzeti erejével, a templomok szószékéről csendülő szavaival, nagy ünnepeivel, szivós iskolapolitikájával, és hétköznapi, lankadatlan munkásságával. S mindezt, — hiszen ezért volt református kerület, — nemcsak az egyházért, hanem épenugy a magyarságért!

Ezért volt kis parlament a nagy Egyházkerület.

Parlament volt, amig el voltunk zárva igazi parlamentünktől.

Ezt a parlamentet meg kell tartani, ha a történelmi sors le is szakított belőle két egyházmegyét. Meg kell tartani tul az egyházigazgatási szükségén, mert szükség van reá magyar szempontból, hogy mint erős várból, villamos központból továbbra is vesse a magyar szellem szikráit azon a területen, ahol a magyarok közt élnek más nemzetiségek is.

A Kerületnek, egykori kis parlamentünknek hivatása nemcsak a múlté, hanem ha lehetséges, még fokozottabban: — a királyhágómelléki magyar jövőendőé!

Tabéry Géza.

Kántorválasztás.

(Folytatás.)

Legalább is általában szólva. Ami természetesen nem jelenti azt, hogy itt-ott még kivételképpen se lehessen énekelni egy-egy énekszámot valamelyik énekkarnak, vagy szólistának a gyülekezeti istentiszteleten. De ebben az esetben sem szabad mellőzni magát a hivatalos gyülekezeti énekszámot a műsorból.

Jó orgonista-kántor ellenben mindig nagyobb nyeresége az ő munkaadó egyházának, mint egy szép hangú, de gyöngye orgonista-kántor. A jó orgonás szereti az ő hangszerét s ennek a hangszernek a kezeléséhez nagyobb gyakorlat és zenei intelligencia szükséges, mint egy-egy szerény strukturájú ének-szólo előadásához. *Legalább is általánosságban szólva.*

Orgonista kántor szives-örömet működik közre énekszámok betanításánál, kísérésénél; mert kórusát — ha a maga hangjával talán nem is segítheti, de ehelyett egy szépen regisztrált orgona egész rendelkezésére álló hangszinével és erejével támogathatja s kórusa esetleges gyöngéit pótolhatja.

Nem kell ugyanis elfelejteni azt sem, hogy a modern orgona-építészlet oly kivitelű orgonákat képes ma már készíteni, melyek nagyszabásu egyházzenei hangversenyek rendezését is nemcsak lehetővé teszik, hanem a legnagyobb mértékben meg is könnyítik s igen sok zenei instrumentum hangszinét tökéletesen utánozzák.

Amiket itt elmondtam, csak a magam elgondolásai. Jóakaratu föltevések, melyek az esetek nagyobb részében így *szoktak* ugyan megvalósulni, de ezekre semmiféle gyülekezeti életszükségletet, vagy életfolyamatot ráépíteni nem lehet. Már pedig minden gyülekezet a maga életmenetét akarja biztosítani, mikor tisztviselőt választ. Ha kántort, akkor meg éppen. És mivel biztosítja? — Okos, meggondolt választással. Itt is valósul Schiller híres és sokszor idézett szép szentenciája:

»Drum prüfe, wer sich ewig bindet.
Ob sich das Herz, zum Herzen findet.«

Nagy kár mindenestre — és, ha a kántorválasztás után a gyülekezet csalódást érez, — ott van a hiba, hogy ez a »Prüfung«, ez a vizsgáldás vagy egyáltalában nem történt meg, vagy nem úgy, ahogy kellett volna.

Nos és hogy kellett volna történnie? Hol vannak megírva a kántor-választás lefolyásának a módja és feltételei?

Sehol!

Ref. egyházunk törvénykönyvében meg van írva a kántortanító-választás módozata, eljárása, de a kántor-választásé nincs.

Egyházi életünk eddigi, tipikus folyamata csak tanítókat és kántortanítókat kreált, egyházi törvénykönyvünk is csak ilyeneket ismer, de *csupán* kántorokat nem.

Ezért nincsenek rendszeresen kidolgozott paragrafusok egyházi törvénykönyvünkben a *csupán kántorok* választására vonatkozólag.

Ezért volt érezhető a váradozások i kántor-választás lefolyása során is a bizonytalanságnak, a tájékozatlanságnak bizonyos kényelmetlensége, melynek hatása alatt a választási eljárás folyamán a várakozó közönség köréből gyakran hangzott el a kérdés: »mi van, mit csinálnak most odabent?«

A gyakorlati következtetésnek a levonása nem tartozik reám. Azt, ha csakugyan szükséges, megcselekszik majd egyházunk órállói és hivatalosai.

De mint az egyházi énekügy régi munkása kötelezettséget érzek egyházam iránt arra, hogy a kántor vagy kántortanító választásának lefolytatása során az illetékes fórumok figyelmét egy körülményre tisztelettel felhívjam.

Református anyaszentegyházunk — zsolttáros egyház. Mondhatnók így is: a zsolttáros egyháza. Nem azért, mintha a többi keresztény egyházak nem ismernék vagy nem szeretnék annyira a zsolttárokat, mint a miénk.

(Folyt. köv.)

A Püspöki Hivatal Munkájából

A fenti cím alatt meginduló rovattal a püspöki hivatal és egyházközségeink vezetői között szeretnénk a kapcsolatokat közvetlenebbé tenni. Nem egyszer hallhattuk már lelkészekről és világi vezetőktől: *vajjon mit csinálnak odafenn?* Természetesen a kérdés igazi értelmét ilyenkor a megfelelő hangsúlyból lehetett kiolvasni. Van, aki pusztán kíváncsiságból, más az egyetemes ügyek iránti komoly érdeklődésből teszi fel a kérdést; sokszor sürgetés rejlik mögötte: ebben, vagy abban az ügyben miért nem intézkednek már - de nagyon sokan fejezik ki ezzel a kérdéssel ama szent meggyőződésüket, hogy a püspöki hivatalban semmit sem csinálnak. Ez utóbbi felfogást természetesen senki sem veheti rossz néven olyanok részéről, akik az egyház munkáját kizárólag »lelki« munkának tartják s minden adminisztrációt feleslegesnek tartanak. Miután saját maguk e »magasabb« elvi álláspont alapján irodai munkát nem végeznek, nem iktatnak s nem jelentenek, természetes, hogy fogalmuk sincs róla, hogy az ilyesmi, mint iktatás, levelezés, jelentések számbavétele, sürgetése (különösen ott kell sürgetni, ahol a fenti magasabb álláspontot vallja a lelkész), elintézése stb. mennyi időt vesz igénybe. De természetesen az elintézett ügydarabok száma sem mond sokat. Hiszen vannak lelkészi hivatalok, melyek minden lehetőt és lehetetlent beiktatnak. Pl. szám alatt veszik tudomásul, ha a harangozó jelenti, hogy a hétköznapi istentiszteletre nem jött fel senki. Nem is ilyen igazolásfélére gondolunk, hogy ime mennyit dolgoznak a mi tisztviselőink, tehát mily nagy szükség van a Kerületre, hanem egy szerény kis *tájékoztatóra*. Minden lapzárta előtt végig járjuk az ügyosztályokat s megkérjük nem csináltak olyasvalamit, ami érdekelné a kívülvalókat is, avagy nincs valami nem éppen hivatalos rendeletformájú közleni valójuk. Ime az első körut eredménye:

Közigazgatási ügyosztály. Idejének 90 százalékát az állástkeresők és menekültek meghallgatása, erkölcsi bizonyítványok és *ajánló levelek* kiállítása foglalja le. Az egyes hatóságok, nagyon helyesen, meg is követelik, hogy az állásért folyamodó a román impérium alatti magatartását a legmegbízhatóbb fórum által igazoltassa s a lelkészek jól teszik, ha hiveiknek elhelyezkedésükben segítségére sietnek. Az ajánló-levelek kiadásánál azonban ne legyünk felületesek, vagy éppen ömlengők. Lehet, hogy helyt is kell majd állanunk érte.

A konvent számára kimutatás készített az impériumváltás

előtt egyetemes konventi *adósegélyt* élvező egyházakról. Ugyan-
csak a konventnek terjesztett fel az egyházkerület visszatért és
Romániába nmaradt egyházmegyéiről összeállított kimutatást, a külön-
féle jellegű egyházközségek és lelkészek számával, lélekszámával.

Az egyetemes konvent elnöki tanácsa f. hó 12-re meg-
beszélésre hívta a felszabadult királyhágómelléki és erdélyi egyház-
kerületek püspökeit és főgondnokait. Ezen a megbeszélésen — a
meghívó szerint — a konvent elnöksége melegen megköszönni
óhajtja a királyhágómelléki és erdélyi református testvéreknek két
évtizeden keresztül hithűséggel és magyar érzéssel tanusított maga-
tartását és mielőtt a magyarországi református egyház egységének
helyreállítása tárgyában a később összehívandó zsinaton határozatok
hozatnának, kérni fogja az értekezletre meghívott királyhágómelléki
és erdélyi egyházkerület püspök és főgondnok urak óhajtásainak
szives közlését. A megbeszéléseken a magyarországi egyházkerüle-
tek püspökei és főgondnokai is részt fognak venni.

Tanügyi osztály. Legfontosabb eseménye a kultuszminiszter
elnökletével Kolozsvárott f. hó 7-én tartott *Erdélyi Közoktatási
Bizottság ülése* volt. Kerületünket Csernák Béla főjegyző és
Kursinszky Kálmán tanügyi előadó tanácsos képviselték. A minisz-
ter az oktatásügy minden egyes kérdésére kitért, a legapróbb rész-
letekig ismertette felfogását és kívánságait. A résztvevők általános
benyomása a volt, hogy a felekezeti oktatást a kultuszminiszterium
a legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatásban fogja részesíteni.

A tanítói államsegélyek kiszámításához szükséges tábláza-
tok elkészültek. Az egyes tanítók fizetésének megállapításánál ala-
pul a Nyugdíj-Intézet számára 1936-ban készített hivatalos felbecsü-
lés szolgált, az eddig élvezett államsegély az augusztusi kifizetés
összegéből lett feljegyezve.

Többek érdeklődésére közli az ügyosztály, hogy a bevezetendő
tankönyvekre vonatkozólag az intézkedés jogát a Püspök ur magá-
nak tartotta fenn, s bár legnagyobb valószínűség szerint a Méliusz-
féle tankönyvek használatát fogja elrendelni, a hivatalos rendelet
megjelenése előtt tankönyveket senki se vegyen. Az Ábc-re és
valláskönyvekre vonatkozó rendeletek már megjelentek. — Előírá-
sos kormányzói és cimer képek a tanszerraktárban kaphatók.

Gazdasági ügyosztály. Elkészítette a kerület összes lelké-
szeinek részletes kimutatását a *kiegészítő államsegély* igénylése
céljából. A kimutatásba minden lelkésznek az egyházközségétől
élvezett u. n. helyi jövedelmét az 1936 augusztus 20-án összeült és
az esperesi kar részvételével kiküldött bizottság hivatalos felértéke-
lése alapján állapították meg, ehez járult külön tétel alatt a román

állam által a személyére folyó évi augusztusban folyósított kongrua összege. Hivatalos értesülés szerint a minisztérium mindaddig, míg a visszacsatolt területek pótköltségvetéséhez szükséges adatokat az összes érdekelt intézmények el nem készítik, mindenkinek az eddig élvezett kongruáját fogja folyósítani. Természetes, hogy akik szolgálati éveik, családi állapotuk és helyi jövedelmük alapján az így folyósított összegnél nagyobb illetményre tarthatnak igényt, a különbözetet pótlólag fogják megkapni. Általában minden most felveendő vagy egyesek által már fel is vett államsegély utólagos elszámolás tárgyát fogja képezni.

Nyugdíjintézetünk egyelőre változatlanul teljesíti hivatását. A tagdíjak mindenkitől az eddigi rendszer alapján vonatnak le s az érdekelt nyugdíjasok és özvegyek ellátmányai is változatlanok maradnak.

A belmisszió ügyosztály a belmissziói munkáknak most már mindenütt joggal elvárható megindítása alkalmából a „*Nincsenek csodák*” című evangéliumi lapocskát adta ki. Mutatványszámot minden lelkészi hivatal kapott.

A Gyermekkönyvtár szeptemberi száma elkészült. Érdekes, hogy Nagyváradon a katonai hatóságok által azonnal engedélyezett 8 időszakos lap között, még mielőtt kértük volna, már szerepelt. Áldásos munkáját úgy látszik a határon túl is ismerték.

A Református Jövő 3000 előfizetőjét veszítette Romániában. A megmaradt 6000 előfizető száma azonban örvendetesen emelkedik. Az anyaország minden gyülekezetébe küldenek mutatványszámot. A szórványokba eddig ingyen küldött példányok száma Arad és a Bánság elcsatolásával 250-ről 80-ra esett vissza. A kiadóhivatal kéri a lelkészeket, hogy a körzetükbe újonnan kinevezett vagy letelepedett tisztviselők, munkások stb. címét mutatványszám küldése céljából közöljék az Ügyosztállyal.

Tanfelszerelési tárgyak tekintetében kérjük a nagytiszteletű Lelkész urak és a tekintetes Igazgató urak szives türelmét. Iskola homlokzatára való cimer, tanteremben elhelyezendő cimer, Himnusz-tábla, Hiszekegy-tábla, Magyarország térképe, a Kormányzó ur arcképe, osztály-jelző táblák stb. stb. most van beszerzés alatt. Egységes rendelkezést e tekintetben a Főtiszteletű ur legközelebb fog kiadni. Iratterjesztési osztály. O. I.

Hazatérés templomának nevezték el a Budapest Szabadságtéri új református templomot. A felszentelő istentiszteleten, szeptember 15-én az Igét Ravasz László püspök hirdette. Az új templom külső formája és mérete amerikai de belsejében ünnepélyes hatású és áhitatot keltő. 850 férőhely van benne. Helyet kapott az épületben egy tanácsterem és a lelkészi hivatal is. A diszűvegezésű ablakokon a visszatért felvidéki és erdélyi városok cimerei emlékeztetnek a templom nevére és az egyetemes magyar református egyház összetartozandóságára.

Andrási Tivadar:

A Heidelbergi Káté konfirmációi és vasárnapi iskolai oktatásra feldolgozva.

Sepsiszentgyörgy 1940. — 176 oldal.

Mig a tiszántúli egyházkerület a református keresztyén tiszta tanhoz való ragaszkodását azáltal juttatta kifejezésre, hogy a Heidelbergi Káté magyarázatát a vasárnap délutáni istentiszteletek alkalmával kötelezőleg bevezettette és még a legsivárabb racionalizmus korán át is mind a mai napig fenntartotta, addig a liberalizmusból felébredt erdélyi egyházkerület az ujreformátori theologia hatása alatt a Heidelbergi Kátét a konfirmációi oktatás tankönyvévé tette s egész vallástanításának a hét elemi osztályra felosztott tantervét a konfirmációra való előkészítés szolgálatába állította. Szakítva a régi felfogásokkal, mely a vallástanítás révén csak a valásra vonatkozó ismereteket kívánt a gyermekekkel elsajátíttatni, vagy a bibliai történetek által vallásos érzelmeket akart keltetni és ápolni benne, — az erdélyi egyházkerület vallástanítása a gyermeket a vallástan anyagának megismertetésén és megtanításán keresztül a konfirmációra akarja elvezetni, azaz hitének a konfirmáció alkalmával való öntudatos megvallására, mégpedig úgy, hogy a Heidelbergi Kátét ismerje fel és fogadja el, mint a maga személyes hitvallását.

Bizonyos, hogy a Heidelbergi Káté mind a mai napig egyházunk legklasszikusabb hitvallása, bár tartalmilag a hit és élet, sok kérdésében — nem ugyan helyesbitésre, de feltétlenül kiegészítésre, formailag pedig átdolgozásra szorul. (Hogy a Heidelbergi Káté, mint hitvallás tartalmilag kiegészítésre szorul, annak bizonyosága az a tény, hogy mellette a református egyháznak kezdettől fogva a II. Helvét Hitvallást is elfogadták főhitvallásos iratjukul.) Hogy azonban helyes volt-e a Heidelbergi Kátét a vallástanítás anyagává tenni, az már vitatható volna. Bármennyire is ideális az erdélyi egyházkerület vallástanítási tanterve és bármily ideálisan biztosítja is annak egységét a H. K., a gyakorlatban éppen a káté-kérdések megtanításának nehézségei szinte leküzdhetetlen feladatok elé állítják a vallástanítót, különösen ott, ahol a káté mellett még egyéb külső akadályokkal kell megküzdenie, vagy szembenéznie, például: csekély óraszám a állami iskolákban, a gyermekek teljesen hitetlen, vagy közömbös környezete, összevont osztályok, stb.

(Folyt. köv.)

HIREK

Gyermekeink az árvaházért igen szép szolgálatot tehetnek azért, hogy a tengericsuha belső finom leveleit összegyűjtik. Különösen alkalmas a 8 soros tengeri csuhája. Ezeket a gyermekek a vasárnapi iskolai szolgálati munka keretében is összegyűjthetik úgy, hogy begyűjtés után a még megvonult leveleket azonnal kiterítik és megszáradás után beszállítják alkalmmilag az árvaházba. Ezeket a csuhaleveleket aztán megsodorják és különböző kézikosarakat, játékszereket stb. készítenek belőle. Szeretettel kérjük a gyermekek pásztorait, hogy ezen a módon is segítségül jönni sziveskedjék.

Megalakult a nagyvárad i önkéntes tűzoltó egyesület — jelenti a Nagyvárad napilap s mi örömmel vesszük tudomásul, hogy ezzel a ténnyel ismét jóvá tétetett a román uralomnak egy balgas csak a kisebbségek ellen hozott intézkedése, mely az összes hasonló szervezeteket feloszlatta. A nagyvárad i önkéntes tűzoltók után bizonyára egymásután jelentkeznek majd a többi visszacsatolt városok és nagyobb falvak volt tűzoltói, hogy régi zászlaik alatt tömörülve végezzék áldásos munkájukat. Örömmel olvastuk azt is, hogy a megalakulás után a főparancsnok vezetésével a tisztek, altisztek és legénység első útja autókon, tolólétra, mozdonyfecskenő és mentőautókon a hivatalos tűzoltók kíséretében a templomba vezetett. De sehogy sem értjük, hogy miért csak a katolikus templomba? Vajjon a református vallású tűzoltóknak a hálaadó szentmise helyett nem a saját templomukban kellett volna Isten elé járulniok hálaadásra és segedelem kérésre? Vagy talán Várad 20.000-nél több református lakosa közül egyetlen egy sem tagja ez áldott nemes és önzetlen intézménynek? Vagy talán?...

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

6607—1940. sz., KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Több helyen megtörtént, hogy elemi iskolai tanítóink állásukat — esetleg lemondás nélkül — elhagyták s más alkalmazást vállaltak. Az ilyen tanítók ügyeinek rendezésében a törvényes eljárás a következő:

1. Szolgálati bizonyítványuk csak akkor adható ki, ha szabályszerűen bejelentik lemondásukat és azt a presbiterium elfogadja.

Megjegyzem, hogy a szolgálati bizonyítványt ugyan az iskolaszéki elnök állítja ki, de az esperes erősíti meg (szolg. pragmatika 279. §.) s ezért az iskolaszéki elnöktől kiállított szolgálati bizonyítvány záradékában meg kell említeni: Jelen bizonyítvány érvényességéhez a szolg. pragm. 279. §-a alapján az esperesi megerősítés szükséges.

2. A fizetés a távozó tanítónak általában a lemondás napjáig jár. Zavarok elkerülése végett azonban ajánlatos a távozó tanítótól annak igazolását kérni, hogy új állásában mely időponttól kezdve élvezzi fizetését. A kiutalandó államsegélyek szétosztásánál és a C. lisztás, valamint a 100 K-s segélyek kifizetésénél ezt az igazolást kötelezővé teszem.

3. Ha — ami remélem nem fog előfordulni — a tanító hivatalos felszólításra sem állomás helyét el nem foglalja, sem lemondását be nem nyújtja, ellene fegyelmi úton kell eljárni.

Nagyvárad, 1940. október hó 4-én. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

6436—1940. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli középiskolának és középiskolai vallástanító lelkésznek.* U. i. számu, a Hivatalos Lap f. é. 25. sz. 406. oldalon megjelent körrendeletem kiegészítéséül kizárólagos kötelező használatra elrendelem a következő vallástani kézikönyveket:

IV. osztály. Konfirmációi Káté. Kiadta a Királyhágómelléki Református Egyházkerület. Átdolgozta a Püspök ur utasításai szerint: Orth Imre.

V. osztály (elméleti középiskolák). I. osztály (szakközépiskolák). Vallástörténet a középiskolák V. osztálya számára. Irta: Czákó Jenő és Czeglédy Sándor. Ára 3 Pengő. Ebben a csonka évben a tankönyv első részét (1—65 old.) nagyon röviden kell feldolgozni, úgy hogy már karácsony előtt feltétlenül át kell térni a II. részre.

VI. ill. II. osztály. Egyháztörténelem. I. könyv: Az ősi kereszténységtől az ellenreformációig. Irta: Révész Imre. Ára 2·50 Pengő.

VII. ill. III. osztály. Egyháztörténelem. II. könyv: Az ellenreformációtól napjainkig. Irta: Révész Imre. Ára 2·50 Pengő.

Abban a két osztályban, amelyik egyháztörténelmet tanul tekintetbe kell venni, hogy a történelem magyar vonatkozásait növendékeink mostanáig nagyon hiányosan vagy egyáltalában nem ismerték meg. Ezeket a történelmi vonatkozásokat a legfontosabb adatok közlésével ki kell egészíteni.

VIII. ill. IV. osztály. Apologétika. Szele Miklós. Ára 4·80 Pengő.

Ennél a tankönyvnél, terjedelmes volta miatt a vallástanító lelkésznek nagy gondot kell fordítani a megtanulásra és a csak olvasásra szánt anyag elkülönítésére.

Az V—VIII. osztályos kézikönyvek Debrecen sz. kir. város és a Tiszántuli Református Egyházkerület könyvnyomda vállalatának kiadásában jelentek meg. — Valamennyi kötelező kézikönyv kapható a kerületi iratterjesztésben.

Pályázati hirdetés. Az óvári-i ref. egyház presbiteriuma a lemondás folytán megüresedett ideiglenes 2-od tanítói állásra pályázatot hirdet a következő feltételek mellett: Fizetés: lakbér 2000 Lei, 18.000 Lei havi előleges részletekben. Minden gyermek után egy élő csirke a szülőktől. Ha pedig az állam a régi alapon segíyezi a felekezeti iskolákat, az egyház által felajánlott 20000 Lei évi 100 P. se redukálódik, amit az állam kiegészít. **Kötelesség:** a presbiterium által reábizott osztályok vezetése az állami és egyházi tanterv szerint, belmissziói ügyekben segédkezés, vasárnapiiskola vezetése. Pályázhatnak törvényes oklevéllel rendelkező férfi és nőtanítók. A megválasztott tanító egy év multán esetleg véglegesítettik. Pályázati határidő október hó 20. Választás után az állás azonnal elfoglalandó. Kérvények mellékletekkel együtt a lelkészi hivatalhoz küldendők. Óvári. Szatmár m. Presbiterium.

Pályázat a hegyközkovácsi református egyház kántortanítói állására. **Javadalom:** 1. Lakás természetben kerttel. 2. 16 kat. hold szántó föld, melyből 13 hold adóját az egyház, 3 hold adóját pedig a tanító fizeti. 4. Évi 6820 Lei készpénz az egyház pénztárából. 5. Tandij kb. 30—35 gyermek után 30 Lei és egy véka buza, (amennyiben az új törvények a tandij szedését megengedik.) 6. C. listás segély, melyért az egyház nem szavatol kb. 5000 Lei. 7. Államsegély, melyért az egyház szintén nem szavatol. Kántori javadalom címén 9 hold agrár föld, melynek adóját tanító fizeti. **Kötelesség:** a presbiterium által reábizott osztályok vezetése, belmissziói munkákban való segédkezés, akadályoztatás esetén a lelkész helyettesítése, és a megszervezendő dalárda vezetése. Pályázhatnak a törvényes képesítéssel bíró férfi tanítók. Az állás azonnal elfoglalandó. Eredményes működés esetén véglegesítésre számíthat a megválasztott tanító. Pályázatok a hegyközkovácsi református egyház címére küldendők okt. hó 20-ig. Presbiterium.

Pályázat az adorjáni rendes kántortanítói állásra. **Javadalom:** 1. Lakás (két szoba, konyha, kamara, mellékhelyiségek) külső és belső kert. 2. 7 kat. h. 1024 □-öl föld haszonélvezete. 3. 1149 liter buza. 4. 911 liter gabona. 5. 558 liter szemes tengeri. 6. Hat öl tüzifa (24 méter) az iskola udvarába beszállítva. 7. 3 sor széna. 8. Egy igás napszám. 9. Két legelőjog. 10. Stóla. 11. Személyi pótlék 100 Pengő. 12. Államsegély. 13. Földek adóját az egyház fizeti. **Kötelesség:** Az összes kántortanítói teendők végzése az E. T. és a törvényes rendelkezések szerint. Egyhzi jegyzőség, belmissziói munkában részvétel és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Pályázati határidő október 25. Férfi pályázó hiányában tanítónő választatik meg. Szabályszerűen felszerelt (orvosi biz.) pályázatok Adorjánba (p. Sárközujlak. Szatmár megye) a lelkészi hivatalhoz küldendők. Láttam: 1940 okt. 2. Boros Jenő, esperes.

Pályázat. A mikolai református egyházközség presbiteriuma pályázatot hirdet kántortanítói állásra. **Javadalom:** 1. Készpénz. Tandij a gyermekektől. 2. Stóla. 3. Termény 29 méter-mázsa 55 kgr. buza, tiszta és rostálva. 4. Fa 17 és fél köbméter november 1-ére beszállítva. 5. Széna 1 szekérnyi. A lelkészi díj-

levélnek kitett szénának egy negyed része. 6. Föld. Belsőség 1116 □-öl, melynek fele faiskola, helyiségül szolgál. Adóját az egyház fizeti. 7. Egy hold faiskola helyiség a kert alatt. Adóját az egyház fizeti. 8. A kert alatt 2466 □-öl szántóföld. Adóját az egyház fizeti. 9. Erdő és rétföld egy tagban 1200 □-ölével 37 hold 627 □-öl. Adóját a tanító fizeti. 10. Természetben lakás melléképületekkel. **Kötelessége:** Az egyházi fensőbb hatóság által kiadott tanterv szerint a növendékek tanítása. Énekvezéri teendők végzése. Kanonikus órákon és lelkész akadályoztatása esetén annak helyettesítése. Az összes belmissziói munkákban való segédkezés. Pályázati határidő 2 hét. Pályázni szándékozók kérvényeiket felszerelt okmányaikkal együtt a mikolai ref. egyház lelkészi hivatalához küldjék. Pályázhatnak oklevéllel bíró és katonai szolgálatuknak eleget tett férfi tanítók. Amennyiben férfi tanítóval az állás nem volna betölthető, úgy okleveles tanítónők is pályázhatnak, mint ideiglenes tanítónők 1 évi tartamra. A megválasztott tanító, vagy tanítónő állását választás után azonnal köteles elfoglalni. Láttam: 1940 okt. 2. Boros Jenő, esperes.

Pályázat. A szatmárpálfalvai református leányegyház presbitériuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett lévita-kántortanítói állására. **Fizetés:** 1. 2380 liter tiszta buza (150.) 2. 1100 liter szemes tengeri (70.) 3. 5 öl botfa beszállítva. 4. 5 kis hold föld (à 1000 négyszögölivel.) 5. 5 kis hold szántás váltsága. 6. Készpénz évnegyedenkint fizetve előre egy évre 12,000 Lei, azaz 400 Pengő. 7. Természetben szép 2 szoba konyhás és minden mellékkellyel ellátott lakás. 8. Stóla. 9. Államsegély melyet az egyház nem szavatol. Az ingatlanokért mindenféle adót az egyház fizet. (A tanítói lak melletti mintegy 3000 négyszögöles kertben ck. 280 nemes gyümölcsfa van ültetve, 10 éves ültetés és ck. 2000 bokor amerikai köszméte. Jó gyümölcstermő évben a kert hozama eléri a tanító egyéb fizetését. Beruházási költség nincs, mert az előd ilyen igényt nem támaszt.) **Kötelesség:** Az egyházi és a magyar állami tanterv és utasítás szerint vegyes iskola vezetése. Vasárnapi iskola vezetése és minden belmissziós munka végzése. Istentiszteletek tartása vasárnap és ünnepnapokon kétszeri prédikációval, hétköznapokon és bűnbánati héten biblia olvasás és imádkozás. Egyházi jegyzői tiszt teljesítése, a számadások vezetése, és azok elkészítése, kántori teendők végzése, énekvezetés. Pályázat határideje a hirdetés megjelenésétől számított tizenegy nap. Személyes megjelenés feltétlenül kívánatos, hogy a pályázó igehirdetési készségéről bizonyosságot adjon. Utiköltségét csak a megválasztottnak téríti meg az egyház. Pályázhatnak elsősorban oklevéllel bíró református férfi tanítók. Férfi tanító kiánya esetén tanítónők pályázatai is figyelembe lesznek véve, Ez esetben az igehirdetési szolgálat végeztetésével járó kiadás a tanítónő fizetéséből levonódik. Tanítónőt csak egy évi ideiglenes alkalmazásra választ meg az egyház. Pályázati kérvények Szatmárpálfalvai ref. felügyelő lelkészi hivatal címére küldendők. (Szatmárpálfalva község Szatmárnémeti várostól 3 km.-re fekszik, köves ut mellett.) A presbitérium. Láttam: Boros Jenő esperes.

Árvagyermekek eltartását szolgálja, tehát a magyar jövőt szolgálja. — Terjesszük mindenhol.

➡ **Ára: 60 fillér.** ➡

Vasárnapi iskolai munkában

kiválóan alkalmas
ANDRÁSI TIVADAR
a sepsiszentgyörgyi
Mikó-kollégium tanárá-
nak műve:

A HEIDELBERGI KÁTÉ
a Konfirmációi és vasár-
napi iskolai oktatásban.

A 176 oldalas, sűrűn
szedett könyv ára 120lei.

Végre megindul- hat a belmisszió!

Bibliaköri vezérfonal-
nak ajánlhatjuk

**„A KERESZTYÉN ÉLET
ALAPKÉRDÉSEI“**

c. „Élő könyvek“ sorozatában megjelent vezérfonalat. Szerkesztette:
László Dezső. Ára 18 lei.

Egyesületi munkában
nélkülözhetetlen a tár-
sasjáték.

A MI JÁTÉKAINK
címen kitünőgyűjtemény
áll rendelkezésünkre.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Nagyvárad,
Teleky-utca 31. sz. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Előfizetési ára évi 12 Pengő. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Kálvin-könyvnyomda, Nagyvárad.

REFORMÁTUS LEIKASZI HIVATALNAK
NAGYVÁRAD-VELENCE. Kertész u 12/a

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő:
ORTH IMRE

Felelősszerkesztő és kiadó:
BALAJTHY JENŐ

Elárvult templomok.

Igen jellemzően állapította meg valaki, hogy a románok az elmúlt huszonnégy esztendő alatt az általuk megszállva tartott erdélyi területen szinte semmi mást nem építettek, mint templomokat. Természetesen nem református templomokat. Különösen áll ez kerületünk területére. Nem hiába hivatkoztak a május 10-iki ünnepek vezérszónokai, arra, hogy a Károly-erőd vonal mellett, melyet a hadsereg van hivatva megvédelmezni, az ősi román orthodox egyház az a második lelki erődítmény, melynek templomai örökre biztosítják a román faj és állam szupremáciáját ezen a földön. Végig a határ mentén szinte kivétel nélkül minden községben építettek egy ilyen templomot.

Ezek a templomok és a hozzájuk tartozó 32 holdas és egyéb kedvezményekkel felruházott parókiák nem a hivek lelki szükségleteit voltak tehát hivatva kielégíteni, hanem elsősorban és mindennek felett politikai célokat szolgáltak. Hiszen a legtöbb községben, melyben erre mifelénk román parókiát létesített az állam, hivek sem voltak, vagy ha voltak, úgy lettek azzá megfélemlített, kenyérüket féltő szegény magyarok, vagy jobb kenyérre áhító nyeglegyázmagyarok, avagy az ország más részéből hozták ide őket.

De hogy mennyire gyökértelen volt ezen a területen a román államnak az egyház égisze alá bujtatott elrománosító politikája, annak nyilvánvaló bizonyossága, hogy ma ezek a kupolás templom épületek mindenfelé elárvultan meredeznek az égnek. A papjuk — s a magyar vidékeken egy-egy befolyásosabb román lelkész két-három ilyen templomot is építtetett megfelelő egyéni haszonnal és az illető községek területein fekvő 32 holdas szessziók élvezete mellett — még a román hadsereggel kivonultak (s természetesen magukkal vitték a számadásokat is.) A félelemből papiroson kikeresztelkedett hivek boldogan tértek vissza elhagyott egyházuk kebelébe (sajnos a gerinctelen haszonlesők is, sőt ezek siettek a legjobban!) a vidékünkön magukat soha otthon nem érző román telepések pedig mind hazaszöktek, itthagya az ingyen kapott telket,

házat és templomot. Mihelyt kivonult a hadsereg az első katonai erővonalból, összeomlott a másik frázisokból épített lelki erővonal is.

Hogy ezek ellen a kupolás templomok ellen nagy a népünk elkeseredése, azt senki rossz néven nem veheti. Hiszen ugyanakkor, midőn a maga templomát és iskoláját még tatarozni is alig volt képes, néhány jött-ment tisztviselőnek, erőszakkal betelepített béresnek közmunkával és községi póttadóval diszes hajlékokat kellett emelnie. Mindazonáltal nem szabad engednünk, hogy ezeket az épületeket a népharag elseperje.

Szinleg az Isten dicsőségére, valójában egy nagyon rövid életű emberi mánia megerősítésére emelték. Adjuk át azokat igazi rendeltetésöknek. Olyan helyeken, ahol románok soha nem is laktak, vagy ahol csak a román uralom alatt telepedtek le, de a bekövetkezett változással számuk elenyésző néhány lélekre csökkent, vegyék birtokukba azokat a magyar egyházak és alakítsák át azokat a szükségletnek megfelelően templommá, imaházzá, kulturházzá, ifjusági, avagy népnevelő otthonná. Hadd szolgálják ezek a mi pénzünkön, a mi elnemzetlenítésünkre, egyházunk és hitünk kárára emelt épületek nemzetünk és egyházunk javát, előhaladását.

Természetes, arról nem lehet szó, hogy a már felszentelt és a görög keleti, vagy görög katolikus egyház által immár használatba vett templomokat máról holnapra elrekviráljuk. Ezeket, ha a hivek serege valóban elfogy vagy máris elfogyott mellőlük, magukkal az illetékes egyházakkal való békés megegyezés útján fogjuk átvenni. Ám a legtöbb helyen ezeket az épületeket még nem vették használatba, (a legtöbbször mert nem is volt kinek), fel sem szentelték, sőt be sem fejezték.

Ilyen esetben indítsuk meg rövid úton az illetékes parancsnokságok útján az eljárást, hogy elárvelt falaik közé minél hamarabb élet, természetesen magyar élet költözzön. Addig is, míg törvényesen is a miénk lehet (legtöbb helyen a telek még mindig a kisajátító állam, vagy jobbik esetben a község nevében van; az épületet pedig szinte kizárólag a község, vagy megye pénzén építették, némi állami támogatással, de semmiesetre se egyházi pénzből, vagy pláne a templomhoz tartozó hivek adományaiból s így a peres eljárás kimenetele kétséges nem lehet) legalább használatra engedjék át nekünk. A szükséges átalakítási munkálatokat — valaki ezt ebben foglalta össze: le kell venni a hagymákat és sapkákat kell a helyökbé rakni — könnyen elvégezhetik az egyházközségek, vagy községek. Amely templom és parókia mellől mind elszöktek a román telepesek, oda telepítsen a magyar állam magyar református földmiveseket.

Orth Imre.

Püspökünk felsőházi tagsága.

A felsőházi egyházi méltóságok tagságának rendezéséről szóló új törvény természetesen mellőzte egyházkerületünk elnökségének behívását, hiszen egyházkerületünk a magyar egyetemes református egyház zsinatának 1938 évi törvénye szerint, mint önálló kerület nem is létezik. Kormányzó Urunk azonban jól látta mindnyájunk óhaját és legfelső elhatározásával elhívta Sulyok István püspököt oda, ahová több mint félszázados közéleti munkássága és az egyház és az egyetemes magyarság érdekében eddig kifejtett különösen az elnyomatás éveiben szinte emberfeletti küzdelmei és tapasztalatokban gazdag bölcsessége méltó helyet biztosítanak számára. Püspökünket kinevezéséről a Miniszterium az alábbi okmányban értesítette:

»Főtiszteletű és Méltóságos Úr, Magyarország Főméltóságú Kormányzója Budapesten 1940. évi október hó 16-ik napján kelt legfelsőbb elhatározásával, a Minisztérium nevében tett előterjesztésemre, az Országgyűlés Felsőházáról szóló 1926. évi 22. t. c. 23. §-a alapján Méltóságodat a Felsőház tagjává élethossziglan kinevezni méltóztatott.» Erről van szerencsém Méltóságodat értesíteni. Budapest, 1940. évi október hó 17-én. *Teleky* s. k.

A szenvedés értelme.

Az Ifjusági Keresztyén Egyesületek Világszövetségének egyetemes imahete.

— 1940. november 10—16.

FELHIVÁS AZ IMAHÉTRE.

Lényegesen megváltozott külső körülmények között hívunk fel benneteket az IKE Világszövetség egyetemes imahetének megtartására. Gyülekezeteinknek, kollégiumainknak, középiskoláinknak, leányszövetséges és IKE csoportjainknak nagyobbik fele visszakerült az anyaországhoz, ahonnan husz évvel ezelőtt bennünket elszakítottak. Amikor ezen az örvendetes tényen szívünk szerint örülünk egyre élesebben fáj, hogy annyi gyülekezetünk, iskolánk és ifjusági csoportunk felett még nehezebbek lettek a külső körülmények.

Az egy évvel ezelőtt elindult világháború egyre nagyobb méreteket öltve, egyre több kereszttel próbálja meg azokat, akik Isten gyermekeihez méltó módon akarnak élni. Egyesek és egyházak egy-

aránt érzik, hogy Isten haragja zúdult a világra. A feladat világos: meg kell keresnünk, hogy mi az Isten szerinti értelme annak a mérhetetlen szenvedésnek, amely az egész világra kiáradt.

A világ külső képének alakulása közben az örökkévaló dolgok semmit sem változnak. Isten nemzedékről-nemzedékre ugyanaz marad, Igéjének értelme és üzenete egy jottányit sem változik. És nem lesz más az egyház örökkévaló programja sem. Ugyanaz marad a hit, és a hit életének legfontosabb megnyilvánulása: az imádság épen olyan fontos és szükséges marad, mint volt ezelőtt. Sőt a nagy öröm vagy nagy szenvedés idején még inkább szükség van a komoly és mély imádkozásra, nehogy az öröm elbizakodottá, a szenvedés pedig reményvesztetté tegyen.

Kérjük tehát az egyházkerületünkbe tartozó gyülekezeteket, iskolákat, leány és fiu bibliaköröket, ifjúsági csoportokat, hogy ebben az esztendőben még fokozottabb mértékben kapcsolódjanak bele az Ifjúsági Keresztyén Egyesületek Világszövetségének imahetébe.

AZ IMAHÉT PROGRAMMJA.

VASÁRNAP, NOVEMBER 10.

Isten szól a szenvedésen keresztül.

1. *Bibliolvasásra, igehirdetésre ajánlott helyek*: Ámos 4:6—12; Lukács 23:39—47; I. Péter 5:10—11.

2. *Előadás*: Az ifjúsági keresztyén világszövetségek munkája. Ebben az előadásban az IKE, a Keresztyén Világ Diákszövetség és a Keresztyén Leányegyesületek világszövetségének munkájáról emlékezzünk meg. Forrásmunka: Az IKE munka alapjai c. könyv, az Ilyu Erdély legutóbbi két évfolyama.

3. *Imádkozzunk* az ifjúság között munkálkodó keresztyén világszövetségek munkájáért. Kérjük Istent, hogy ezeket a mozgalmakat használja fel országának terjedésére.

HÉTFŐ, NOVEMBER 11.

Isten megjelenik a szenvedés között.

1. *Bibliolvasásra és igehirdetésre ajánlott helyek*: Ésaías 49:13—16; 43:8—9; Máté 23:37—39; Római lev. 5:6—11.

2. *Előadás*: Az üldözés áldása a keresztyén egyház életében. Révész Imre: Akikre nem volt méltó a világ c. művében gazdag anyagot találunk a keresztyén mártírok életéből és hatásából. Ajánljuk még Kiss Bertalan: A vér és könny egyháza c. művét.

KEDD, NOVEMBER 12.

A szenvedés, mint fenyték.

1. *Bibliolvasásra és igehirdetésre ajánlott helyek*: V. Mózes 8:2—6; János ev. 15:1—2; Zsid. lev. 12:4—7, 11.

3. *Előadás: Egyházunk külmissziói munkája.* Forrásmunkául felhasználhatók a legújabb külmissziói kiadványok, valamint a Magyar Külmissziói Szövetség kiadványai. Ebben az előadásban ne csak a Babos S., hanem a többi magyar misszionárius munkájáról is emlékezzünk meg.

3. *Imádkozzunk* az amerikai ifjusági keresztyén munkákért, egyházunk külmissziói munkájáért. Külön emlékezzünk meg névszerint is a magyar misszionáriusokról. Köszönjük meg, hogy őket Isten megtartotta s hogy ma a magyar politikai helyzeténél fogva is igazán missziói nép lehet.

SZERDA, NOVEMBER 13.

A szenvedés átváltozása.

1. *Bibliaolvasásra és igehirdetésre ajánlott helyek:* 73. Zsoltár 1—26; János ev. 12 : 24—26; II. Kor. 1 : 3—11.

2. *Előadás: Az elmúlt huszonkét év legfontosabb figyelmeztetései egyházunk életében.* Biblia előtérbe kerülése, visszatérés a hitvallásokhoz, missziói munkák megindulása, összetartás szolgálata, a hit megtartó erejének megtapasztalása.

3. *Imádkozzunk* az Ázsiában folyó ifjusági keresztyén munkákért és a mi egyházunk nevelő munkáiért.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 14.

Közösség a szenvedésben.

1. *Bibliaolvasásra és igehirdetésre ajánlott helyek:* Jeremiás 14 : 19—22; János 21 : 15—19; Galata lev. 6 : 1—10.

2. *Előadás: Az egyház szolgálata a szenvedők között.* Árva-házunk, aggmenházaink, napközi otthonaink, kórházunk munkájának ismertetése a keresztyén szeretetmunkák alapjainak ismertetése mellett.

3. *Imádkozzunk* a szigetvilágban folyó ifjusági keresztyén munkákért, egyházunk nőszövetségeiért, diakonisszáink munkájáért, szeretetintézményeinkért. Kérjük Istent, hogy segítse egyházunkat a diakonusok munkájának megindulásában is.

PÉNTEK, NOVEMBER 15.

A Krisztusért való szenvedés.

1. *Bibliaolvasásra és igehirdetésre ajánlott helyek:* Ésaías 53; Máté ev. 5 : 10—12; I. Péter 4 : 12—19.

2. *Előadás: Az igazi keresztyén hazafiság törvényei.* Milyen alapot ad az evangélium a nemzeti élethez? Hogyan erősíti az egyház a nemzet tagjai közötti összetartást? Hogyan tisztítja a nemzet bűneit Krisztus kegyelme? Milyen áldozatokra kész a keresztyén hazafi? Mik gyümölcsei az ilyen hazaszeretetnek? Forrásmunka: László Dezső: Isten népe. Nagy József; Faj és vallás.

3. *Imádkozzunk* az észak- és nyugat-európai ifjusági munkákért, egyházunk leányszövetséges munkájáért.

SZOMBAT, NOVEMBER 16.

Győzelem a szenvedésben.

1. *Bibliaolvasásra és igehirdetésre ajánlott helyek:* 130. Zsoltár; Máté ev. 26:36—42; Római lev. 8:35—39.

2. *Előadás: Egyházunk munkája az ifjuság között.* Ebben az előadásban az egész országos magyar ref. egyház ifjusági munkája felett szemlét kell tartanunk. Ki kell terjednünk a fiu és leány ifjuság között végzett munkára. Anyagot találhatunk az Ifju Erdély, Ébresztő c. folyóiratokban. Az IKE munka alapjai c. könyvekben.* Bevezetés a KIE munkába, A KIE Munka.

3. *Imádkozzunk:* a közép és délkelet Európában folyó ifjusági munkáért. Az egész magyar ifjuságért. Egyházunk lelkipásztoraiért. Nevelőinkért és tanítóinkért. A sáfársági mozgalomért.

UTASÍTÁSOK.

Egyházkerületünk gyülekezeteit, iskoláit, fiu és leány csoportjait szeretettel kérjük, hogy mindnyájan vegyenek részt az imahét munkájában. Ebben az évben hála Istennek, semmi külső akadálya sincsen annak, hogy a legteljesebb szabadságban tarthassuk meg imahétünket.

Vasárnap délelőtt az igehirdetés keretében emlékezzünk meg az imahét jelentőségéről, ifjusági munkánk fontosságáról. Minden délután tartsunk összejöveteleket, amelyeket kezdjünk bibliaolvasással vagy magyarázattal, majd tartsunk a jelzett témáról előadást. Ezután hívjuk fel a hallgatóságot arra, hogy imaóra keretében együtt imádkozzék a meghívóban feltüntetett munkáért. Az összejövetelet adakozás zárja be. A nyilvános összejövetelet ott is tartsuk meg, ahol nem szokott imaóra lenni. Élünk azonban az imahét alkalmával és igyekezzünk az imaórát is bevezetni, mert ez az alkalom elindíthatja az ifjusági vagy gyülekezeti imaórák rendszeres bevezetését.

Különösen a leányokat és fiukat kérjük arra, hogy mindent tegyenek meg az imaheti összejövetelek sikere érdekében.

A begyűlt perselypénzek Református Püspöki Hivatal Belmissziói Ügyosztály címére küldendők: Nagyvárad, gr. Teleky u. 31. sz.

Isten megadta ifjusági munkánk külső szabadságát. Ezzel a nagy ajándékkal valóban élni kell.

Kolozsvárt—Nagyváradon, 1940. október 15-én.

Atyafiságos üdvözléssel:

Dr Imre Lajos,
IKE. szöv. elnök.

László Dezső,
IKE. szöv. titkár.

Csernák Béla,
egyh.-ker főjegyző.

Orth Győző,
egyh.-ker. belmissziói titkár.

* Forrásmunkák beszerezhetők egyházkerületünk iratterjesztésében.

A Püspöki Hivatal Munkájából

Egyházkerületünk sorsa. Az egyetemes konvent elnöki tanácsa által összehívott értekezletről egyházkerületi elnökségünk hazatért. Kerületünk sorsára vonatkozólag az alábbiakat tudtuk meg.

Az 1938 évi zsinat rendelkezése szerint a magyarországi református egyháztól az 1918 után elszakított református egyházak és egyházi szervezetek az illető magyar országrészek visszacsatolásával automatikusan ugyanazon egyházszervezeti keretek közé térnek vissza, melyekből erőszakkal kiszakítottak. A zsinatnak ezt a rendelkezését Kerületünk a rövidesen, valószínűleg még november első felében összehívandó közgyűlésén fogja hivatalosan tudomásul venni és ahoz való alkalmazkodását kimondani. E zsinati rendelkezés szerint tehát — éppen úgy mint a polgári közigazgatási keretknél — úgy az egyházmegyékre, mint az egyházkerületekre nézve az eredeti, vagyis a Trianon előtti állapot állittatik helyre.

Annak a kérdésnek az eldöntése, hogy az így visszaállított egyházkerületek úgy maradjanak-e, mint Trianon előtt voltak, vagy pedig nemzeti és egyházi szempontok figyelembe vételével kívánatos-e új egyházkerületekre tagozódásuk — a zsinat elbirálása alá tartozik. Éppen ezért december 8—10 között egy olyan törvénybizottsági gyűlést hívnak egybe, melyben már a visszatért területek képviselői is részt fognak venni, hogy a zsinat elé terjesztendő törvénycíkket, mely e kérdéstről lesz hivatva dönteni, előkészítsék. A zsinatot tavaszra hívják össze s akkor veszik tárgyalás alá a beterjesztett javaslatot s döntenek, hogy fenntartják-e a régi kereteket, vagy új kereteket állapítanak meg.

A döntésig Kerületünk működésében változás nem lesz.

A közigazgatási ügyosztály munkaidejének nagy részét a napi posta ellátásán kívül még mindig az állást kereső tisztviselők és menekültek ügyes-bajos dolgai foglalják le. Nem szégyelem leírni, hogy egyházkerületünk titkára valósággal *állásközvetítő* lett. De azt hiszem többé kevésbé minden lelkész azzá lett a maga körzetében. S jól is van így. Nemcsak az anyaszentegyháznak, az államnak is az az érdeke, hogy mindenüvé megbízható, hit és nemzethűség szempontjából kifogástalan emberek kerüljenek.

Lelkészeink *illetmény kiegészítő államsegély* ügye a közeljövőben rendezés alá kerül. Az Egyetemes Konventtől az előkészítés érdekében már meg is érkeztek az egyéni törzslapok, melyeket minden lelkész és segédlelkész maga fog kitölteni.

Megkezdődtek az őszi kerületi közgyűlés előkészítő munkálatai is.

A tanügyi osztály elkészítette javaslatát a kötelező használatra elrendelendő elemi iskolai tankönyvekre vonatkozólag. Eddigi tanterveinknek összeegyeztetése a magyarországi tantervvel most van folyamatban.

Az államsegély kiutalása késedelmet szenved, mert a nagy fáradsággal elkészített kimutatások újabb utasításokkal visszaérkeztek. A késedelemért talán kárpótolni fogja tanítóinkat az a havi 120 Pengő előleg, melynek három havi sürgős kiutalását az ügyosztály a helyi jövedelemre és a később megállapítandó törvényes illetmény kiegészítésre való tekintet nélkül kérte.

A tanítók fizetésére vonatkozólag a következők lesznek irányadók: A kötelező helyettesi évek (3 év?) után a tanítók a XI-ik fizetési osztály 3-ik fokozatában havi 133·50 Pengővel kezdik működésüket és 32 évi szolgálat után a VIII. oszt. I. fokozatába emelkednek 261 Pengő fizetéssel. Igen kedvező esetben az elérhető legmagasabb fokozat a VII. osztály I. fokozata 360 Pengő.

Több helyről érkezett panasz szerint még véglegesített tanítók is elhagyták állásukat s az iskolafenntartók aggodalmaskodnak, hogy nem lesz tanítójuk. A debreceni tanítóképzőtől az az értesülésünk, hogy az állástalan tanítónők száma az anyaországban hallatlanul nagy. Például az ezelőtt két évvel végzett 48 növendék közül máig csak egy (1) jutott álláshoz.

A gazdasági ügyosztálynak nem volt közleni valója. Az államsegélyre vonatkozó kimutatások itt sem bizonyultak jóknak. Az új utasítások alapján most állítják össze a táblázatokat. Minden lelkész állítólag havi cca. 150 Pengő előleget fog kapni.

A belmissziói ügyosztálynak sikerült a »Méliusz« könyvkereskedéssel, mely a Tiszántúli Egyházkerület és Debrecen város tulajdona, csereforgalmi megállapodást kötni, ami azt jelenti, hogy a Méliusznál kapható kiadványok a mi Iratterjesztésünkben is saját kiadványainkként kaphatók.

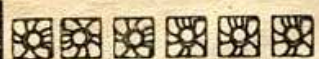
Több mint ezerkétszáz anyaországbeli gyülekezetbe küldött ki mutatóványszámot a Gyermekkönyvtárból, mellékelve egy előfizetési felhívást a gyermeklapra és a »Református Könyvtár«-ra.

A Magyar Cserkész-szövetség, valamint Tóth Sándor alezredes, járási katonai parancsnok megbízásából többtagu bizottság november hó elején cserkészvezetői tanfolyamot rendez Nagyváradon. E bizottság egyik tagja a belmissziói titkár.

Az imahét előkészítése folyik. Titkár kéri a lelkész kollégákat a Jövőben való közremunkálkodásra. Példányszám állandóan emelkedik. Naggyá kell tenni lapunkat.

9000 naptárt küldöttek szét.

O. I.

HIREK

Féláru utazás az Országos Protestáns Napokra. Az ez évi Országos Protestáns Napokra, amelyet az Országos Bethlen Gábor Szövetség a visszatért Erdély jegyében rendez meg, magas vasuti kedvezmények állanak a felutazó közönség rendelkezésére. Az ország bármely részéből Budapestre és vissza való utazásra 50%-os kedvezményre jogosító igazolványok már kaphatók minden IEUSZ irodában, a megbizottaknál és a legtöbb protestáns lelkészi hivatalnál. Ezek az igazolványok nemcsak Budapestre és vissza jogosítanak féláru utazásra, hanem azonfelül Budapestről bárhoza egy oda és vissza való utazásra is a magasabb kocsiosztályon, az alacsonyabb kocsiosztályu jegy megváltása ellenében. Budapestre *legkorábban október 24-én, legkésőbb november 5-én* lehet felutazni, a Budapestről való *visszaútazásra október 26-tól november 7-ig* érvényesek az igazolványok. Erdélyből az Országos Protestáns Napokra felutazni szándékozók a kedvezményes vasuti igazolvány felmutatása ellenében az illetékes katonai hatóságoktól kiutazási engedélyt kapnak. — A fenti hirhez annyit füzünk még hozzá, hogy megkerestük a rendezőseget a felutazók elszállásolására vonatkozólag s azt a választ kaptuk, hogy tömeges elszállásolásról a Rendezőbizottság idén nem gondoskodik. Sajnos emiatt a legtöbb falusi testvérünk le fog maradni. (Szerk.)

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

6824—1940. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli esperesi és lelkészi hivatalnak és iskolai hatóságnak.* A püspöki hivatal egyházkerületünk összes lelkészei és tanítói részére a nagyvárad katonai parancsnokság útján kérte a szeptember, október, novemberi államsegélyek kifizetését. Ezen segélyek szétosztása céljából minden lelkész és tanító küldjön be postafordultával három darab aláírt nyugtát, az esperesi hivatalon keresztül. A nyugtákat negyed-ivekre kell írni, a következő szöveggel: Nyugtatvány P....., azazpengőről. Szeptember, október, november havi államsegélyem fejében a nagyvárad református püspöki hivataltól felvettem. Kelt (a helység nevét kiírva, a dátum helyét üresen hagyva).

Az igényléseket egyelőre csak az 1940 augusztus hóban államsegélyben részesült állások után nyújtottuk be, de kérni fogom azon lelkészek számára is, akik a román uralom alatt államsegélyben nem részesültek, valamint azon tanítók számára is, akik a jelen iskolai évben újonnan szervezett vagy visszaállított állásokon működnek. Tehát a nyugtákat ezek is küldjék be.

Azok a lelkészek és tanítók, akik kerületünkben elfoglalt állásokról lemondtak, csak a lemondást megelőző hónapokra küldjék be nyugtájukat.

Az esperes urak az így összegyűjtött nyugtákra rávezetik az igazolást: Tényleges szolgálatban lételetét igazolom.

137
940

Nagyon kívánatos, hogy az így elkészített nyugták hivatalomhoz mielőbb beérkezzenek, hogy a megérkező államsegély szétosztásában fennakadás ne történjék.

Tudomásom van róla, hogy többen a katonai hatóságoktól előleget vettek fel államsegélyükre. Ezért mindenkinek, aki nyugtát küld be, mellékelni kell egy nyilatkozatot, hogy kitől, mikor és milyen összegű előleget vett fel, vagy hogy nem vett fel államsegély-előleget. Ezen rendeletem megjelenése után pedig a lelkészek és tanítók ne vegyenek fel több előleget, mert sok fölösleges munkát okoznak vele.

Hivatalomban jelen pillanatban nagyon hiányos a tanítói nyilvántartás s ez szintén hátráltatja az államsegélyek ügyét. Ezért sürgősen be kell küldeni a tanítóváltozásokra vonatkozó jelentéseket, a régi tanítóknál feltüntetve a szolgálatból való kilépés napját, azaz azt a napot, ameddig neki a presbitérium a helyi javadalmat kifizette, vagy ki fogja fizetni. Az új, azaz egyházkerületünkben még azelőtt nem alkalmazott tanítóknál pedig jelenteni kell mindazokat az adatokat, amelyek a személyi törzslap kitöltéséhez szükségesek. Ezek: a születés helye (község, megye) ideje, az állampolgársági bizonyítvány száma, a feleség, vagy férj neve és születési adatai, a kiskorú gyermekek neve és születési adatai, végzett középiskolai tanulmányai, oklevele száma, kelte és kiállítója az iskola megnevezésével, végül eddigi szolgálatai a legpontosabb részletezéssel. Nagyvárad, 1940 október 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Pályázati hirdetés. A nagyszalontai ref. egyházközség presbitériuma pályázatot hirdet egy rendes tanítói állásra a törvényes fizetési és kötelezettségi feltételek mellett. Pályázati kérvények felszerelve az iskolaszéki elnökhöz adandók be okt. hó 26-ig. Presbitérium.

Pályázat. Az egri-i ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet a kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Lakás (3 szoba, konyha, kamara) külső belső kerttel. 2. Kézpénz évi 160 Pengő. 3. 20 métermézsza tiszta buza. 4. 40 (negyven) méter tűzifa beszállítva. 5. 9 hold 1173 □-öles kaszáló. 6. Két évben 1—1 hold, harmadik évben 2 hold tavaszföld. 7. 5 hold szántóföld. 8. 307 □-öl kenderföld. 9. Temetőben 300 □-öl szántó. 10. A 6., 8., 9. pont alattiakat egészen, a 7. pont alattiból 1 holdat az egyház szántani-vetni köteles. 11. Egyházkerületileg megállapított stóla. 12. Minden gyermek után (4—5 felmentve) egy véka csöves tandij-tengeri (50—60 gyermek). Ingatlanok adóit az egyház fizeti. Az állást betöltő tanerő államsegélyt is élvez, de ezért az egyház nem szavatol. Kötelesség: a III—VI. vegyes osztályok vezetése, az összes kántori teendők végzése, (orgona van), férfi-kar vezetése, egyházi jegyzőség, vasárnapi iskola vezetése, belmissziói munkában részvétel lelkes utasítása szerint és lelkész akadályoztatása esetén, valamint kanonikus órákon szószéki szoigálat. Pályázati határidő november 1. Férfi pályázó hiányában helyettesül nő választatik meg. Szabályszerűen felszerelt (orvosi biz. is) kérvények Egribe (u. p. Mikola, Szatmár megye) a lelkészi hivatalhoz küldendők. Presbitérium.

Pályázati hirdetés. A hegyközujlaki (Bihari egyházmegye) rendes kántortanítói állásra. Tanítói fizetés: 1. 12 mázsa kétszeres buza az évi szeptemberi ár szerint, melyet az egyház csak abban az esetben folyósít, ha az állam a kántortanító fizetésének kiegészítéséhez nem járulna hozzá. 2. 189 leu készpénz az egyház pénztárából. 3. 12 hold jóminőségű szántó föld haszonélvezete. 4. 3 hold 1240 □-öl rét haszonélvezete. 5. Féltelek utáni legelőilletőség. 6. Tisztességes lakás konyhakerttel. Földek adóját a tanító fizeti. Kántori fizetés: 1. Stóla az egyházkerület megszabása szerint. 2. 8 mázsa kétszeres buza az évi szeptemberi ár szerint. 3. 54 leu készpénz az egyház pénztárából. 4. 4 hold agrár föld haszonélvezete. 5. 2 hold agrárrét haszonélvezete. Földek adóját a kántor fizeti. Kötelesség: 1. A presbitérium által meghatározott osztályok vezetése. 2. Az orgonista-kántori teendők elvégzése. 3. A belmissziói munkában való segédkezés. 4. Lelkész akadályoztatása esetén a szószéki szolgálat végzése. Pályázhatnak elsősorban kántori képesítéssel rendelkező református férfi tanítók, másodsorban, ha a pályázatra megfelelő kántortanító nem jelentkeznék, tanítói oklevéllel bíró nők, ideiglenes minőségben. Presbitérium.

Pályázat a lemondás folytán megüresedett kakszentmártoni kántortanítói állásra a következő díjlevél mellett: 1. Lakás és kert természetben. 2. Három hold 443 négyszögöl szántó föld haszna. 3. Tizenkét méter tűzifa. 4. Nyolc mázsa tiszta buza. 5. Két mázsa szemes tengeri. 6. Egy hold legelőjog haszna. 7. Temető föld haszna. 8. Egyházkerületi segély 10914 lei. 9. Államsegély fizeték kiegészítésül. 10. Törvényes stóla. (Az adókat az egyház fizeti.) Kötelesség: I—VI. osztályu vegyes iskola vezetése, énekvezéri teendők végzése, belm. munkában segédkezés. Pályázhatnak tanítói oklevéllel rendelkező férfi- és nőtanítók. Pályázati határidő 1940. november 1. — Presbitérium.

Pályázat az atyai rendes kántortanítói állásra. Javadalom: 1. Természetbeni 2 szobás, konyhás, kamarás lakás a templomkert használatával. 2. 18 köblös föld haszonélvezete. 3. 9 q 30 kgr. buza. 4. 12³ tűzifa beszállítva. 5. 4 drb. marhára legelő. 6. Kamat a tanítói tőkepenzek után, 476 lei. 7. Stóla. 9. Készpénz 5624 lei. 9. Államsegély. 10. Földek adóit egyház fizeti. Kötelesség: az összes kántortanítói teendők végzése az E. T. és a törvényes rendelkezések szerint. Egyházi jegyzőség, belmissziói munkában részvétel és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Pályázati határidő október hó 31. Férfi pályázó hiányában tanítónő választatik meg. Szabályszerűen felszerelt (orvosi bizonyítvány) pályázatok Atyába u. p. Nagypeleske Szatmár-megye a lelkészi hivatalhoz küldendők. Presbitérium.

Pályázatot hirdet a berei presbitérium e csonka iskolai évre a helyettes orgonista-tanítói állásra a törvényszerű fizetés és kötelességek mellett. Szabályszerűen felszerelt kérvények okt. 31-re lelkészi hivatalhoz küldendők. Megfelelő férfi tanító véglegesítésre számíthat.

Tömeges áttérésről

számolnak be lelkésztestvéreink. — A Református Hit klasszikus kátéja kétségtelen a **HEIDELBERGI KÁTÉ**. Egyházkerületünk **KONFIRMÁCIÓI KÁTÉJA** a modern kor követelményeinek felel meg és a hit kérdésein túl felöleli azokat a kérdéseket is, amelyeket a mi látható egyházunkkal kapcsolatban tudni kell.

Hozzánk térők számára ezek

mellett azonban elsősorban

RÉVÉSZ IMRE, a Tisztántuli Egyházker. Püspökének

„ÖNTUDATOS HIT”

című kátéját ajánljuk, mely „A református egyházba belépni óhajtok számára, valamint a gyülekezeti hitvédelem céljaira” készült.

Miért ajánljuk ezt a Kátét?

Azért, mert ebben nemcsak hitünk tanításai lelhetőek meg tömör, világos előadásban, káté formában, de benne vannak a különböző felekezetek tőlünk eltérő tanításai is. Ezeket a tanításokat cáfolja meg Révész Imre hitünk tételeivel kapcsolatban pontról-pontra ragyogó, biztosfensőbbiséggel.

A Káté eddig is kapható volt iratterjesztésünkben. — Ára 20 lej volt.

Most pedig 9 lej, azaz 30 fillér.

REFORMÁCIÓI ÜNNEPÉLYRE

kiválóan alkalmas a **LAUSENNE-I HITVITA** című szavalókórusunk. Darabja 4 fillér. — Legalább tíz darab megrendelése kötelező.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Nagyvárad,

Teleky-utca 31. sz. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Előfizetési ára évi 12 Pengő. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Kálvin-könyvnyomda, Nagyvárad.

REFORMÁTUS ELEMI ISKOLA

Nagyvárad. Jakab Mihály ucca 1.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő:
ORTH IMRE

Felelősszerkesztő és kiadó:
BALAJTHY JENŐ

Református Élet.*

Ujabbán megint sok a nyugtalan, felzaklatott, üzött vadként menekülő lélek. Valahol a világban valami megint történt, ami akármilyen titokban ment is végbe, de az érzékeny lelkek már megéreztek, hogy következményei kihatnak sorsukra s mint a megriasztott özek menekülnek sorsuk elől. Lassanként mindenkiben kiérlelődik a mai ember lelki állapota: a legbiztosabb pozícióban ülő emberben is a lét és a holnap bizonytalanná válása lesz az uralkodó érzés. A kibontakozás egyre gyorsabb üteművé válik. Ilyenkor mindenki politizál, — még aki nem tud és nem akar, az is rá van kényszerítve. Politizál lelki szükségből vagy narkózisért, mert könnyebben elbirja az eseményeket és az életet. A politikában rá akar készülni sorsára az ember s az életet akarja biztosítani. Milyen kibeszélhetetlen áldás, ha egy nép többsége egységes gondolkozású és bizni tud vezetőiben. Sorsa kockázatát együtt vállalja vezetőivel s vezetői is népükkel. Megriadt lelkeknek ilyenkor lehet megmondani, hogy nem olyan nagy a veszély. Aki el van szánva a harcra és nem fél a szenvedéstől — az már túl jutott az egyik legveszélyesebb ponton, a félelmen és a pánikon. Az ilyen emberek nyugodtan várják be azt, ami jön. Aki vallani tudja, hogy a Krisztus mellett marad élve vagy halva, abban megoldódott a kor nagy kérdése, a döntés megtörtént szívében s predesztináció erőit érzi sorsában működni. Jó ilyenkor ilyen bibliai versre akadni: »Az Úr forgatja a népek gondolatait.« Nem pártprogramok, nem ujságok, nem hirszerző és propagandaminiszteriumok formálják egy nép lelkét. Ez a mi ujságunk sem azért létesült, hogy maga akarja forgatni az olvasók gondolatait, hanem azért, hogy erre a nagy, sugárzó, nyugtató és nyugtalanító igazságra mutasson rá: Az Úr

* Ezen a címen jelenik meg minden szombaton a magyar református intelligencia hetilapja dr Ravasz László és Muraközy Gyula szerkesztésében. Szabó Imre esperes vezércikkét részben ismertetőként is közöljük belőle. Megrendelését nemcsak lelkipásztorainknak, hanem világi vezetőinknek is ajánljuk. Egy évre 8 Pengő. Budapest, IX. Kálvin-tér 8.

forgatja a népek gondolatait úgy és amikor akarja. Az olyan új lelket, amelynek semmiféle pártok és hatalmasságok nem állhatnak ellent. Mert Ő az Úr. Ha az idők teljessége eljön, gondolatainkat a békességre és a hitre fordítja, mint a nagy reformáció idején az egész Európáét.

Szabó Imre,

Kántorválasztás.

(Folytatás.)

Bizonyos, hogy a zsoltárok egyik egyház életében sem játszottak és játszanak olyan nagy, egész életsorsokra kiható, szívet, elmét gondolkodásmódot átformáló s szinte dogmatikailag is újjászülő szerepet, mint a magyar református egyházban, tárgyiasan szólva — a magyar református ember életében.

Csak meg kell jól figyelni a magyar református ember egész gondolkodásmódját, elhatározásában, cselekedetében megnyilatkozó higgadtságát lehetetlen észre nem venni mindebben a megfelelő-bezhetetlen sorsszerűségnek bizonyos árnyalatát, mely nem is annyira «árnyék, mint inkább mindenben átderengő szívfolt» amely mindig elég erős arra, hogy halandók szívét, elméjét ne csak átvilágítsa, hanem lángba borítsa s odatereljen mindenkit, akit akar — a damaszkuszi utra, hol is a Saulok lebuknak az elbizakodottság száguldó paripájáról, de a Pál apostolok fölemelkednek, szenvednek és — győznek.

Ezt a református jellemet, ezt a föltétlen megnyugvást Isten utáiban és oltalmában a maga egész adottságában szinte monumentális egyszerűséggel és erővel rajzolja meg a 125-ik zsoltár, mikor ezt mondja:

*„Akik biznak az Úr Istenben
Nagy hiedelemmel
Azok nem vesznek el
Semminémü veszedelemben:
Mint a Sion hegye megállnak
Nem ingadoznak.“*

Nem! Vihar kitépheti, derékba törheti mint erős tölgyfákat, vagy a Libánon cédrusait, de nem ingadoznak, meghalnak, de helyükön maradnak, hogy »Sion leánya« elsirathassa, eltemethesse őket minden tisztességgel.

Ezeket a jellemformáló zsoltárokat nemcsak szövegükben, hanem dallamukban is minden megbecsülés illesse, óvja és tartsa fenn! Megérdemlik az örökkévalóságot.

Igazában véve nem is annyira kikövetelik azt, mint inkább

kisugározzák, már úgy mint a fényt az állócsillagok. »Fulgebunt tamquam stellae ad perpetuas aeternitates,« Tündökölni fognak mint csillagok örökön örökké.

Igen, mint örökké zengő csillagok, melyek diadalmasan bekiáltják a világba a 89. zsoltár költőjével: »Misericordias Domini in aeternum cantabo« — »az Úrnak irgalmát örökké éneklek.«

Ezek a »zengő csillagok« szinte együtt gyulladtak ki a Kálvin reformációval a középkor alkonyatán és az ujkor hajnalán. Ami nem azt jelenti, hogy addig nem ismerte őket a keresztyén világ, hanem azt, hogy a keresztyén egyházak közül a református egyház bibliás népe karolta fel legnagyobb odaadással a dávidi zsoltárokat, melyek komor tónusa legjobban illet az ő hányt-vetett sorsához.

A »tónus komorsága« alatt nem református zsoltáraink dallamainak komorságára gondolok, hanem azok szövegének véres emberi és népi sorsokat reveláló tragikumára.

És mindezek föött arra az apró, kicsi, sorsokat letipró nagyra, mely Isten örök terveinek mélységeiből végig száguld olykor az emberi nemzetség életének legverőfényesebb utjain is... nyomában az eltaposottság fájdalmas kiáltásával:

»Lábad alatt ő sors, a szegény halandó olyan mint a féreg!«

Ez a kiáltás, ime, ez már preludium a zsoltárhoz. Nem zsoltár még, csak annak bevezetője, előkészítője. Zsoltár csak akkor lesz^r belőle, amikor a sebzett szív Istenhez fordul, őt hívja, óhajtja:

*„Tehozzád teljes szivből
Kíáltok szüntelen
E siralmas mélységből...
Hallgass meg Úristen
Nyisd meg te füleidet
Midőn Téged hívlak...“* (CXXX. Zs.)

Ha a zsoltárok a református egyház nagy kincsét jelentik, akkor meg is kell becsülnünk azokat.

Ugy, ahogy a svájci francia református egyházak is megbecsülik. Csak el kell olvasni Schneider Károly »La crise de la Musique cultuelle dans les Eglises reformées« (Az egyházi zene válsága a református egyházakban) c. munkáját. Milyen féltő gonddal, szeretettel vette körül az említett egyházak vezetősége azokat az egyházi zenetudósokat, zeneköltőket, akik az ottani református egyházak zenei életét a helyes mederbe terelni igyekeztek. Mennyi fáradsággal, régi kéziratok, levéltárak átkutatásával sikerült megállapítaniok a hugenotta zsoltároknak nemcsak hiteles dallamát, hanem egyuttal és főleg azok ritmusát is, mely végre is minden dalnak vagy éneknek a lüktető eleme. »spiraculum vitae«, minőt Istennek magának kellett odalehelnie a teremtés hajnalán az élettelen agyagemberre, hogy éljen és élete legyen. (Folyt. köv.)

ORJO.

Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat (ORJO) a »Lelkészegyesület« által, 1926. évben alakított és az 53—1935. sz. határozat alapján, az Egyetemes Református Konvent felügyelete alatt álló, egyháztársadalmi szervezet, Budapest székhellyel.

Feladata: a magyarországi református anyaszentegyház körében az egymás gondját felvevő, atyafiságos szeretetérzés és az áldozatos közösségtudat ápolása, fejlesztése. A református egyének és családok életsorsának védelme, megélhetési viszonyaiknak, teherviselő képességüknek előbbvitele, erősítése. Az előre való gondoskodás, önsegélyezés lehetőségeinek előmozdítása, valóra vitele. A reformátusok gazdasági erőinek felkutatása, egybefogása, önérdelkeink szolgálatába állítása. Református célt szolgáló jóléti és gazdasági jellegű intézmények, alakulatok létesítése, a meglévők támogatása s az ezekhez szükséges anyagi erők megszerzése.

A Társulat rendes tagja minden református lelkipásztor, ki tagja a Lelkészegyesületnek s az évi 10 Pengő lelkészegyesületi tagdíjat, amelyben benne van a 40 fillér ORJO tagdíj is és a Lelkészegyesület című lap előfizetési díja is, pontosan megfizette.

A Társulat ügyeit intézi: a közgyűlés, választmány, számvizsgáló-bizottság, intéző-bizottság és a tisztikar. Elnök a mindenkori lelkészegyesületi elnök. Jelenleg dr R a v a s z László dunamelléki püspök. A Társulat tisztikarát képezi: az elnök, alelnökök, ügyvezető-igazgató, ügyész, pénztáros, ellenőr. Ügyvezető-igazgató kezdettől E g e r h á z y Lajos, ORLE országos missziói lelkész.

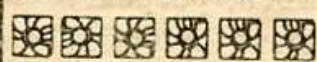
Az ORLE és a biztosítás.

A Lelkészegyesület, mint alapító, alapszabályszerűen az ORJO munkakörébe utalta a biztosítással való foglalkozást is s a teljesen megbízható, tiszta magyar és altruista Gazdák Biztosító Szövetkezetével (Budapest, Üllői-ut 1.) kötött szerződést. A biztosítási eszme terjesztése fontos nemzetgazdasági érdek s mert református hiveink túlnyomó többségét földművesek képezik, református szempontból is fontos, hogy a különböző természetű és elemi csapásokkal szemben védekezésre buzdíttassanak s a lelkipásztorban ezen a téren is jóindulatu tanácsadóra találjanak.

A szerződés értelmében a Gazdák Biztosító Szövetkezete állandó fix subvenciót juttat az ORLE céljai s intézményei javára; hordozza az ORJO összes szervezési, adminisztrációs, dologi kiadásait, a tisztviselők és alkalmazottak fizetését és különböző jutalékokat ad az egyes biztosítások után, az azzal foglalkozóknak. Ezenkívül úgy a lelkész, mint neje halálakor díjmentes temetési segély ada-

tik. És pedig a lelkész neje halálakor 200—300 Pengő. A lelkész halálakor, családvédelmi biztosítási akciónk egyházkerületi taglétszámtól függővé téve, 100—200—300 vagy több pengő. Ezekkel szemben megkívántatik a lelkészek, lelkész körök és sajtónk erkölcsi támogatása és propagandája. Aki az ORJO törekvéseit nem részesei jóindulatu támogatásban vagy ellene dolgozik vagy a lelkészegyesületi tagdíjfizetési kötelezettségének nem tesz pontosan eleget, kedvezményben nem részesíthető.

Addig is, míg az ORJO már eddig is eredményes és áldásos működéséről folytatólagosan megemlékezünk, felhívjuk lelkész testvéreink és minden érdeklődő figyelmét arra, hogy az igazgatóság mindenkinek készséggel szolgál felvilágosítással, részletes ismertetéssel és tanáccsal. Címe: Budapest, Üllői-ut 17, II. emelet.

HIREK

Dr Révész Imre tiszántuli püspök ur dr Papp Ferenc egyházkerületi középiskolai főfelügyelő ur kíséretében november elsején Nagyváradra érkezik.

Uray Sándor debreceni lelkész és a tiszántuli egyházkerület főjegyzője, a csomaközi kis egyháznak, ahol édesapja: Uray József késő vénységében bekövetkezett haláláig lelkészkedett s amelynek kebelében ő is született és elindult, a felszabadulás örömeire egy gyönyörű nemzetiszín zászlót küldött boldog sorok kíséretében.

Beiktatták Ajtay Gábor ujszentesi lelkészt. Felejthetetlen napja volt október 20-án Ujszentes református népének. Ekkor történt meg új lelkészének Ajtay Gábornak beiktatása. A gyönyörűen feldiszitett templomban Nemes Elemér esperes iktatta be az új lelkészt, mire az új lelkész nagyhatásu, tartalmas beszéddel beköszöntött új állásába. A beszéd után az esperes átadta az új lelkésznek az egyházközség jelvényeit, majd következtek az üdvözlések. Debreczeni István a temesvári hívek, Papp Sándor az ujszentesi presbiterium és hívek, Vidu János az ortodox román egyház, dr Kakuk János a bánági Magyar Népközösség, dr Takáts Lajos a temesvári Férfiszövetség nevében üdvözölték az új lelkészt. Ezenkívül még 12-en üdvözölték Ajtay Gábor lelkészt, ki minden egyes üdvözlő beszédre külön válaszolt. Délben 350 teritékes közös ebéd volt Féhn Miklós vendéglőjében. Délután 3 órakor vallásos ünnepély volt a templomban, melynek során Elekes Gyula lippai lelkész predikált, Nits István ujkiissodai lelkész előadást tartott. Ujszentes felejthetetlen szép napja az ifjuság táncestélyével ért véget.

Felhívjuk a kebelbeli esperesi és lelkészi hivatalok figyelmét a „Magyar Értesítő” című hirschológalmati közlönnyre és kérjük, hogy az országos közvélemény elé kívánkozó eseményekről egyetemes egyházi érdekből nyomban az esemény megtörténtekor az Értesítő szerkesztőségének (Mátyásföld. Arany János utca 32) tömör információt küldeni sziveskedjenek.

Károli Gáspár: »Vizsolyi Biblia Előljáróbeszéde« című, csinos kiállítású pergament borítású, stilizált kiadvánnyal áldozott az Országos Bethlen Gábor Szövetség a 350 éves vizsolyi Biblia emlékének. Ha már az egész vizsolyi Bibliát nem vehetjük a kezünkbe, ez a füzet megvilágítja azt a századokra kiterjedő szolgálatot, amit Károli Gáspár az evangéliumi keresztségnek és az egész magyar nemzetnek teljesített. A füzet ára 50 fillér, megrendelhető a lelkészi hivatalokban, protestáns könyvkereskedésekben, püspöki hivatalunkban, vagy az Országos Bethlen Gábor Szövetség helyiségében, Budapest, IV. Semmelweis-u. 17. Telefon: 185—308, 389—174.

Jó könyvek. A jó könyv mindenkinek jó barátja, de talán mégis leginkább a lelkészeknek. Hiszen a közmondás is azt tartja, hogy a jó pap... Huszonkét esztendő után végre megnyílt az út az anyaország szellemi termékeihez. Minden Magyarországon megjelent theologiai tudományos és gyakorlati könyv megrendelhető Kerületi Iratterjesztésünkben. Néhányat felsorolunk: Ravasz László: Gondolatok IV. kiadás. vászon 4·20. bőrkötés 15 Pengő. Hazafelé. Vászon 6, bőr 15—17 P. Ünnepnapok. Elmélkedések és imák háziistentiszteletre. Füzve 1, bőrkötéssel 5 P. Agenda 10 P. Muraközy Gyula: A Sionnak hegyén. Vászon 3·50 P. Diadalmas élet. 4 P. Kiáltó Szó. 4·50 P. Belmissziói útmutató. 1938—39 és 1939—40-re 4·50 P. Ecsedy Aladár: Krisztus a koporsónál. (Temetési) 4 P. Viz, vér tűz. (Keresztelési beszédek) 2 P. A Heidelbergi Káté magyarázata 4 P. Örvendezetek. (30 előadásra alkalmas szindarab vers) 5 P. Dr. Incze Gábor: Ifjusági istentisztelet. 1·50 P. Nyári Pál: Az Ur az én vigasztalóm (imakönyv betegeknek), füzve 0·20 P. Benkő István: Evez a mélyre (prédikációk) 6 P. Szabó Imre: Imé a magvető kiméne vetni, (pr.) füzve 8 Pengő.

| | **Hivatalos rész** | |

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárada

6854—1940. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Az elemi iskolai tantárgyak a magyar elemi iskolai tanterv szerint ugyanazok, mint a román tantervben, kivéve a román nyelvet, csak a csoportosítás más. További felsőbb hatósági intézkedésig tehát elrendelem, hogy elemi iskoláink a magyar tanterv szerint haladjanak, a következő különbségekkel:

I. Vallástan és erkölcsstan. Teljesen a királyhágómelléki egy-

házkerületi tanterv. és tankönyvek szerint, még pedig az I—III. osztályban az 1937. — a többi osztályokban az 1927. évi tanterv érvényes.

II. Magyar nyelv. Teljesen a magyar tanterv szerint. Tankönyvek a Ligárt-féle II., III., IV., V—VI. a) vagy b) osztályos olvasókönyvek osztatlan iskolák számára, áruk sorban 1·80, 1·80, 1·90, 2·08 Pengő. A VII. o. az V—VI. osztályos olvasókönyv b évfolyamot használja. Osztott iskolákban a Szondy-féle olvasókönyv II—VI. osztályt kell használni. Áruk sorban 1·18, 1·72, 1·98, 2, 2 Pengő. A VII. osztály is a VI. osztályos olvasókönyvet használja. Ajánlható még segédkönyvül a nyelvtanhoz a Nánásy-féle Helyes magyar beszéd és helyes magyar írás II—VI. Árak sorban 0·50, 0·54, 0·72, 1—, 1— Pengő.

III. Számтан és mértan. Teljesen a magyar tanterv szerint. Segédkönyvül használható Evva-féle Beszélő számok az I. o. számára, 0·70 Pengő, II—IV. Szücs-féle Gyakorlókönyv a számoláshoz és méréshez, 0·90, 1·24, 1·10 Pengő Zombor-féle számtan V—VI. ára 1·40 Pengő.

IV. Földrajz. Valamennyi osztály Magyarország földrajzát tanulja, tankönyv: Nánayné: Édes hazám, Magyarország. Földrajz a IV. o. számára ára 1·10 Pengő.

V. Történelem. A román tanterv szerint, a *román* mondákat és történelmet természetesen a *magyarral* helyettesítve. Az V. osztályban a világtörténelmi rész elmarad. Tankönyv: II—IV. a magyar olvasókönyv, V—VII. o. Szondy: A magyar nemzet története. Ára 1·62 Pengő.

Különösen súlyt kell fektetni az elmúlt évek kényszerhelyzetében tanított román történelmi tanítások kiirtására.

Polgári jogok és kötelességeket az V., VI., VII. o. tanul, tankönyv: Bene Lajos, Polgári jogok és kötelességek V—VI. o. számára, ára 0·50 Pengő.

VI. Természeti és gazdasági ismeretek. A magyar tanterv szerint. Segédkönyv Szondy: Természetrájk, gazdaságtan és háztartástan a III—IV. o. számára, ára 2 Pengő; u. az az V—VI. osztály számára, ára 1·98 Pengő; Balogh: Vegytan és természettan az V—VI. számára ára 1·62 Pengő; Szondy: Egészségtan az V—VI. o. számára 1·08 Pengő. A VII. osztály a VI. osztály anyagát tanulja.

VII—VIII—IX—X. Rajz, ének, kézimunka, testnevelés teljesen a magyar tanterv szerint.

Osztályozni tantárgyankint kell, csoportonkint való összefoglaló és középjegy nincs, 1—5. terjedő jegyekkel. Legjobb jegy az 1-es, elégtelen jegy csak az 5-ös. Osztályzatot kell adni a következő tárgyakból: I. osztály: 1. Vallástan. 2. Beszéd és értelemgyakorlat. 3. Olvasás. 4. Írás. 5. Számolás és mérés. 6. Ének. 7. Egyházi ének. 8. Testnevelés. II. o. 1., 2., 3., 4., mint az I.-ben. 5. Fogalmazás. 6. Helyesírás és nyelvi magyarázat. 7. Számolás és mérés. 8. Rajzolás. 9. Ének. 10. Egyházi ének. 11. Kézimunka. 12. Testnevelés. III. o. 1—7. mint a II. o. 8. Természetrájk, gazdaságtan és háztartástan. 9. Rajzolás. 10. Ének. 11. Egyházi ének. 12. Kézimunka. 13. Testnevelés. IV. o. 1—7. mint a III. o.-ban. 8. Földrajz. 9—14.

mint a III. o.-ban a 8-13. számok. V. o. 1. Vallás tan. 2. Olvasás és olvasmány tárgyalás. 3. Írás. 4. Fogalmazás. 5. Helyesírás és nyelvi magyarázatok. 6. Számolás és mérés. 7. Földrajz. 8. Történelem. 9. Polgári jogok és kötelességek. 10. Természettan és vegytan. 11. Természettan, gazdaságtan és háztartástan. 12. Egészségtan. 13. Rajzolás. 14. Ének. 15. Egyházi ének. 16. Kézimunka. 17. Testnevelés. VI. o. u. azok a tárgyak, kivéve a 9. Polgári jogok és kötelességeket, mert ez beleolvad a történelembe (8) Történelem és alkotmánytan.) VII. o. u. az mint a VI. o. Minden osztályban jegyet kell odni a magviseletről és a szorgalomból is.

A régi minta szerint készült előmeneteli napló rovatát tehát e szerint kell felhasználni. Az anyakönyveket már az új rendszer szerint fogjuk beszerezni.

Valamennyi előírt tankönyv a Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli Református Egyházkerület könyvnyomda vállalatának kiadása. A Tanterv és utasítások kaphatók a Kir. magyar egyetemi nyomdában, Budapest, IV. Kossuth Lajos u. 18. Ára 2.40 Pengő.

Füzetekben kötelező használatra elrendelem a szabványos u. n. Mosz füzeteket, a fent említett vállalat kiadásában (DOK monogrammal.)

Iskolai nyomtatványok közül a haladási naplót és az előmeneteli naplót, a régi alakban, jelen körrendelettel egyidejűleg szétküldtem. Mint már elrendeltem, a román szövegeket a naplókban át kell huzni, az osztályozó napló rovatait pedig okszerűen felhasználni a fent közölt tantárgyakra. Az anyakönyvekről később fogok intézkedni.

Felhívom ez alkalommal is az összes illetékesek figyelmét, hogy a nemzeti nevelés szempontjából nagyon sok pótolni való van. Nem volt módunkban a gyermekek lelkébe elültetni azt az áldozatos, nemcsak szavakban, hanem tettekben, egész életberendezésünkben megnyilvánuló hazaszeretetet, ami a református magyarságot mindig jellemezte. Tünni és várni tanítottuk őket, s ma ezt a szenvedőleges fajszeretetet át kell hangolnunk tevékeny hazaszeretetté. Igazi nevelő munkásnak való, — de nehéz szolgálat ez. Kívánom, hogy Isten segédelmével tanítóink sikeresen birkózzanak meg ezzel a nehéz feladattal.

Nagyvárad, 1949. okt. 22. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

ÉRTESÍTÉS.

M E G N Y I L T K Á D Á R G Y Ö R G Y

„LEVENTE“ könyv és papirkereskedése

2-1

NAGYVÁRAD, gr. Teleki-u. 2. (Városházával szemben.)

A cég tulajdonosa régi református polgárcsaládból való. Kéri felekezeti iskoláink bizalmát s ezt pontos előzékeny kiszolgálással fogja meghálálni.

6991—1940. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Az egyházkerületi közgyűlés előkészítése céljából az alább elsorolt elemi iskolák haladéktalanul küldjék be az 1939—40. évvégi statisztikai jelentéseket a folyó évi hiv. lap 323. old. megjelent 5044—1940. sz. körrendelet, illetőleg az abban hivatolt 2834—1936. sz. körrendelet szerint. Ez utóbbi a hiv. lap 1936. évfolyam 229. o'd. található. A jelentéseket akkor is be kell küldeni, ha már egyszer beküldték volna. Hiányzik a statisztikai jelentés a következő iskolákból: Bihari egyházmegye: Bors, Hegyközszáldobágy, Hegyközüjlak, Kügypuszta, Paptamási, Pusztaujlak, Siter. Érmelléki egyházmegye: Albis, Érbogyoszló, Margitta, Tóti, Hegyközszentmiklós, Piskolt, Biharfélegyháza, Biharvajda, Szentjobb. Nagykárolyi egyházmegye: Domahida, Érendréd. Nagybányai egyházmegye: Batiz, Csengerbagos, Kisbábony, Kiskolcs, Kispeljeske, Kőszegremete, Mikola, Óvári, Pettyén, Szatmárpálfalva, Sárközüjlak, Szamosdara, Dobrácsapáti, Szárazberek, Szinérváralja, Apahegy, Tamásváralja, Turterebes. Ugyancsak be kell küldeni az 1940—41. tanévre szóló beiratások eredményét osztály és nem szerint részletezve és az előadások megkezdésének napját. A *középiskolák* és az *internátusok*, valamint a nagyváradi árvaház és tanonc-otthon küldjék be az elmúlt iskolai év rövid történetét az értesítőben szokásos statisztikával együtt, valamint a folyó iskolai év megindításáról s a növendéklétszámról szokásos jelentésüket. Az egyházkerületi közgyűlés korai határidejére való tekintettel mindezen jelentések be- küldését a legsürgősebben várom.

Nagyvárad, 1940 október 30. Atyafiságos szeretettel: S u l y o k István s. k., püspök.

6766—1940-III. FELHIVÁS. *Valamennyi kebelbeli Nt. Lelkészi hivatalhoz.* A nyilvántartási könyvek áttekintése alkalmával sajnálatlaltal állapítottam meg, hogy egyházközségeink az utóbbi hónapokban egyáltalán nem tesznek eleget járulék fizetési kötelezettségeiknek. Erre való tekintettel nyomatékosan felhívom a Nt. Lelkészi hivatalokat különösképen a presbiteriumokat, hogy 2828—1940-III. sz. a. kiküldött és folyó évi április hó 15-én kelt *előírási lapon* feltüntetett hátralékos és a folyó költségvetési évre előirt járulékok beszolgáltatása iránt haladéktalanul intézkedni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1940 október 29. Atyafiságos szeretettel: S u l y o k István püspök s. k.

7973—1940—III. FELHIVÁS. *Az egyházkerületi nyugdíjintézet valamennyi kölcsön adósához.* Felhívom a nyugdíjintézet minden adósát, legyen az lelkész vagy tanító, hogy a nyugdíjintézetnél jelenleg fennálló tartozási összegről szóló új, a magyar királyi kincstár által kibocsátott és megfelelő bélyegzéssel ellátott *váltó úrlapot* az eredeti aláírások beszerzése mellett, — tehát nem véve ki a kezeseket sem, — e felhívásom megjelenésétől számított 8 napon belül, annyival is inkább küldjék be hivatalom címére, mert a hátrányból kifolyólag származható mindennemű felelősségért maguk az adósok és az érdekelt kezések fognak felelni. Egyben kihangsúlyozom azt is, hogy az esetben ha valamelyik adós nem tenne eleget

eme kötelezettségnek, úgy a fennálló kölcsön tartozást felmondott-nak kell tekintenem és annak beszédése iránt megfelelő módon intézkednem kell. Miután több egyházközség is szerepel adósként, az ilyen esetekben a presbitérium tagjai is kötelesek aláírni az új váltó ürlapokat, amelyek azután haladéktalanul beküldendők hivatalom címére. Jövőben a váltók minden alkalommal lejáratkor pontosan kicserélendők. Egyben felhívom a kölcsön tartozás rendezésében késedelmes micskéi, halmi-i, tamásváraljai, pusztajlaki, kispeskei, irinyi, domahidai, ombodi, színérváraljai, érkeserői, paptamási-i, kiskereki-i, hegyközsentszentmiklósi és nagykárolyi egyházközségek lelkészi hivatalait és presbitériumait, hogy kölcsön tartozásaik rendezése iránt legkésőbb november hó 15 napjáig saját érdekében annyival is inkább intézkedjenek, mert annak elmaradása esetén a kölcsönt ebben az esetben is felmondott-nak kell tekintenem, de ugyanakkor kénytelen leszek kivizsgáltatni azt, hogy mi az oka annak, hogy a presbitérium eme nagyon fontos anyagi kötelezettségének már hosszabb idő óta nem tett eleget. Ismételten nyomatékosan figyelmeztetem az érdekelteket fenti kötelezettségek teljesítésére. Nagyvárad, 1940 október 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István püspök s. k.

Pályázati hirdetés. Az irinyi (Szatmár-megye) ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet törvényszerű fizetés és kötelezettségek mellett kántortanítói állásra. Állás azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő 14 nap. Érdeklődők írásban forduljanak a református lelkészi hivatalhoz haladéktalanul.

Pályázat. A kismajtényi ref. egyház presbitériuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra. Fizetés: 1. Lakás, melléképületekkel és kerttel. 2. Évi 28 köből buza. 3. Minden iskolásgyermek után 1 véka zab és 1 csirke (jelenleg 60 gyermek). 4. 13. kat. hold és 1205 □-öl fekete föld. Adóját az egyház fizeti. 5. 8 legelőjog. 6. Esetleges államsegély. Kötelesség: törvényszerű. Határidő 21 nap. Köves ut, állomás, posta. Pályázati kérvények ref. lelkészi hivatalhoz Kismajtény (Szilágy-m.) küldendők.

Pályázati hirdetés. A szatmárgörbédi ref. leányegyház presbitériuma pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett előkönyörgő kántortanítói állásra. A) Tanítói javadalom: 1. Tisztességes lakás és kert (3 szoba, konyha, kamara, pince, nyárikonyha. 2. 1 kat. hold 35 □-öl külsőkert és kert szántás. 3. 13 kat. ho'd és 486 □-öl föld, melyből 10 kat. hold szántó, a többi kaszáló. 4. 4 okta, azaz 10 darab jószágra legelő jog. 5. Szénadíj 59 Lei. 6. Régi erdőtokekamat 21 Lei. 7. Tandij 2 köből buza, 2 köből szemes tengeri. 8. Hat öl (24 m³) tűzifa melyből 3 öl (12 m³) a tanító udvarába beszállítva, 3 öl (12 m³) folyó árban fizetve, beszállítási költség nélkül. 9. Terménybehordás. 10. Kézpénz 3000 Lei. 11. Államsegély, melyért az egyház nem szavatol. B) Kántori javadalom: 1. 1180 liter rostált, tiszta buza. 2. 680 liter szemestengeri. 3. Stóla. A földek állami, községi és ártéri adóját az egyház fizeti. Kötelességek: A mindennapi iskola

I.—VII. osztályának az állami tanterv szerint való tanítása. Kántori teendők ellátása. Vasárnap és ünnepnapokon az istentisztelet dél-előttönként prédikációval, délután és hétköznapokon, könyörgéssel elvégezni. Egyházi jegyzőség. A gondnoki számadás elkészítésénél segédkezés. Vasárnapiiskola és énekkar vezetése. Felügyelő-lelkész szükség esetén való helyettesítése. **Jegyzet:** Az egyház földjéről való szalma után gyült trágya el nem adható, hanem a tanítói földre hordandó ki. — Pályázhatnak törvényes tanítói oklevéllel rendelkező férfitanítók, akik egészségi állapotukat orvosi bizonyítvánnyal igazolják. Amennyiben férfi pályázó nem lenne, megválasztható nőtanító is. Pályázati határidő a pályázat megjelenésétől számított két hét. Választás után az állás azonnal elfoglalandó. A pályázat az aranyosmeggyesi református egyházhoz (Szatmár-megye) küldendő be. **Presbitérium.**

Pályázat az atyai rendes kántortanítói állásra. **Javadalom:** 1. Természetbeni 2 szobás, konyhás, kamarás lakás a templomkert használatával. 2. 18 köblös föld használata. 3. 9 q 30 kgr, búza. 4. 12 m³ tűzifa beszállítva. 5. 4 drb marhára legelő. 6. Kamat a tanítói tökepenz után, 476 lei. 7. Stóla. 9. Készpénz 5624 lei. 9. Államsegély. 10. Földek adóit az egyház fizeti. **Kötelesség:** Az összes kántortanítói teendők végzése az E. T. és a törvényes rendelkezések szerint. Egyházi jegyzőség, belmissziói munkában részvétel és lelkész akadályoztatása esetén szószéki szolgálat. Pályázati határidő október hó 15. Férfi pályázó hiányában tanítónő választatik meg. Szabályszerűen felszerelt (orvosi bizonyítvány) pályázatok Atyába u. p. Nagypeleske, Szatmár megye, a lelkészi hivatalhoz küldendők. **Presbitérium.**

Pályázat a nagybányai egyházmegyébe kebelezett józsefháza i kántortanítói állásra. **Javadalom** a kántortanítói fizetés rendezéséig: 1. Két szobás lakás mellékhelyiségekkel és kerttel. 2. Készpénz 6978 Lei az egyház pénztárából. 3. 7 kat. hold és 76 □-öl szántó és 3 kat. hold és 94 □-öl rét, melynek adóját az egyház fizeti. 4. 8 drb nagy marhára és 4 drb sertésre legeltetési jog. 5. 490 kgr. búza az egyház magtárából. 6. Minden iskolásgyermek után egy-egy véka tengeri (à 32 liter.) 7. Stóla az egyházkerület határozata szerint. 8. 8200 Lei kerületi és államsegély. **Kötelesség:** I—VI. osztályu vegyes iskola állami és egyházi tanterv szerinti vezetése, kántori szolgálat végzése orgonával, vasárnapi iskola vezetése, énekkar vezetése, belmissziói munkába való segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén annak helyettesítése, egyházi jegyzőség. Pályázhatnak törvényes kántortanítói oklevéllel bíró férfi és nőtanítók, kik egészségi állapotukat orvosi bizonyítvánnyal igazolják. A nőtanító azonban csak helyettesi minőségben alkalmaztatik. Pályázati határidő 1940. november 3. Választás november 10-én, amikor a pályázók bemutatkozhatnak, de az utiköltséget csak a megválasztottnak téríti meg az egyház. A kérvények mellékletekkel együtt a lelkészi hivatalhoz: Józsefháza u. p. Aranyosmeggyes, Szatmármegye, küldendők. Az állás a jogerőre emelkedés után azonnal elfoglalandó. **Presbitérium.**

Tömeges áttérésről

számolnak be lelkésztestvéreink. — A Református hit klasszikus kátéja kétségtelen a **HEIDELBERGI KÁTÉ**. Egyházkerületünk **KONFIRMÁCIÓI KÁTÉJA** a modern kor követelményeinek felel meg és a hit kérdésein túl felöleli azokat a kérdéseket is, amelyeket a mi látható egyházunkkal kapcsolatban tudni kell.

Hozzánk térők számára ezek

mellett azonban elsősorban

RÉVÉSZ IMRE, a Tisztántuli Egyházker. Püspökének

„ÖNTUDATOS HIT”

című kátéját ajánljuk, mely „A református egyházba belépni óhajtok számára, valamint a gyülekezeti hitvédelem céljaira” készült.

Miért ajánljuk ezt a Kátét?

Azért, mert ebben nemcsak hitünk tanításai lelhetőek meg tömör, világos előadásban, káté formában, de benne vannak a különböző felekezetek tőlünk eltérő tanításai is. Ezeket a tanításokat cáfolja meg Révész Imre hitünk tételeivel kapcsolatban pontról-pontra ragyogó, biztosfensőbbiséggel.

A Káté eddig is kapható volt iratterjesztésünkben. — Ára 20 lej volt.

Most pedig 9 lej, azaz 30 fillér.

REFORMÁCIÓI ÜNNEPÉLYRE

kiválóan alkalmas a **LAUSENNE-I HITVITA** című szavalókórusunk. Darabja 4 fillér. — Legalább tíz darab megrendelése kötelező.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Nagyvárad,
Teleky-utca 31. sz. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Előfizelési ára évi 12 Pengő. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Kálvin-könyvnyomda, Nagyvárad.

N. T. REFORMÁTUS LELKÉSZI HIVATALNAK

Nagyvárad-Velence.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő:
ORTH IMRE

Felölsszerkesztő és kiadó:
BALAJTHY JENŐ

Szünjön meg!

Felháborító az az arcátlanság, mellyel az ügynökök hada gyülekezeteinket ellepte. Tudom, hogy nem szabad általánosítanunk s nagyon sok könyvkiadót valóban a legőszintébb indulat vezeti, amikor feltétlenül értékes kiadványait szinte áron alul kínálja megvételre illetve megrendelésre, mégis arra kell kérnünk az anyaországbeli cégeket, kiadvállalatokat és intézményeket, korlátozzák házalóik tövékenységét. Hiszen még mi magunk lelkipásztorok is teljes felkészületlenséggel állunk szembe az anyaországbeli különféle irányzatokkal és eszmékkal, melyek mind egy-egy ujság képében kopogtatnak be paróhiánk ajtaján. Melyiket szeressem? Hiszen mindegyik szép és jó, ennek a hirszolgálatára mintha jobb lenne, amannak a szerkesztői márkásabb emberek, ez közelebb áll koccánk, az a jövő lapja, ezt X ajánlja, azt meg Y. S olyan olcsó valamenynyi. Hát még a könyvek! Szebbnél szebb, nem: gyönyörű könyvek. S egyikre nagyobb szükségünk volna, mint a másokra. Nem is beszélve a szépirodalomról. S olyan olcsó. Két három évi részletfizetés. Észre sem fogja venni Nagytiszteletű Uram! — Vagy tessék ebből gazd' uram. Garantált minőség. A mi kertészetünk állami ellenőrzés mellett működik. Értse meg, nem a román, a magyar állam garantálja áruinkat. Hogyan? Nincs szüksége rá? Most, amikor a felszabadulás öröme szinte ingyen juthat hozzá? S ez így megy nap nap után, végeláthatatlan sorban jönnek »a felszabadulás öröme« az ügynökök, kupeczek és úriemberek s mindegyik annyi hozzáértéssel, annyi lelkesedéssel ajánlja portékáját, hogy az ember a végén resteli elutasítani. Pedig a végén, sokszor tulságosan a végén — amikor már aláírtuk a rendelést — csak rájövünk, hogy tovább nyújtóztunk, mint a takarónk. Gazduram pedig csak az ügynök távozása után számolja át igazán, hogy leiben mégis csak drágább az áru, mint ahogy a számára még szokatlan pengőben hangzott. S mindezek mellett az idő, amit úgy gazduram s vele együtt a nemzet veszít el, mint mi, akik a belmissziói, intenzívebb

3920/15-2
+30

egyházkormányzati munkák s főképpen megnövekedett társadalmi és szociális feladataink miatt azt sem tudjuk hogyan osszuk be, hogy mindenre jusson belőle.

Egyáltalán nem csodálkozom azon a lelkésztestvérünkön, aki a következő hirdetést függesztette ki ajtójára:

Nem írok, nem olvasok:
Ügynököt nem fogadok!

Egész nyugodtan követhetjük példáját. Egerházy Lajos bátyánk, az ORJÓ igazgatója megdöbbenő számokat sorolt fel arról, hogy hány felvidéki lelkész és tanító volt kénytelen beszüntetni a részletfizetéseket, mert nem bírta el őket a jövedelme s mennyi peres eljárás, kellemetlenség és kár származott abból, hogy az első idők lelkesültségében és nem kisebb tájékozatlanságában a felvidéki magyarság az anyaország ügynökeinek »bedült«.

Ha valóban szeretnek minket az anyaországbeli intézmények és segíteni akarnak rajtunk, akkor néhány hónapig hagyjanak tájékozódni minket. Ez alatt az idő alatt esetleg küldhetik termékeiket, de — minden ellenszolgáltatás nélkül. (Mint ahogy igazi testvéri érzésből fakadt az ORLE gesztusa: évvégéig ingyen kapjuk a »Lelkészegyesületet«.) Elfogadunk a gyümölcsfákból is néhányat mutatványképpen — ingyen. Vagy küldjenek részletes prospektusokat, ismertetőket az ajánlott cikkekről. Ezekkel akkor és úgy foglalkozunk, amikor akarunk és ráérünk. S nyugodtan döntünk a melléjök csatolt rendelőlapp sorsa felett: posta vagy papirkosár. De az ügynökök személyes molesztálása, időt rabló dumája, szégyentelen hadjárata a zsebünk ellen *szünjön meg!*

Orth Imre.

Református napilap.

A Debrecenben megjelenő Tiszántuli Független Ujság november elsején református napilappá lett. Minden lekipásztor őszinte örömmel köszönti református életünk ez újabb megnyilatkozását.

Nemcsak az anyaországi kerületnek, hanem a mi egyházkerületünknek is hosszú évek vágya és munkája volt egy olyan napilap létrehozása, mely az idők eseményei felett az örökkévaló kritikáját gyakorolja. Amely a mi népünk közös szellemi tápláléka lehet, egy családba gyűjtve minden tagját közös evangéliumi életünk kialakítására és kérdései megoldására. Jól esik látnunk, hogy Debrecenben Uray Sándor egyházkerületi főjegyző lapvezér és Kovács József lekipásztor munkája nyomán ez már valóvá vált.

Jól tudjuk azonban, hogy nagy út van még addig, míg ez a lap hiveink körében igazi szerepéhez jut. — Sokaknak kell megszokott családi lapjukat a Tiszántuli Független Ujsággal naponként összehasonlítani míg átcsereleik. — Sokaknak kell a debreceni szerkesztőség szívdobogását hallani, amikor ők az ország szíve, Budapest, politikai eseményeit figyelik. — Hisszük, hogy a Tiszántuli Független Ujság országos lappá válik és bár Debrecen meg nem tagadja, nem kíván olyan versenyre kelni, hogy a természetesen kialakult vidéki központok akár hirszolgalat szempontjából is háttérbe szoruljanak. Nagyvárad, Szatmár, Nagyszalonta (csak a mi kerületünket említjük) körüli falvaink olvasó közönségét e kis központok életéről szóló hírek barátokztatták meg a napisajtóval. Viszont elvitathatatlan, hogy a debreceni szellemi élet, önként válik a lapon keresztül egész református közösségi életünk részévé.

Megvagyunk győződve, hogy egyházunk minden hivatalosa tevőleges szeretettel fogadja a lapot. A mi munkánk sem volt felesleges: legalább lélekben előkészültünk, legalább egy egészséges közvélemény fogadja az »Ujságot«, mely „*Kiáltó szó*“ lesz.

Jó utat kívánunk az induláskor, lélektől lélekig találkozást.

M. K.

Temetkezési segély.

Egyházkerületünk lelkészeinek egyik megoldatlan kérdése a temetési segélyegylet megalakítása volt. Mennyi tervezet, mennyi elgondolás látott napvilágot, mennyit cikkeztünk és beszéltünk róla. Ám hiábavaló volt Debreczeni Istvánnak minden igyekezete, Boruzs Lajosnak alaposan kidolgozott terve, valóság nem lett belőle. Ez a kérdés most egy csapásra megoldódik. Az Országos Református Jóléti Társulat minden lekipásztort, illetve családját minden díj-fizetés nélkül temetési segélyben részesít és ellenszolgáltatásképpen csak azt követeli meg, hogy az ORLE-nek illetve ORJO-nak tagja legyen a lelkész és annak célkitűzéseit a maga gyülekezetében munkálni igyekezzék. Díjmentes temetési segélyt az elmúlt évben 18 lelkész után 3900 pengőt, öt év alatt 16,900 pengőt fizetett ki az ORJO. Lelkésznék szintén díjmentes segélyére 2100 P-t.

De nemcsak a maguk temetési költségét, a hiveinkét is biztosítani tudjuk az ORJO által. Hogy miképpen, arra nézve az ORJO rövidesen egész egyházkerületünk területén meginduló szervezési munkálatai kapcsán a községről községre járó kiküldöttek révén minden lelkészi hivatal részletes információt fog nyerni. 1934-ben

indult meg a temetési segélyakció s ma már az ország területén 44.388 biztosítottja van az ORJO-nak, 11.385,063 Pengő biztosítási tőke értékben. Az elmúlt évben 128,264 Pengő temetési segély fizettetett ki az elhunyt tagok után. Fogadjuk tehát az ORJO kiküldöttjeit szeretettel és legyünk segítségökre a szervezetnek községünkben való megszervezésében.

IRODALOM

Andrási Tivadar:

A Heidelbergi Káté konfirmációi és vasárnapi iskolai oktatásra feldolgozva.

Sepsiszentgyörgy 1940. – 176 oldal.

(Folytatás.)

Jellemző lehet az erdélyi vallástanítóknak a gyakorlatban szerzett véleményére Andrási Tivadar könyvének előszavában ez a kitétel: »Megtanítható-e a Heidelbergi Káté gyermekeinknek? Eleinte én is azt hittem, hogy nem. Legalább is nagyon kevés eredményt értem el és ha a jobb igyekezetűek el is tudják mondani kifogástalanul a káté szövegét, lépten-nyomon arról kellett meggyőződnöm, hogy ez a tudomány nem öntudatos.« Andrási a hibát nem a kátében, nem is a gyermekekben, hanem saját tanítási módszerében kereste és találta meg. Könyve tulajdonképpen új módszerek kereséséből született *gyakorlati vezérfonal* a káté tanítás eredményesebbé tételére. Mint ilyen kétségkívül nagy örömmel fogja üdvözölni megjelenését az erdélyi lelkészi kar, melynek minden egyes tagja nagy haszonnal forgathatja e könyvet. De hasznát veheti Andrási könyvének minden református lelképásztor, aki a H. K.-t magyarázza. Különösen érdekesnek tartom Andrásinak azt az ötletét, hogy a káté tanítását két évre (64 óra) beosztva a felső osztályosok vasárnapi iskolájába tette át. Érdemes volna a mi kerületünk vasárnapi iskoláiban is, vagy még inkább bibliaköreiben megpróbálkozni vele.

Mint tanítási vezérfonal felett, bírálatot elsősorban a gyakorlat lesz hivatva tenni felette. Kipróbálását mindenesetre ajánlom. Mindenkinek hasznos szolgálatot fog tenni rendkívül széles bibliaismeretével, a legmegfelelőbb bibliai helyekre való utalásával és azok felhasználásával, gazdag szemléltető anyagával. Tanítási módszere valóban újszerű: szakít a klasszikus tanítási eljárás hármass beosztásával, a szemléltetés, elmélyítés és alkalmazás nem külön részei tanításának, hanem összefolynak. Viszont az új anyagot min-

denütt az elmúlt óra anyagának ismétlésével vezeti be s a már megtanult ismeretekre sokszor hivatkozik, miáltal anyagának összefüggését és egységét nagyon helyesen biztosítja. Nagy súlyt helyez az énekekre, minden órán három ének is énekeltet, a legtöbbször összes verseivel. Egy-egy éneknek minden tanítás közepébe való alkalmazása néhol meglepően kapcsolódik, néhol azonban zökkenőt jelent. Módszeres és feltétlen alkalmazását, különösen a rövidebb tanításoknál nem ajánlom. A dialektikus módszer igen elevenné teszi a tanítást. Egymásból folyó, zökkenőmentes kérdései s a reá várható feleletek azt igazolják, hogy a vezérfonalat nem szobatudós, hanem a gyermeki lelket ismerő és a gyermekekkel foglalkozó pedagógus írta.

Kár, hogy a tanítások terjedelmére nem fordított nagyobb gondot. Egy és fél oldalas rövid elmélkedések mellett, némely leckét hat sőt hét oldalra is elnyújt. Legnagyobb hibája a könyvnek a mi — királyhágómelléki és talán egyetemes szempontból is, hogy a Heidelbergi Káténak csak azokkal a kérdéseivel foglalkozik, melyeket az erdélyi egyházkerület kötelező használatra elrendelt kivonatos kátéjába felvett, sőt ezek közül is kihagyta az igen fontos 79 és 83, az úrvacsora lényegére és az egyházfegyelemre vonatkozó kérdéseket. De szerintem indokolatlanul maradtak ki az erdélyi kátéből s így a vezérfonalból többek között a 6, 25, 30, 49 kátékérdések, melyek az ember teremtésének céljára, a Szentháromságra, Krisztus egyedül üdvözítő voltára és mennybemenetelére vonatkoznak, továbbá az egyes parancsolatok értelmét kifejtő kiegészítő kérdések.

Bibliakörben való felhasználásra különösen alkalmassá teszi a vezérfonalat az, hogy tanítását a legtöbbször egy vagy két bibliai történethez, vagy tanításhoz kapcsolja, s pontos utalásokat ad a vonatkozó lokusokra. (A 15-ik leckénél a III. Móz. 16-ra utalás csak tévedésből maradhatott ki.) Vasárnapi iskolában pedig a tábla használatának megkövetelése (érdekes Jákób lajtorjájának szemléltetése) biztat eredménnyel.

Dogmatikai szempontból kisebb lapsusoktól eltekintve (mint amilyen például a 40-ik oldalon ez az elírás, hogy Isten, amikor már mindent megpróbált! »nyult az utolsó eszközhöz. Megváltót küldött.«) A fentebb említett kérdések tárgyalásának elhagyása mellett, néhány igazság elhallgatását kifogásolhatjuk (például a 31-ik kérdést 3 órán át tárgyalja. Jézus közbenjárói tiszte mégis elmarad.) Hogy a kérdésekben rejlő igazságokat nem fejt ki elég rendszeresen (pl. 32.), az inkább technikai hiba, míg a kérdések mélyébe való behatolás hiánya, a gyermekek értelmi színvonalát

figyelembe vevő pedagógus öntudatos eljárása is lehet. Az úrvacsoráról szóló tanítás azonban feltétlenül korrigálásra szorul a 79-ik kérdés szellemében: nemcsak jelkép és nemcsak emlékezés, hanem valóságos egyesülés Krisztussal. Feltűnő a polémiának szinte teljes hiánya. Az 52-ik kérdéssel kapcsolatban ügyesen hadakozik a dátumvárók ellen, különben azonban mindenütt szinte félve kerüli el a református tannak más tanításokkal való szembeállítását vagy elhatárolását.

Általában véve nem tartom befejezett műnek Andrási Tivadar könyvét. Aminthogy bizonyára ő maga sem szánta annak. Egy melegszivű lelkipásztor testvéri segítsége ez a könyv mindazok számára, akik szolgálatukat jobban akarják betölteni. De éppen ezért végtelenül fáj dalmas az a nemtörődomség, mellyel a hasonló megmozdulásokat kísérjük. Ha jól tudom, a most közre adott tanítások a Lelkipásztor 1933—34. évfolyamaiban is megjelentek. Egy tanítást összehasonlítottam a könyvbelivel. Szórul szóra megegyezik a két szöveg. Hat év alatt semmi javítani valót nem talált rajta a szerző? Bizonyára senki sem közölte vele megjegyzéseit. Pedig így alakulna, formálódna ki, a közös használat és megbeszélés alapján a mindig jobb munka. (Például: Nem jobb lenne a bűn meglevő definíciója helyett, »a bűn az, hogy mi mindig mást akarunk, mint Isten«, ily fogalmazást adni: a bűn Isten akaratának megszegése, vagyis engedetlenség. stb.)

Hátha meg fog érne még egy kiadást. Igazán megérdemelné. De akkor jó lenne a könnyebb használhatóság kedvéért, áttekintés és pedagógiai szempontból az egyes órák anyagát címekkel ellátni és lehetőleg úgy csoportosítani, hogy a cím az egész óra anyagát kifejezze.

A már ritka helyen megtalálható, de még mindig kiválóan használható van Oosterzee János—Antal Géza Kétfelnyarázata és Derzsi Endre igen dicséretes, de különböző szempontu és fajsúlyu darabjai miatt kevésbé használható gyűjteményes kiadványa mellett, Andrási Tivadar jó szolgálatot végzett, amikor könyvével lelkipásztori szolgálatunk segítő irodalmát gazdagította. O. I.

Figyelmeztetés! A felszabadulással kapcsolatosan nagyon sokféle ügynök fogja felkeresni a lelkészeket és híveiket. Jóindulatúlag figyelmeztetünk mindenkit, hogy egyházi részről egyik sem kapott ajánló levelet. A felvidéki esetből kifolyólag óvatosságot ajánlunk a vásárlásokkal és rendelésekkel szemben, nehogy későbbanat és sok kellemetlenség származzék belőle. Ha Jóléti Társulatunkhoz fordul valaki ilyennemű tanácsadásért, szívesen állunk rendelkezésére. (Budapest, Üllői-út 17.) *ORJÓ Igazgatóság.*

Lesz-e féljegyünk?

Csávás Sándor a Lelkészegyesületben kérdéssel fordul az ORLE elnökségéhez, hogy a lelkészek vasuti féljegyének napirenden tartott kérdését illetékes helyen újra sürgesse meg és vigye keresztül, ha nem is az anyaország lelkészeiért, hanem a hazatért 525 gyülekezet lelkipásztorai és lelkészjellegű egyéneiért.

Az ORLE küzdelmét a féljegyért nem ismerjük és ismeretlenek előttünk a MÁV-nak bizonyára igen nyomós indokai is, melyek e küzdelmet mindezideig eredménytelenné tették. Mindenesetre furcsa lesz számunkra, hogy egy olyan kedvezményről, melyet a román államvasutak meg tudtak adni még a kisebbségi lelkészeknek is, pont a boldog hazatérés napján kell lemondanunk. Mert ugylátszik még a december 31-iki határidőt sem adják meg nekünk s a visszatartott területre való korlátozással sem érvényes már a féljegyünk. Az egyik vidéki állomás főnöke legalább is elutasította a lelkész féljegyigénylését s egy október 27-én kelt igazgatósági leiratra hivatkozott, melyben kb. ez állott: »a félreértések megszüntetése érdekében közöljük, hogy a volt román tisztviselői C. F. R. féláru arcképes igazolványok közül csak a lelkészek igazolványai vesztették el érvényességüket, ezek azonban még akkor is érvénytelenek, ha a tulajdonosuk tényleges szolgálatban lételet a felettes hatóság igazolta. Kivételt csak a vallástanító lelkészek képeznek, akiknek igazolványában az illetékes iskola igazgatója igazolja szolgálatát és azt a tényt, hogy főoglalkozása a vallásoktatás.

A MÁV-nak bizonyára van százszor fontosabb ügye s az ORLE elnökségének is, a mi érdeklődésünkben is — eltekintve egyetemes nemzeti létünk és egyházi életünk nagy kérdéseitől, a magunk kicsi érdekeinek biztosításának körében a féljegy ügye eltörpül a kongrua és nyugdíj életbevágóan fontosabb kérdései mellett. Ennek a kedvezménynek megvonása semmivel sem kisebbíti hazatérésünk örömet. Mindazonáltal senki sem veheti rossz néven tőlünk, ha szerényen megkérdezzük a MÁV-ot: feltétlenül szükséges volt ilyen gyorsan és radikáltsan eljárni velünk szemben?

Az Országos Protestáns Napokon egyházkerületünk részéről többek között Vadai Béla esperes, Boruzs Lajos kiskereki, Kádár Ernő nagyszántói lelkész és a Főtiszteletű Püspök úr kiküldésében Orth Győző belmissziói titkár vett részt. Az Országos Protestáns Napokról legközelebbi számunkban számolunk be.

HIREK

Kerületünk közgyűlése. Nagyváradon november 13-án nyílt meg. Sulyok István püspök úr imádsága után dr Thúry Kálmán főgondnok úr tartotta meg megrázó erejű megnyitó beszédét. kijelölve a közeljövő legsürgősebb feladatait. A gyűlés legfontosabb határozata Kerületünknek a Tiszántuli-kerületbe való visszatérésének kimondása volt. A hazatéréssel kapcsolatban felmerülő közigazgatási és vagyoni kérdések likvidálására egy és fél évi határidőt hozott javaslatba közgyűlésünk. Lapzártakor a gyűlés folyik.

A vizsolyi templom szép kivitelű domborművű képe levelező lapra nyomva 24 fillérért bizományba is kapható dr Sipos István theol. m. tanárnál. Budapest, XI. Győrök-u. 14.

Szlovákiában — írják a svájci lapok — szigorú római katolikus irányzat uralkodik. A fészületet még a reformaátus iskolákban is ki kell függeszteni és a gyermekek az egyházi gyakorlatokon és áhitatokon felekezetre való tekintet nélkül részt kell vegyenek.

A jezsuita-rend ebben az évben ünneplte 400 éves fennállását. A múlt évi statisztika szerint a rendnek 25.945 tagja volt, ezek közül 350 magyar. 3785 páter a külmisszióban tevékenykedik. A jezsuiták által fenntartott kollégiumokat 138.307 diák látogatta.

Hivatalos rész

Reformaátus Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

6910—1940. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak,* Olyan jelentés érkezett be hozzám, hogy a katonai hatóság egyik elemi iskolánkhöz a választásra jogosult presbiterium megkérdezése nélkül nevezett ki tanítókat. Már egyik előző körrendeletemben felhívtam az összes érdekelt figyelmét arra, hogy a katonai hatóságokkal minden szembehelyezkedést kerüljenek el. Az ilyen természetű esetekben tegyék komoly vizsgálat tárgyává, hogy az illető tanítók a mi szükségleteinknek vallás, képzés és képesség szempontjából megfelelnek-e. Ha a megbízott tanító személye ellen komoly kifogás van, az illetékes lelkész tárja ezt fel személyesen a kinevező katonai parancsnokság előtt, s csak

abban az esetben forduljon hivatalomhoz panasszal, ha orvoslást nem találna. Ismételten rámutatok arra, hogy a katonai parancsnokságtól nyert kinevezés ideiglenes jellegű, a katonai közigazgatás megszűntével minden jogigény nélkül megszűnik s a fentiek szerint alkalmazott tanítót a presbiterium azonnal elbocsáthatja, de meg is tarthatja érdeme szerint, az egyházi törvények rendelkezése szerinti eljárás alapján. Az is természetes, hogy a katonai parancsnokságtól kinevezett tanítót a katonai parancsnokság fizeti, a helyi javadalom csak akkor fizethető ki neki, de ki is kell fizetni, ha a megbízottat a presbiterium a maga részéről meghívással vagy választással elfogadta, az esperes pedig a választást megerősítette.

Nagyvárad, 1940. nov. 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

6649—1940-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Tudomásvétel végett közlöm, hogy az államsegély szempontjából új korpótlékok megállapítása végett beadott kérvényeket irattárba tettem, mert a katonai kormányzat idején, a vett értesülések szerint az államsegélyt szolgálati időre való tekintet nélkül folyósítják, a végleges fizetés rendezés pedig rangosztályba sorozással, korpótlék nélkül történik. Nagyvárad, 1940. nov. 8. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

Az anyakönyvi kivonatok kiállítása illetőleg felülbélyegzése körül teljes zürzavar uralkodik a visszacsatolt területen. Tudomásunk szerint egyelőre még mindig a román illeték-díjszabások vannak életben. Ennek megfelelően, miután a repülőbélyeg illetéke megszűnt, a kivonatokra 8 lei illetve 27 fillér, kereken 30 filléres okmánybélyeg ragasztandó. A legtöbb állami anyakönyvi hivatal e szerint jár el. Viszont másutt, mint például Nagyváradon — szerintünk helytelenül — 1 Pengőt ragasztanak a hivatalos kivonatokra, hivatkozva az anyaország díjszabására. De láthattunk 60 fillérel illetékezett kivonatot is. Nem sikerült kielégítő választ nyernünk arra nézve sem, hogy a származás igazoláshoz szükséges kivonatokat kiállíthatjuk-e illetékmentesen? E téren úgy az állami, mint a lelkeszi anyakönyvi hivatalok nagyobb többsége igennel felel. Az ilyen kivonatokra bélyeg helyett a következő záradékot alkalmazzák: »Az 1939. évi IV. tc. végrehajtására illetékmentes. (7720—1939 M. E. sz. rendelet 68. §.)« Viszont díjmentesen az ilyen kivonatokat sem vagyunk kötelesek kiállítani. Az anyaországban a lelkeszi hivatalok hasonló kivonatok kiállításáért törvényesen 1 Pengő díjat szednek. Az igazolt szegények számára díj és illetékmentesen kiállítandó kivonatra rávezetjük a szegénységi bizonyítvány számát is. — A

303.579—1940. II. sz. B. M. rendelet a katonaságnál szükséges é váló származást igazoló kivonatok kiállítását is díj és illetékmentesen teszi kötelezővé. Ez alól a különösen nagy gyülekezetekben igen súlyos kötelezettség alól lelkeszi hivatalainkat mentesíteni kellene. (Szerk.)

Az iratterjesztési osztály körlevele.

Kedves Lelkésztestvéreim!

Isten előtt való hálaadással örvendezik Iratterjesztési Osztályunk is a felszabadulás felett. Talán egyetlen téren sem volt annyira érezhető az elnyomás, a rabszolgaság, mint éppen az írott szó birodalmában, hiszen évtizedekig valósággal el voltunk zárva minden anyaországbeli szellemi terméktől. Ez az áldatlan állapot megszűnt. És ezzel elérkezett annak a lehetősége, hogy az Iratterjesztés végre korlátozás nélkül, szabadon teljesítse a maga szolgálatait az Isten Ígéje, az egyház és a nemzet iránt. Iratterjesztésünk felvette a kapcsolatot a legtöbb anyarországi protestáns traktátus és könyvkiadóval. Ez azt jelenti, hogy *iratterjesztésünk útján bármilyen, Magyarországen megjelenő könyv vagy irat megszerezhető*. Ezzel kapcsolatban pedig hangsúlyozottan kérem Lelkésztestvéreimet, hogy ilyen természetű szükségleteiket kizárólag Iratterjesztésünkön keresztül igyekezzenek kielégíteni. Azt hiszem fölösleges bővebben kifejteni, hogy milyen nagy érdeke fűződik Anyaszentegyházunknak Iratterjesztésünk izmosodásához.

Iratterjesztésünk tehát a régi alapokon, most már hatalmasan kibővülve folytatja a maga munkáját. Egyetlen tekintetben történik változás, amelyre nyomatékosan felhívom Lelkésztestvéreim figyelmét. Ez pedig az *iratterjesztési termékek ellenértékének új beszállítási módja*. Az államsegély központi kezelése és kiszolgáltatása megszűnt. Ez a körülmény az Iratterjesztés gazdálkodását egészen új alapokra fekteti. A tetemes összegeket kitevő és hetenként benyújtott nyomdászamlákat ugyanis az államsegélyből eszközölt rendszeres levonásokkal pontosan fizetni tudtuk. Az új helyzetben tehát az az első feladatunk, hogy biztosítani tudjuk az iratterjesztés zavartalan gazdasági működését.

Iratterjesztési Bizottságunk foglalkozván a kérdéssel, arra az egyhangú megállapodásra jutott, hogy Iratterjesztési Osztályunknak a jövőben az ország többi Iratterjesztéséhez hasonlóan kell eljárnia. Vagyis *iratterjesztési termékeket vagy a pénz előzetes beküldése esetén, vagy pedig utánvétellel szolgáltatathat csak ki Iratterjesztési*

Osztályunk. A pénz előzetes beküldésével történt rendeléssel kapcsolatban kell azzal a felvilágosítással szolgálnunk, hogy *Irattejesztési Osztályunk a Bibliákon kívül, kivétel nélkül minden Iratterjesztésünkben kapható kiadvány után 5% engedményt ad. Továbbá semmiféle levelezési, portó és csomagolási költséget nem számít fel.*

Miután a közeli napokban Lelkészi Karunk három havi államsegély előleget kap kézhez, a sok egyéb fizetnivaló mellett ne feledkezzünk meg az Iratterjesztésnél fennálló kötelezettségeinkről sem, annál is inkább, mert Iratterjesztésünknek nagy szüksége van a befizetendő összegekre.

Felhívjuk lelkésztestvéreink figyelmét iratterjesztésünk hirdetéseire, amelyet a Hivatalos Lapban tíznaponként teszünk közzé.

Megvagyok győződve arról, hogy Iratterjesztésünk az új elszámolási rendszerrel nem fog visszaesni, de hatalmasan kifejlődik. Mert kétségtelen, hogy igen hasznos rendszer volt a régi, amikor minden követelésünket az államsegélyből le tudtuk vonni, azonban tudunk olyan lelkipásztorokról, akik ezt magukra nézve sértőnek érezték és a most meginduló rendszer mellett törtek lándzsát. Az egész iratterjesztés lelkiismereti kérdés és a hű sáfárnak a kérdése. Mi pedig hisszük, hogy lelkészi karunk megtanulta 22 év alatt, hogy hű sáfárnak lenni létkérdés és ezért az új helyzetben még fokozottabb mértékben, mindent el fog követni az iratterjesztés fellendítésére.

A legegyszerűbb megoldásnak tartjuk azt, hogyha minden gyülekezet a Presbiterium segítségével iratterjesztési alapot létesít, amelyből a megrendelések és helyi hitelezések eszközölhetők.

Isten áldását kéri az Iratterjesztési Osztály vezetősége Lelkészi Karunk iratterjesztői és más irányú igehirdetői munkásságára. Nagyvárad, 1940 november hó 12-én. Atyafiságos szeretettel: az Iratterjesztési Bizottság nevében Csernák Béla, elnök.

ÉRTESÍTÉS.

M E G N Y I L T K Á D Á R G Y Ö R G Y

„LEVENTE” könyv és papirkereskedése

NAGYVÁRAD, gr. Teleki-u. 2. (Városházával szemben.)

2-2

A cég tulajdonosa régi református polgárcsaládból való. Kéri felekezeti iskoláink bizalmát s ezt pontos előzékeny kiszolgálással fogja meghálálni.

Szabad a misszió!

A meginduló hatalmas munkában akar szolgálni IRATTERJESZTÉSÜNK

bármilyen, a belmisszióban Használatos vagy használható és Magyarország területén megjelent kézikönyv vagy segédeszköz kapható Iratterjesztésünkben

Gyönyörű új, offsetnyomásos bibliajelzők — 8 filléres árban.
 Aranymondással ellátott képeslev.-lapok — 8 „ „
 Magyar mintákkal díszített bibliajelzők . — 4 „ „

Vasárnapi iskolai szorgalmi képek táblánként

a) 16 képpel 30 fillér
 b) 25 „ 50 fillér
 c) 49 „ 49 „

Kiszínezhető aranymondásos levelező-

lapok (12 drb.) 30 fillér
 Külmissziói képes-lapok 10 „
 Külmissziói képesköny 50 „

Vasárnapi iskolai vezérkönyvek, bibliamagyarázatok

Victor Gabriella: Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket 2 P 20 fillér
 Czeglédy Sándorné: Az Úr szolgálatában

I. rész: Vasárnnpi iskola, füzve . . . 3 P 50 „
 II. rész: Bibliaórák 3 P 50 „
 Egybekötve díszes kötésben 7 P 50 „

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Nagyvárad,
 Teleki-utca 31. sz. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
 Előfizetési ára évi 12 Pengő. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Kálvin-könyvnyomda, Nagyvárad.

M. T. REFORMÁTUS LELKÉSZI HIVATALNAK

Nagyvárad-Volence

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő:
ORTH IMRE

Felölsszerkesztő és kiadó:
BALAJTHY JENŐ

Közgyűlést megnyitó imádság.

1940 november 13-án elmondotta: Sulyok István püspök.

Felséges Isten! legmagasabb gondolata és legboldogabb érzése a mindennapi élet forgatagában hánykodó embernek. Létedet, amely égő napként ragyog és világol előttünk, kimagyarázni nem tudjuk, de hogy Te vagy, Te élsz és csodálatos hatalmad es erőd betölti a teremtett mindenséget, elevenen érezzük és minden pillanatban megtapasztaljuk.

Alázatos tisztelettel, mélységes hálával és szent félelemmel állunk meg Előtted. Szemtől szembe nem nézhetünk Veled, mert szent orcádat halandó ember élve nem láthatja soha. De közeledben csordultig telik szivünk végetlen kegyelmednek és elfogyhatatlan szeretetednek bizonyásaival. Oh, mennyire igaz, milyen kétségbevonhatatlan, hogy te bünteted az atyák álnokságait a fiakban harmad és negyed iziglen. Ámde irgalmas is vagy és bűnöket megbocsájtó ezeriziglen azokhoz, akikre bűneik miatt búsulásod poharát, mindig kemény, azonban mindig igazságos ítéletedet kiöntöd.

Megaláztál és porbasujtottál minket két évtizeddel ezelőtt. Elrejtőztél kiáltó szavunk elöl, mert mi is elszakadtunk Tőled. Pártos és hűtelen néppé lettünk, mint egykor választott Izraéled, összetörvén törvényeid tábláit kezünkben. Haragod föllege azonban váratlanul és nagy hirtelenséggel felszakadt felettünk és a sötét borulatból szent orcád fényessége reánkragyogott. Nagy kegyelmességed megnyitotta börtönünk kemény ajtaját és hatalmas kezed szempillantás alatt letördelte a rabság nehéz bilincseit. Jóságod visszaajándékozta a szabadságot, amely nélkül nincsen élet és az életnek nincsen értelme és szépsége. Visszaajándékoztad az ősi rögöt, amelyen véres verejtékünk után ellenség aratott, vissza a földet, amelyiknek minden barázdájához verejtékes munkánk ezer és ezer édes és fájó emlék fűződik. Minden csodálatos dolgaidért fogadd el, kérünk mi Urunk Istenünk megteljesedett szivünknek háláját és engeddd felszállani magasssgos egekbe jó illat-tétel füstje-

ként könyörgésünket és ragyogtasd fel szemeink előtt megengesztelődésednek fényes szivárványát, a magyar ég és magyar nép felett, hogy beteljük azzal a mélységes gondolattal, hogy »megbűnhődte már e nép, a multat és jövődöt« s kérünk alázatos szívvel, hogy Szentlelked csodátevő erejét küld el hozzánk imádkozó gyermekeidre, hogy megtisztítson ezer és ezer gyarlóságunktól s meggyógyítson a hitetlenségnek halálos betegségéből. hogy ezentúl élvén éljünk és örök halálba, kárhozatba ne essünk.

Most pedig, mikor örvendezésünk magasztos pillanatában ránk borul a keserűségnek sűrű fellege és szívünket átjárja éles tőrként a gondolat, hogy testvéreinknek százezrei még mindig a rabságnak keserű kenyerét eszik és a kibeszélhetetlen szenvedések keserű italát isszák, emelj fel minket megvigasztalva a Te nagy hatalmasságod érzetével, hogy elfogyhatatlan jóságod rájuk nézve is biztonnal elhozza a szabadulás napját. Addig is a Te vessződ és botod gyámolítsa őket, még ha a halál völgyének árnyékában járnak is.

Urunk és Istenünk fogadd el kegyelmesen imádságunkat. A Te szent nevedre térjen dicséret, tisztesség és hálaadás most és örökkön örökké Ámen.

Dr. Thúry Kálmán főgondnok megnyitó beszéde.

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

Még el sem halkultak az örömök kitörő hangjai, amelyek a mi felszabadulásunkkal széles e házban kiobbantak, máris a komoly gondok szürke teendői foglalkoztatják egyházunk munkásait.

Mielőtt azonban beletemetkeznénk a jövőnket megalapozó elhatározások előkészítésébe, legszentebb kötelességemnek tartom, hogy a hazánk megnagyobbodásának örömmünnepét a mi kerületünk hivatalosai előtt, ha röviden is, de magyar szívvel és kálvinista egyenességgel méltassam.

A közel 22 évi idegen uralom nehéz időszaka volt a romániai reformátusoknak, de a sok rossz mellett volt jó oldala is. Megtanított bennünket az összetartásra, hithűsége, az áldozatkésziségre, amely tulajdonságok a nyomorúság ideje alatt szebb virágokat termeltek ki, mint a gondtalan életet biztosító idők. Mégis, amikor elkövetkezett a sóvárogva várt nagy nap, tuláradó boldog érzéssel tértünk vissza a szerető édes anya, Magyarország kitárt kebelére s halát mondva az Uristen kegyelméért, megkezdjük ismét a magyar kál-

vinisták együtt munkálkodását. Kötelességünk azonban ezen első összejövetelünkön hálás szavakkal emlékezni meg mindazokról, akiknek ezt az eredményekben oly gazdag változást köszönhetjük. Szálljon a mi hálánk elsősorban Horthy Miklós, Magyarország kormányzója, a céltudatos, a kemény, országépítő férfiú felé. De nagy a mi hálánk a felszabadulásunkat oly sikerrel kezdeményező és végrehajtó bölcs magyar államférfiak és a pompás magyar honvédség iránt is. Adja Isten, hogy hazánk elkerülje továbbra is a háború borzalmas veszélyeit s annyi megpróbáltatás után rálépjen arra az útra, amely egy békésebb világ megelégedett embereinek sorsközösségébe vezeti a nemzetünket.

Amikor azonban határtalan öröm duzzasztja keblünket a bekövetkezett szabadulásunk felett, szomorú akkordként jut füleinkhez Romániában maradt hittestvéreinknek szívettépő jajkiáltása. Helyzetüknek teljes bizonytalansága, közülök ezreknek földőfutóvá tétele megkeseríti a mi nagy ünnepünknek boldog hangulatát. Gondolatban és hitben velük vagyunk és Isten gondviselésében bízva, reménykedve várjuk sorsuk jobbra fordulását. Addig is lelki közösségünk adjon nekik erőt a súlyos kereszt elviseléséhez.

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés !

Mint említettem, az ünneplést a komoly munka váltja fel a mi közületünkben. Nagy gondok és még nagyobb feladatok szakadtak reánk a hazatéréssel kapcsolatban. Ezeket én csak nagy általánosságban említhetem itt fel, mert azok részletes megvilágosítást és bölcs elhatározást igényelnek, de egy dolog kétségtelen, hogy nekünk mielőbb határozott állást kell foglalnunk ezen sürgős jellegű kérdésben, mert ezek a mi további alkotmányos életünk folytatásának és életképességünknek előfeltételeit képezik. Hogy alakul ki a mi kerületünk jogi helyzete a magyar egyetemes egyház keretében? Ez az első probléma, amellyel foglalkoznunk kell. Hiszem, hogy a közgyűlés bölcsessége tisztán fogja látni e kérdésnek minden oldalát, mert nem szabad elfelejteni, hogy a helyi érdekek mellett nagy közérdeki szempontok is figyelembe veendők.

Súlyos kérdés-komplexumot jelent a kerületünkből leszakadt részek lelki és anyagi helyzetének tisztázása. Ami ezeknek a leamputált részeknek önálló életre való berendezkedését illeti, e tekintetben elsősorban a saját elhatározásuk lehet a döntő tényező. Mi csak a jó testvéri kapcsolat és hitbeli közösség belső érzése s helyzetük felett érzett mély részvét alapján tanácsadókként állhatunk mellettük s a lelki vigasz nyújtásán kívül igyekszünk a közös anyagi kérdések méltányos megoldását is tőlünk telhetőleg előmozdítani.

Nem mellőzhetem azonban a megoldandó kérdések további sorozatában felemlíteni azokat a nehézségeket, amelyek az egyház-községek és a felsőbb hatóságok fenntartása tekintetében egyelőre mutatkozni fognak. A lelkészi és tanítói államsegélyek, ha nem is rögtön, de bizonyára rövid időn belül kedvező elintézés nyernek. De ezek ellenére is bizonyos aggodalom él kerületünk elnökségében a nagyváradi és szatmári iskolák fenntartásának lehetősége körül. Természetes, hogy az elnökség minden lehetőt elkövet, hogy ezen intézeteknek életképességét biztosítsa, de hangot kell adnom az itt felmerülő nehézségeknek is, amennyiben a román állam által e címen folyósított mintegy 700.000 Lei államsegély jelenleg hiányzik és bizonytalan, hogy a magyar állam hajlandó-e, képes-e ezt az összeget az állam háztartás költségvetésébe felvenni. Az elnökség ebben az irányban is megtette a szükséges lépéseket a magyar kormánynál, de eredményről még nem számolhat be.

Nagyjelentőségű, de igen súlyos feladat lesz a kerületi nyugdíj-intézet felszámolása, illetőleg a magyar országos lelkészi és tanítói nyugdíjintézetekbe való beolvasztása. Ezt csak egy hosszadalmas és alapos számvetési munka által fogjuk tudni lebonyolítani, amelyre nézve az érdekeltek hozzászólása nélkülözhetetlen lesz.

Ebből a felsorolásból is kitetszőleg oly nagy számú és sokoldalú munkálkodás vár a kerület vezetőségére, hogy a legközelebbi idő az átrendeződés korszakának nevezhető. Részemről csak annak a benső érzésemnek adhatok kifejezést, hogy bár nehéz munka áll előttünk és kikerülhetetlenek lesznek az átalakulással járó zökkenők, mégis boldog örömmel vállalom a legnehezebb feladatokat is, mert a magyar kálvinistáknak szeretett hazájába való visszatérése azokat könnyűvé és minden fáradtság elviselésére érdemessé teszi.

Most pedig egy pár percre forduljunk el az élők világától és szenteljünk egy kis időt a sorainkból kidőlt munkás testvéreink emlékének.

Kerületünk hivatalosai és volt hivatalosai közül elhaláloztak: Hegedüs Albert szalacsi lelkész, Hamar György ujszentesi, Tóth Gábor kisbányai, Surányi Lajos szalárdi nyugalmazott lelkész, Jancsó Vilmos krassófüzesi nyugalmazott lévita-lelkész, Sándor Lajos pusztajlaki tanító, Juhász Károly nagyváradi kántor, Kiss Lajos bihardiószegi nyug. ig. tanító, Kulcsár Márton ny. kántor-tanító. Derék szolgatársaink emlékét kegyelettel megőrizzük.

Az erdélyi testvér-kerület dr. Bene Ferenc ker. főgondnok személyében egy buzgó és hithű közéleti férfit veszített el, kinek halála nagy ürt jelent nemcsak a kerület életmegnyilvánulásaiban, de különösen a szűkebb pátriájában, Elhalt Nagy Sándor zilahi

kollégiumi nyug. tanár és özv. Makkai Domokosné nagyenyedi tanár özvegye dr Makkai Sándor volt erdélyi püspök édesanyja.

A tiszántuli egyházkerület sulyos egyéneket vesztett el ebben az esztendőben. Elhalt dr Márk Endre ny. ker. főügyész, Rózsa Sándor nyug. ker pénztárnok, dr Darkó Jenő bölcsészeti professzor, dr Csikesz Sándor theológiai professzor és Görömbey Péter lelkész.

Kerületünk mély részvétellel vette tudomásul a két kerület sulyos veszteségét s a jobb hazába költözöttek emlékezetét megőrzi.

A romániai magyar evangélikus testvéregyház nagytekintélyű pátriárka püspöke Frint Lajos is árván hagyta szeretett egyházát, amelyért husz éven át oly sok küzdelmet vivott. Nemcsak hiveinek, de a magyarságnak hálája és szeretete kísérte őt sirjába.

Sulyos gyász érte a magyar református theológus ifjakat Welti Henry baseli konzul elhunytával. Valóságos atyai barátja volt a mi külföldön tanuló ifjainknak s áldozatkészségével nem egyszer sietett segítséget szenvedő intézményeink segítésére, amely munkájában hűséges munkatársa volt neje is, aki több ízben személyesen látogatta meg pártfogoltjait. Fájó szívvel bucsuzunk el az elhunytól s kegyelettel zárjuk emlékét szívünkbe.

Mindezek után meleg szeretettel köszöntöm közgyűlésünk megjelent alkotó tagjait, a közgyűlést elnöktársam nevében is megnyitottak jelentem ki.

A II. Országos Protestáns Napok.

(1940 okt. 27–31.)

Két gondolat: a 350 éves vizsolyi Bibliáról való megemlékezés és a hazatért Erdély felett való örvendezés jegyében folytak le az idej, II. Országos Protestáns Napok. A második gondolat, Erdély hazatérése fájdalmasan nagyszerű bizonyosága volt a vizsolyi Bibliából a nemzet felé áradó megtartó isteni Kijelentésnek. És ebben az értelemben a II. Országos Protestáns Napokat dr Tavaszy Sándor, theol. professzor püspökhelyettesnek a Vigadó nagytermében mondott ünnepi beszédéből kiragadott egyetlen mondatával ki lehet fejezni: *»Vegye tudomásul az egész magyar társadalom, hogy Erdélyben a magyart magyarnak Isten Igéje tartotta meg.«*

Ez a gondolat szinte minden igehirdetésben és előadásban megcsendült, Muraközy Gyula a nemzetet Isten teremő gondolatának nevezte. A magyar nemzetet úgy alkotta meg Isten, hogy ehhez a földhöz van kötve. Mihelyt ettől elszakad, elvész. De itt is és bárhol csak akkor marad meg, hogyha megmarad a templom

mellett. Vásárhelyi János püspök az Isten Igéje munkájának és hatásának hármasság megőrző tényezőjét jelölte meg: templom, iskola és a minden magyart egybeforrasztó szeretet. (Felekezeti és társadalmi békeség.)

A Magyar Biblia volt az Országos Protestáns napok fókuszusa. Egymástkövető három napon keresztül foglalkoztak az előadások a magyar bibliafordítások előzményeivel, történetével. Középpontban állott a vizsolyi Biblia, amelyről Makkai Sándor egyetemi professzor rádióelőadást is tartott. »Mit jelent Vizsoly a magyar kultúrában« címmel. Raffay Sándor evangélikus püspök a nagy bibliafordító a bibliafordítás munkájáról tartott előadást, a fásori Luther Szövetség Biblia-ünnepén. A zárószavakat mondó Kemény Lajos evangélikus esperes pedig reámutatott arra, hogy a magyarság azzal fejezné ki legméltóbban háláját a Vizsolyi Bibliáért, hogyha Raffay püspök új és modern bibliafordítását kiadná a magyar protestánsizmus.

Lélekemelő és demonstratív megnyilvánulás volt az Országos Protestáns Napok két főünnepsége: A Magyar Közművelődés Házában rendezett protestáns irodalmi és művészi est, amelyen a magyar irodalmi és művész élet protestáns kiválóságai vonultak fel, valamint a Vigadóban megtartott reformációi emlékünnepély. Demonstráció volt mindkét ünnepély, amely Harsányi Zsoltnak a neves írónak az irodalmi estet berekesztő Sommázatában szavakban is kifejezésre jutott, amikor azt mondta, hogy a protestánság a legmagyarabb hitvallás, mert magyarnak lenni annyit jelent, mint nemesnek és szabadnak lenni, protestánsnak pedig annyit jelent, mint tiltakozni minden zsarnokság és elnyomás ellen!

A lelki és szellemi tápláléknak olyan bőséges lakomáját terítették fel az Országos Protestáns Napokon, hogy ahhoz, szószerint véve egy kalauzra lett volna szükség, hogy a Budapestre felérkező eligazodhasson rajta. Minden protestáns templom és protestáns intézmény bekapcsolódott az Országos Protestáns Napokba, ami eléggé nem is helyeselhető. Még nagyobb mértékben össze kellett volna fogniok a protestáns egyházaknak, intézményeknek, belmissziói alakulatoknak. Mégis feltétlenül szükségesnek mutatkozik, hogy az Országos Protestáns Napoknak a jövőben állandó jellegű központja legyen, ahol a főelőadások elhangzanak, ahol az Országos Protestáns Napok szíve dobog. És nem utolsó sorban fontos ugyanígy az útbaigazító, elosztó és útmutató adminisztrációs iroda, mert hiába terítenek gazdagon, ha nehéz az asztalhoz férni.

Ebben az esztendőben bizonyára komoly okai voltak annak, hogy a Rendezőség félt a hatalmas tömegek felvonulásától és ezért tekintett el az elszállásolás, kalauzolás stb. kérdésének széleskörű

megoldásától. A jövőben azonban bizonyosak vagyunk afelől, hogy a meghívott vidékieket nem a drága szállodákba utasítják, hanem, mint azt a múltban, az I. Országos Protestáns Napok alkalmával tették, — tömegszállásokon helyezik el, vagy máskép gondoskodnak a megfelelő elhelyezésről.

Végül néhány szót kell szólnunk a fogalmak tisztázásának érdekében is. 22 esztendő alatt megszoktuk, hogy »Erdély« alatt nemcsak a szorosabb értelemben vett Erdélyt értették, hanem a Partiumot, tehát a Királyhágómellékét is. Mindazonáltal a 22 év alatt két egyházkerület működött az elszakított területeken. Az egyik hatalmas történelmi múlttal rendelkező, a másik minden történelmi múltjától elszakított ifjú, akit a történelem beledobott a vízbe: Tanulj meg úszni. És a Királyhágómelléki Egyházkerület megtanult úszni, nem az árral, hanem minden árral szemben, amelynek látható eredménye az volt, hogy 20 éves küzdelem árán végre a román kormány elismerte egyházkerületnek. Azt megszoktuk, hogy rólunk nem akartak tudni a románok, most már természetes az is, hogy visszatérünk oda, ahonnan kiszakítottunk: A Tiszántúli Egyházkerületbe. Emberek megfélemlenhetnek rólunk, de a történelemből kivakarni azt a véres küzdelmet, amit ez a kerület vívott a legnehezebb helyen, a határvonalon, a híres Carol vonal mentén, ahol az utóbbi időkben minden minden belmissziói megnyilvánulás a »határzónába« ütközött és irredentizmus volt, — nem lehet!

Nem volnánk protestánsok, hogyha elhallgatnánk, hogy bizony rosszul esett nekünk, hogy a magyar protestántizmus minden további nélkül olyan hamar napirendre tért felettünk és egyetlen egy olyan személyt sem talált a Királyhágómellékén, aki szolgálhatott volna, immár boldogan az egyetemes magyar egyháznak. És ne vegye zokon senki, hogy félretéve minden szerénységet, biztosítani igyekeztünk a királyhágómelléki egyházkerület kiküldöttei számára is némi helyet az ünnepeken és hogyha talán kérdezetlenül de mi is felszólaltunk Vadai Béla, a legidősebb esperesünk személyében a Gellért Szállóban rendezett társas-vacsorán.

O. Gy.

Felhívom mindazokat a gyülekezeteket, melyek a közeledő karácsonyi ünnepekre legátust a kolozsvári teológiáról óhajtanak kiküldetni, hogy ebbeli szándékukat azonnal jelentsék úgy a kolozsvári teológia igazgatóságának, mint a püspöki hivatalnak. S u l y o k s. k., püspök.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Nagyvárad, 1940 nov. 13. —

Püspök Úr imádságát lapunk vezetőhelyén közöljük. Teljes egészében hozzuk a főgondnoki megnyitó beszédet is. A közgyűlés alkotótagjainak számbavételekor szomorú szívvel vettük tudomásul, hogy a bánági egyházmegyéből senki, a nagyszalontaiból egyedül az esperes jöhetett csak el — a reméljük nem hosszú életű közbevettetés miatt. A közgyűlés táviratilag fejezte ki hódolatát a főméltóságú Kormányzó úr előtt s táviratilag üdvözölte dr Teleki Pál miniszterelnököt, dr Homan Bálint vallás és közoktatásügyi minisztert, R a v a s z László dr püspököt, mint az Egyetemes Konvent lelkészi elnökét és dr Révész Imre püspök személyében keresztül az ősi tiszántuli egyházkerületet.

Püspök Úr jelentését az egyházkerület 1939—40. évi szellemi és anyagi állapotáról, melyben a közel 22 esztendei rabságunknak utolsó ugyan, de legsúlyosabb s mégis a szabadító Isten kegyelmét hirdető boldog esztendejéről számolt be, közgyűlés megindult lélekkel vette tudomásul. Utasította a lelkipásztorokat, hogy a román uralom alatt eltöltött két évtized történetét megírják. Az egyházkerület munkáját mindaddig, amíg a zsinat másképp nem határoz, folytatni fogja.

Közgyűlésünk legemelkedettebb, legörvendezőbb, de egyben legfájóbb pillanata a boldog hazatérés és a magyarországi református egyház édes anyai ölére, a tiszántuli ősi kerület testvéri közösségébe való visszatérésének hivatalos tudomásulvétele, de ugyanakkor a bánági és nagyszalontai egyházmegyék rabságban maradt gyülekezeteiről való fájó megemlékezés volt. — A tiszántuli egyházkerületbe való visszatéréssel kapcsolatos intézkedésekről közgyűlésünk fontos határozatát alább teljes egészében közöljük.

A közalap-szórványmissziói-bizottság jelentésével kapcsolatban az elnökség felkérte, hogy feliratban keresse meg a magyar királyi kormányt, hogy ahol az elmúlt zivataros századok alatt elpusztult református egyházközségeknek feltámasztására telepítéssel mód és alkalom kínálkozik, ott ezt a nemzet erősítő munkát multhatatlanul végrehajtani sziveskedjék. — A nagybocskói missziói terület gondozását a volt cseh területen működő nagybocskói missziói lelkész gondozásába kívánja utalni.

Az iratterjesztési bizottság javaslatára közgyűlés a Református Jövő előfizetési árát 3 Pengőben állapította meg. (Megvan azonban a remény, hogy 2.50 Pengőre sikerülni fog az előfizetési árat leszállítani.) Az iratterjesztés jövőben csak a pénz előzetes beküldé-

sével, vagy utánvétellel eszközöl szállítást s csak 5 százalék engedményt ad.

Előterjesztetett a közigazgatási pénztár 1941. évi költségvetése, a Nyugdíjintézeti Végrehajtó Bizottság jelentése, a nyugdíjintézettel kapcsolatos ügyek egész tömege. A szokásos adás-vételi szerződések, díjlevelek stb. jóváhagyása után a közgyűlés déli 12 órára végzett 66 pontos tárgysorozatával.

A délutáni bírósági gyűlésen Sipos Béla közigazgatási bírósági ügye, valamint Vadnai Erzsébet, Cseh Imre, a piskolti presbitérium, Mátyási István és Mogyorósi Sándor fegyelmi ügye szerepeltek a tárgysorozaton.

A közgyűlést megelőző napon az egyházkerület lelkeszértekezlete tartotta meg évi választmányi- és közgyűlését a Püspök ur elnökletével. A közgyűlés örömmel mondotta ki csatlakozását az ORLE-hez s felhívja a kebelbeli lelkeszereket, hogy folyó év végéig állítsák ki és küldjék be a belépési nyilatkozataikat az ORLE főtitkárnak. A gyűlésen részt vett dr. Vasady Béla teológiai tanár, ORLE főtitkár, aki részletesen tájékoztatta a résztvevőket az ORLE működéséről. Egerházy Lajos ORJO igazgató a vezetése alatt álló intézmény áldásos tevékenységéről számolt be s a legmesszebbmenő támogatásról biztosította kerületünk lelkeszi karát.

Az egyházkerületi közgyűlés határozata egyházkerületünknek a tiszántuli egyházkerületbe való visszatérésével kapcsolatos intézkedésekről.

A nagyváradi ref. egyházkerület amikor örvendező lélekkel veszi tudomásul az anyaegyházkerülettel történt jogi egyesülését és tudomásul veszi a konvent fenti számú határozatában foglalt intézkedéseket a visszatéréssel kapcsolatban felmerülő közigazgatási kérdések előkészítésére, egyben szükségét látja a következő intézkedéseknek megtételét is:

1. Kéri mindenekelőtt a tiszántuli egyházkerületen keresztül is az egyetemes zsinatot, hogy a kerületnek felszámolására és a tiszántuli kerületbe való tényleges beolvasztására egy és fél évi átmeneti időt megállapítani méltóztassék. Ezen idő alatt köteles a kerület nemcsak a Romániában visszamaradt részekkel való viszonyát rendezni, hanem a kerületi nyugdíjintézetnek felszámolását, az országos tanító és tanári nyugdíjintézettel való jogviszonyát, továbbá a központi tisztviselők nyugdíj ügyét is rendezni. Mindezen munkálatok elvégzésére a közgyűlés saját kebeléből egy bizottságot küld ki, amely az elnökség elnöklete alatt Csernák Béla lelkeszi főjegyző, dr. Soos István

világi főjegyző, Arday Aladár és Boros Jenő esperesek, Pappszász Lajos, dr Kölcsey Ferenc egyházmegyei gondnokok, Kiss Károly lelkészi és dr Kotzó Jenő világi tanácsbíróból és dr Harcsár Géza kerületi ügyész tagokból alakíttatik. Ezen bizottság a fenti ügyekben a közgyűlés helyett és annak hatáskörében jár el.

2. A közgyűlés tisztelettel kéri a zsinati határozat meghozatalát is, hogy a felszámolási idő alatt mely az 1941. január 1-től számítandó, a nagyváradai egyházkerület maga igazgatását teljesen tartsa meg, tehát mint kerület intézze a saját önkormányzati ügyeit, de az egyetemes konvent és az országos zsinat rendelkezései szerint. Az ezen területen 1940. aug. hó 30. előtt érvényben volt egyházi törvények, zsinati határozatok, szabályrendeletek az átmeneti idő alatt hatályban maradnak.

3. Tekintettel továbbá arra, hogy az egyetemes konvent fentjelzett határozata egyebek közt ezt a kijelentést tartalmazza: »Egy későbbi időpontban tárgyalás alá veszi a tiszántúli egyházkerület esetleges megtartásának kérdését.«

Tekintettel továbbá a debreceni Protestáns Lap 1940 nov. 2-iki számában dr Révész Imre püspök urnak e tárgyban kifejtett véleményére, mely szerint:

»szívvel lélekkel helyesli a tiszántúli egyházkerület két, esetleg három részre való tagolását«.

»Mint hogy a nagyváradai egyházkerület visszatérése kapcsán új alkalom és új indítás adódik ezen probléma mélyreható és minden oldalról való megvizsgálására. Mert az óriási egyházkerület mint pusztán hivatali adminisztráció is, annál inkább pásztori és missziói felügyelete, igazgatása és irányítása, iskolai kormányzása jóformán évről-évre dőcögőbb, lassabb és egyre jobban kihagyó szívverésű lett.«

Tekintettel végül arra, hogy a 20 esztendőszívós küzdelemmel kiharcolt és jól megszervezett új kerülettel nemcsak az egyetemes református egyház, de maga a magyar nemzeti eszme is egy harcedzett, ellenálló, értékes végvárat nyert, tekintettel arra, hogy a bécsi döntés következtében Nagyvárad új határváros lett Magyarország kebelében is, így a nagyváradai magyar Püspökség a románság közeli tömegeivel szemben mindkét irányban közvetlenebb hatás elérésére alkalmas, mint a nagyterjedelmű központilag is távoleső tiszántúli egyházkerület, megemlítve még azt is, hogy kerületünk közvéleménye csaknem egyhangulag a kerületi megosztás mellett foglal állást, közgyűlésünk felülemelkedve minden személyi és helyi érdekeken már most szót emel a tiszántúli egyházkerület minél gyorsabb megosztása érdekében.

Hogy ez a megosztás minő módon és minő területi határok között eszközöltessék, erre nézve a közgyűlés egyedül a zsinat határozatát tartja illetékesnek.

Dr Soós István,
egyházkerületi világi főjegyző.

HIREK

Felhívom mindazokat a gyülekezeteket, melyek a közeledő karácsonyi ünnepekre legátust a kolozsvári theológiáról óhajtanak kiküldetni, hogy ebbeli szándéku-
kat azonnal jelentsék úgy a kolozsvári theologia igazgató-
ságának, mint a püspöki hivatalnak. S u l y o k István s. k.,
püspök.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

7362—1940-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak és állami elemi iskolai vallásitanítónak.* A II. oszt. vallástani kézikönyv (Üdvigéret. Jézus élete) az iratterjesztés kezelőjének jelentése szerint elfogyott. Azonnal jelentendő tehát a még felmerülő szükséglet, annak megállapítása végett, szükséges-e és lehetséges-e még egy néhány száz példányos új kiadás elkészítése? Nagyvárad, 1940 november 16. Atyafiságos szeretettel: S u l y o k István s. k., püspök.

Pályázati hirdetés. Az értarcsai ref. egyháztanács a megüresedett helyettes kántortanítói állásra pályázatot hirdet a következő feltételek mellett: Fizetés: 1. természetben, a kor igényeinek megfelelő lakás gyümölcsös és veteményes kerttel. 2. 20 hold föld (1200 négyszögölével számítva), melynek adóját az egyház fizeti. 3. 8 legeltetési jog. 4. 8 köbméter tűzifa beszállítva. 5. 21 hl. és 60 l. rozs kántori fizetés a hívektől. 6. Minden gyermek után 30 l. cca. 12 hl. rozs a szülőktől. 7. Beiratási díj minden gyermek után 25 Lei, összesen cca. 1000 Lei. 8. Stóla az e. ker. határozat szerint. Kötelessége: I—VII. osztályok vezetése, orgonista kántori teendők végzése, belm. munkában való segédkezés, lelkész akadályoztatása esetén a szószéki szolgálat végzése. Pályázhatnak elsősorban kántori képesítéssel rendelkező ref. férfitanítók, másodsorban tanítói és kántori oklevéllel rendelkező nők ideiglenes minőségben. Pályázati határidő: 1940 november 30. Kérvények mellékletekkel együtt a lelkészi hivatalhoz küldendők. Értarcsa, Szilágy vármegye.

ÖRÖMMEL JELENTJÜK,

hogy **Dr Hegyaljai Kiss Géza**, a néves debreceni költőpap immár munkatársaink táborához tartozik! Termékeny tollú munkatársunk összes művei megszerezhetők **IRATTERJESZTÉSÜNKBEN**:

1. Lélek és élet. I. Beszédék . . .	1.50	Pengő
2. Lélek és élet. III. Beszédék . . .	3.—	„
3. A legdrágább gyűrű „ . . .	—20	„
4. Dicsőség Istennek! Ünn. imák . . .	5.—	„
5. Áldjátok napról-napra! Közn. imák . . .	5.—	„
6. Szívem temploma. Házi és temetői imák	5.—	„
Egész vászon kötésben	5.50	„
Bőrben arannyal	9.50	„
7. Árva Bethlen Kata. Életrajz . . .	1.—	„
8. Nagyasszonyok I. „ . . .	—80	„
9. Nagyasszonyok II. „ . . .	—80	„
10. Lorántfy fejedelemasszony . . .	2.—	„
11. Kossuth Lajos. Életrajz	2.—	„
12. Kossuth I—II. Életrajz	4.—	„
13. Bethlen Kata élete	—28	„
14. Geleji Katona István	—12	„

Legújabb kötete:

„KÉK HEGYEK KÖZT”

41 elbeszélés a Hegyalja és Kárpát vidékéről. — A SINGER ÉS WOLFNER kiadásában Budapesten megjelent csinos és vastag könyv ára 3 Pengő 20 fillér, diszkötésben . . 4 Pengő 20 fillér.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Nagyvárad,
Teleki-utca 31. sz. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Előfizetési ára évi 12 Pengő. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Kálvin-könyvnyomda, Nagyvárad.

N. T. REFORMÁTUS LELKÉSZI HIVATALNAK

Nagyvárad-Velence .

Nagyvárad
Velence

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő:
ORTH IMRE

Felelősszerkesztő és kiadó:
BALAJTHY JENŐ

Uj élet.

Ha megnézzük boldog szabadulásra Isten kegyelméből végre elválasztott hit- és fajtestvéreink arcát, valami kimerült vonást, tülhajsolt fáradságot látunk rajta. Örökké elfoglalva, lesoványodva, egyesek emberfelettit dolgozva, — ez az előjárók képe. Töprengve, gondokban, híreket mohón várva, — ez a népé. Valahogy úgy érzi mindenki, hogy csalódott. Hogy ő többet várt és most ötöle vár többet az élet egészen a teherbírás határáig. És ez az érzés a kevesebb értelmű emberekben, elégedetlenségekben, a mindenütt résen levő lélekhalászok, szélsőséges ügynökök felé tájékozódásban vezetődik lé. Sőt bizony az értelmi réteg is, mint papság, tanítótestület, hivatalnokság kényelmetlenkedve veszi tudomásul az élet átállítás zökkenőit, kihagyásait.

Teljesen igaz, hogy az uj magyar élet eddig fokozott követelményeket támasztott mindenkivel szemben, fog a jövőben is és aránylag keveset nyújtott helyébe. Atyámfiai! Ha egy kunyhó összedől, azt egy hét alatt újból fel lehet rakni. Ki képzelné el, hogy egy felhőkarcolóval ugyanugy lehet bánni? Márpedig kérkedő felhőkarcoló omlott itt össze, — nem lehet azt felrakni különösen akkor, mikor a félkéznek még a kardon kell nyugodni, rövid két hónap alatt!

Azt se felejtsük el, hogy az elért vágyálom mindig szürkébb volt, amióta ember van a földön, mint az ábrándkép volt. Mi álmunk országát tündérországnak álmodtuk, pedig az is csak földi ország. Innen a másik kiábrándulás.

Tudomásul kell venni, hogy még akkor is természetszerűek lennének a nehézségeink, ha nem egy rendkívüli rossz esztendő telén merülnek fel. Nem szabad semmiképpen a változást okolni rövidlátóan két hó tapasztalata után. Ezek még csak a jóreménység hónapjai, hogy az a haza, amely most már jelenlevő édesanyánk, megtalálja, mert minden erejével azon dolgozik most is, hogy megtalálja minden gyermeke számára a boldogulás módját. Hiszen már is mennyi ember jutott kenyérbe. Mennyi nyugdíjazott, nyelvvizsgával kilökött, börtönben megsanyargatott ember szenvedése van jóvátéve. Mennyi munkanélküli középrendü és szegény embernek van megadva legalább a mindennapja. Mennyi gondoskodás azok felől, a szociális intézményekkel, akiken nem lehetett másképp segíteni. Persze, mindenki a maga baját érzi, a maga egyéni megváltása

érdekli. Ilyenkor kell arra gondolni a várás nehéz napjaiban, hogy mégis kapott mindenki valami nagy ajándékot, ha eddig még egyéb nem jutott el hozzá. Azt, hogy itthon van, magyarul él, beszél, csendőr, börtön nem fenyegeti és eljön az az idő, mikor rá is rákerül a sor, mert itt az asztalnál az ő édesanyja, a magyar haza méri az ételt, nem idegen.

Az elégedetlenség abból is származik, hogy mi most egy sürgős nagy munkát is végzünk akkor, mikor háboruban, ellátási nehézségekkel küzdő, csapásokkal sújtott világban vivjük a magunk kis harcát azért az egyénekenkénti jobb jövőöért, amit a változástól vártunk. El kell felejtenünk, amit 22 év törvényhozása, büntetése megtanított velünk és a megürült helyre bevésni az új állampolgári lét bonyolult tudnivalóit. Ebbe sóványodnak le az arcok, ezért a lótas-futás napestig. Új életet kell tanu'nunk.

Itt aztán egy nagy baj fenyeget. Az elfelejteni va ókkal együtt olyan dolgokat is hajlandók vagyunk elfelejteni, amiket nem szabad. Nehezen megszerzett önvédelmi érzékünket, önvédelmi intézményeinket; annak a világos érzését, hogy egy magyar test vagyunk, amibe akárhol vágnak bele, mindnyájunknak fáj; hogy velünk magunkon kívül senki sem törődik; hogy nekünk csak örökös részen léttel, becsülettel, munkával lehetett megmaradnunk az ősök földjén és hogy aki nem kapcsolódott bele a magyar munka, társadalmi szervezetek, egyház, közmunkájába, azt elfujta a szél. Az nem részes a hűségben mindvégig megállottak büszke érték-tudatában: én is egy vagyok azok közül, akik visszaszerezték Erdélyt, mert itt maradtam szenvedő, honmegtartó magyarnak!

Atyámfiai! Ezeknek a dolgoknak az elfelejtése végzetes lenne ránk. Ha mi most egyszerűen kinyújtjuk kezünket az anyaország felé és azt mondjuk, most már adj te, akkor úgy járunk el, mint akinek egyik keze a másiktól koldul. Akkor meg akarjuk fizettetni pénzzel is magunkat azért, amit a hős pózában egy ország, — nem egy világ kalaplevegő megbecsülése mellett csináltunk. Akkor még mindig nem érezzük, hogy egy haza van már, aminek egyik fele sem adhat alamizsnát a másiknak, mert csak egy kassza van, amiből adni lehet: a közös nemzeti munka pénztára, amibe mindenkinek keserves munkával kell behordani a maga keresményét. Hogy aztán innen igazságosan, sőt a többet szenvedett gyermeknek úgy is szívesen adott anyai kedvezéssel osztassék el a közszerzemény, mikor arra nyugodt idők jönnek, azt mindenki megkövetelheti.

Egyszóval a szabadulás nem jelenti az eddigi terhektől, munkától való testi felszabadulást, Nem jelenti, csak a *lelki* szabadulást a történelem lidércétől, ami után joggal és jó reménységgel lehet várni a testi élet megkönnyebbülését is. Épen úgy kell dolgozni, összefogni ezután is, mint eddig. Mi lesz a különbség? Az, hogy most a *magunk* munkájának a gyümölcsét *mi* fogjuk élvezni. Amennyit teszünk, dolgozunk a *mi* államunkért, annyit fog az tenni tudni értünk. Mert ki másért tenne, mint miértünk, akik most már nem vagyunk gyarmati jobbágyok, hanem a magunk gazdái. Vállalni kell a munkát jó reménységgel, ha most a kezdet nehéz is. Nem nehezebb, mint eddig volt! Csak amit idáig fáradtan túrtünk,

az idegentől természetesnek vettünk, azt nem szabad most a magunk fajtájától rossz néven venni: hogy itt is csak munkával, vigyázással, összetartással lehet boldogulni. Pedig ez így van az egész világon.

Az államvezetők olyan nagyszerűnek találták a mi erdélyi szervezeteinket: egyházakat, iskolákat, szövetkezeteket, gazdaköröket stb. mindent, amibe a magyar faj életereje beleszorult az utóbbi 22 esztendőben, hogy minden eszközzel, a legnagyobb anyagi támogatásokkal igyekeznek megtartani őket. Az iskolákat pl. el fogják látni minden anyaggival, csak vezessék őket a felekezetek, mert ott vannak a legjobb kézben: Megmutatták 22 év alatt és a veszedelmek még nem multak el! Nemhogy átvenné az állam a felekezeti iskolákat, de még ad az államiakból is, ahol elnyűtték a kisebbségi évek az épületet, csak mi vezessük a magyar élet ügyét, akik mestervezetői vizsgát tettünk a sötétség évtizedeiben. A magyar lét fenntartását Erdélyben Erdélyre bizzák, mert jobban senki nem tudná csinálni, csak most nem egy ellenséges hatalom ellen, hanem egy ép oly erős hatalomtól támogatva.

Meg kell ragadnunk azt a helyzetet, amit ma az erdélyiség értékelése biztosít a felszabadult területnek. Saját szűkebb kérdéseink megoldásánál, mint erőt kell latbavetni a magunk, de egyben a köz javára, Ezt sikeresen csak úgy tehetjük, ha eddigi kipróbált életvitelünktől nem térünk el. Nem bizakodunk el és nem szövünk légvárakat. Erdélyi józansággal kitűzzük feladatainkat és ami nem telik ki saját erőnkől, azt segít majd megoldani jó szívvel az, akiért mindent meg kell bocsátani, mindent kell vállalni: az édes szülő: a Haza.

Terch Géza.

HIREK

Beszámoló. Csöndes, de fölemelően szép ünnepségben volt része a szamoskrassói ref. egyházközségnek folyó évi november hó 17-én, mikor is az Országos Tanítóegyesület X. nagygyűlése alkalmával az ORTE által küldött díszes babérkoszorút helyezte el az ORTE legelső elnökének, néhai Sinka Lajos szamoskrassói ref. tanítónak a sírjára. Templomi ünnepség keretében Várady József lelkész az egyházközségben végzett nemes és nagy munkáját méltatta a volt tanítónak. Szőke József ombódi ref. ig.-tanító pedig az ORTE képviselőiben emlékezett meg a legelső elnök elévülhetetlen érdemeiről, aki évtizedeken át annyi szépet és maradandó értéket alkotott. Majd a nagyszámban összesereglett gyülekezet a sírhoz zárandokolt, ahol Karikás Sándor ref. tanító emékezett meg a legjobb kartárs és legbuzgóbb tanítóról, mint szövétnekről, buzdítván az egybegyűlteket a tanítói munka megbecsülésére és az emlékek ápolására. Tóth Kálmán helybeli tanító pedig az ORTE nevében a sírra helyezte a koszorút, kiemelve azt az elévülhetetlen érdemet, melyet néhai Sinka Lajos nemcsak az egyetemes tanítóság társadalmi nivójának emelésével, hanem a magyar kultúra ápolásával végzett itt az utolsó magyarajku községben. A helybeli dalárda énekével ért véget a feledhetetlen ünnepség, melyen a kartársakat a már említetteken kívül Beregi István és Ladányi Károly szatmári tanítók, valamint Tóth Kálmánné és Nagy Julia szamoskrassói tanítónők képviselték.

Tóth Kálmánné, ref. tanítónő.

☐☐ HIVATALOS RÉSZ. ☐☐

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

7550—1940. KÖRRENDELET. *Valamennyi Nagytiszteletű és Tiszteletes Lelkész és Segédlelkész, valamint Tanító és Tanítónőnek.* Felhívom minden érdekelt figyelmét arra a körülményre, hogy az Orsz. Illetmény Hivatal az elmúlt szeptember-november hónapokra megállapított államsegély összegeket közvetlenül az érdekeltek kezeihez juttatván el, a fenti hónapokra esedékes nyugdíjintézeti tagsági díjak, valamint egyeseknél a visszamenőleges időre is fizetendő díjak és az ugyancsak esedékessé vált nyugdíjintézeti fenntartói járulékok a múltbeli gyakorlatnak megfelelően az államsegélyekből nem nyerhettek elszámolást.

Ezen körülmény feltétlenül megkívánja azt, hogy a Nt. Lelkészi és Tanítói kar az esedékes összegeket haladéktalanul posta útján juttassa el az egyházkerületi mint nyugdíjpénztárába, annál inkább is, mert közeleg az idő, amikor nyugdíjasaink és özvegyeink és árváink utolsó évnegyedi illetményét ki kell szolgáltatni. Köztudomású az a tény is, hogy a nyugdíjintézet a befizetendő tagsági stb. díjakat oly alapon vetette ki a tagokra, hogy azok az illetmények kifizetéséhez csak éppen, hogy elegendő. Ha tehát a befizetések elmaradnak, úgy az ellátmányok kiszolgáltatása körül is nagy zavarok jönnek közbe, melyért sem a Nyugdíjintézet Végrehajtó Bizottsága, sem az Elnökség a felelősséget nem vállalhatja.

Hangsúlyozottan és ismételten felhívom tehát a fizetést eddig elmulasztó tagokat, hogy ezen kötelezettségüknek azonnal tegyenek eleget. Nagyvárad, 1940 november hó 25. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

7549—1940-III. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nagytiszteletű Lelkészi Hivatalnak.* Szíves tudomására adom a Nt. Lelkészi Hivataloknak és az egyházközségek érdemes presbitériumának, hogy az 1940. évi november hó 13-án tartott egyházkerületi közgyűlésünk 35—1940. sz. a. hozott határozata alapján elrendelte az egyházi intézmények számadásának lezárását 1940. évi december hó 31-vel, miután alkalmazkodni kívánt a magyar közgazgatásnál gyakorlatban levő naptári évhez, úgy a számadások lezárásánál, mint a költségvetések elkészítésénél. Ennek megfelelően az 1941-ik naptári évre vonatkozó egyházi költségvetés elkészítéséről és a presbitériumok által történendő letárgyalásáról és azoknak az esperesi hivatalokhoz legkésőbb 1941. évi február hó 1. napjáig való felterjesztéséről gondoskodni kötelesek. Miután a különböző járulékok a jelenlegi költségvetés szerint 1941. évi március hó 31-ig irattak elő, ennek következtében közgyűlésünk a költségvetési évre felvett járulékok egynegyed részét az utolsó évnegyedről törölni elrendelte, amiből önként adódik, hogy a költségvetések többi tételei is egynegyed résszel csökkentendők, miután az új költségvetési év 1941. év január 1-vel kezdődik. Erre való tekintettel felhívom a lelkeszi hivatalokat, hogy járulék tartozásaikat a költségvetési év lezárása előtt kifizetni szíveskedjenek. Ugyanakkor

tájékoztatom a nt. lelkészi hivatalokat arról is, hogy az egyházkerület közgyűlése a közigazgatási pénztár 1941. naptári évre vonatkozó költségvetés letárgyalásánál a változott viszonyoknak megfelelően a közigazgatási járulékot lélekszámonként 10 fillérben, az elemi iskolai tanulók járulékát pedig a beiratásra kerülő növénydek után 20 fillérben állapította meg és iratja elő. Kérem tehát, hogy a költségvetés összeállításánál ezekre különös figyelemmel lenni sziveskedjenek. Más vonatkozásban a járulékok változatlanok maradtak. Befejezésül kérem, hogy a jövő évi költségvetést lelkészi hivatalok pengő értékben állítsák össze, miután 1941 január hó 1-vel kezdődőleg hivatalom is pengő értékben végzi a nyilvántartást. Nagyvárad, 1940 november hó 29. Atyafiságos szeretettel: **Sulyok István** s. k., püspök.

7553—1940. KÖRRENDELET. (*Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.*) A mai napig kiküldött iskolai nyomtatványok ellenértékével alábbi kimutatás szerint megterheltem az iskola-fenntartó egyházközségeket. Felhívom az iskolaszéki elnököket, hogy a jelzett összegeket haladéktalanul küldjék be, mert az iskolai nyomtatványok nyomdászamláját másként kiegyenlíteni nem tudjuk s kénytelen leszek a mulasztókkal szemben a legszigorúbb eszközöket alkalmazni. A számítás a következő árak alapján történt: nyilatkozat 0·50, beírási napló fedél 6·—, külív 5·—, belív 5·—, haladási napló 140·—, előmeneteli napló fedél 7·50, külív 5·—, belív 5·— Leu darabonként. Ezekhez járul még átlagos 20·— Leu portókötség. A tartozások összege a következő: Hosszúmező 371·—, Máramarossziget 719·—, Éradony 290·—, Érendréd 366·— Bere 269·—, Börvely 556·—, Kaplony 249·—, Nagykároly 459·—, Érkeserű 376·—, Érkörtvélyes 506·—, Dobra 591·—, Domahida 269·—, Gálospetri 319·—, Gencs 366·—, Iriny 366·—, Kismajtény 274·—, Ottomány 376·—, Piskolt 501·—, Szalacs 556·—, Szaniszló 274·—, Érsemjén 386·—, Értarcsa 269·—, Érmihályfalva 731·—, Adorján 309·—, Egri 611·—, Ombód 366·—, Dobrácsapáti 244·—, Amac 249·—, Atya 109·—, Kisbábony 244·—, Nagybánya 627·—, Felsőbánya 244·—, Szárazberek 279·—, Berend 260·—, Csengerbagos 269·—, Szamoskrassó 506·—, Kiskolcs 269·—, Szamosdara 259·—, Géres 366·—, Halmi 244·—, Hirip 269·—, Józsefháza 269·—, Lázári 269·—, Sárköz-Sárközujlak 269·—, Kakszentmárton 269·—, Mikola 269·—, Sándorhomok 269·—, Óvári 366·—, Szatmárudvari 269·—, Avasújváros 591·—, Szatmárpálfalva 229·—, Kispeléske 269·—, Pettyén 269·—, Kőszegremete 366·—, Szatmárgörbed 269·—, Szatmár 1095·—, Szi-nérváralja 269·—, Tamásváralja 269·—, Túrterebe 269·—, Apahegy 269·—, Batiz 249·—, Albis 366·—, Bályok 366·—, Bihar 487, Bors 269, Érbogyoszló 366, Kágya 274·—, Kiskereki 316·—, Magyarkéc 269·—, Csokaly 269·—, Hegyközkovácsi 346·—, Érköbőkút 511·—, Biardiószeg 1066·—, Biarpüspöki 769·—, Margitta 479·—, Micske 357·—, Nyüved 249·—, Nyüved-Kügypuszta 249·—, Érolaszi 259·—, Nagyvárad 1287·—, Hegyközpályi 269·—, Pelbárthida 274·—, Monospetri 234·—, Pósalaka 237·—, Biharfélegyháza 366·—, Székelyhid 619·—, Hegyközszáldobágy 274·—, Nagyszalonta 1896·—, Szentjobb 244·—, Hegyközszentmiklós 342·—, Nagyszántó 269·—, Kisszántó

259.—, Biharszentjános 506.—, Siter 336.—, Berettyószéplak 516.—, Paptamási 506.—, Asszonyvására 506.—, Tóti 331.—, Mezőtelegd 259.—, Pusztajlak 269.—, Hegyközújlak 366.—, Örvénd 435.—, Biharvajda 259.—, Hegyközcsatár 346.—. Nagyvárad, 1940. nov. 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k. püspök.

II. oszt. elemi iskolai vallástani kézikönyv ügyében nyomtatékosan kéri tankönyvkiadó bizottságunk azokat a kebelbeli elemi iskolákat és állami iskolai vallástanítókat, akik a II. osztályos vallástani kézikönyvből szükségletüket még nem jelentették be, hogy ezt sürgősen tegyék meg.

A könyvet úgy adjuk nyomdába, hogy legkésőbb karácsony után már használatba lehessen venni, de a körülmények folytán csak a már megrendelt mennyiséget nyomathatjuk ki. Ezért aki a szükséglet közlését elmulasztja, nem számíthat többé ennek a könyvnek a szállítására. Tankönyvkiadó bizottság.

Pályázat a szaniszlói ref. egyház kántortanítói állására. **Javaldalom:** 1. Lakás 700□-öl kerttel, 2. 10. (tiz) köblös fekete I. osztályu föld. 3. 11 (tizenegy) köblös homokföld. 4. 1 (egy) vékás kenderföld a község belterületén. 5. 550□-öl termőszőlő. 6. Az összes földek adóját egyház fizeti. 7. A földek után 5 (öt) drb legeltetési jog. 8. 100 (egyszáz) véka rozs (párber a hívektől.) 9. Kántori stóla. 10. Államsegély. **Kötelesség:** törvényszerinti. Beírva I—VI. osztály. Pályázhatnak férfitanítók. Nőtanító ideiglenesen erre a tanévre választatik meg. Pályázati határidő a lap megjelenésétől számított 14 nap. Cím: Református Lelkészi Hivatal, Szaniszló.

Pályázat. A hiripi (Szatmár m.) református egyház presbitériuma pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett orgonista kántortanítói állásra. **Fizetés:** 1. Lakás, melléképületekkel, kerttel. 2. 18 köblös szántóföld. 3. 12 q. buza. 4. 12 méter tűzifa. 5. Minden iskolásgyermek után 1—1 véka csövestengeri és 1—1 drb csirke. (Jelenleg 50 gyermek van.) 6. Évi 200 Pengő. 7. Stóla. 8. Államsegély. **Kötelesség:** I—VII. osztály vezetése. Kántorság, egyházi jegyzőség, énekarvezetés. Szabályszerűen felszerelt kérvények 1940 december 15-ig a lelkészi hivatalhoz küldendők.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Nagyvárad,
Teleki-utca 31. sz. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Előfizetési ára évi 12 Pengő. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Kálvin-könyvnyomda, Nagyvárad.

T. REFORMÁTUS LELKÉSZI HIVATALNAK

Nagyvárad-Velence

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő:
ORTH IMRE

Felelősszerkesztő és kiadó:
BALAJTHY JENŐ

Uj feladatok.

Az új élet új feladatok, nagy feladatok elé állítja a felszabadult magyarságot. Ezeket az új feladatokat a falusi ember csak nagysokára látja meg a maga ujságböngészése, egészséges, de lassu észjárása után. A falu vezetőjére, — aki jobban és sorsszerűbben, mint valaha, ma a pap és tanító, — vár az, hogy az új feladatokat idején juttassa el népéhez, mert minden feladat megoldása ott, az ösbölcsőben indul el. Idejében! Ezt hangsúlyozom. Mindenki önmagán, hajszolt életütemén látja, hogy olyan időket élünk, amikben a késedelem lemaradás az egyén, a népek versenyében. Ma halasztást nem tűrő módon adja fel az élet a megoldandó feladatokat: megoldod, vagy elgázolnak a meg nem oldott feladatok. A ma embere hamar meg fog őrlődni, mint a villanylámpa, amit fokozott ragyogásra hajszol a bele vezetett erősebb áram: a mai élet feszült árama. Érezni és vállalni kell mégis a ma emberének ezt, mert történelmet csinál, amiért meg kell fizetni. Életét teszi örökké a mulandóság földjén ezen az áron.

Egy ilyen új feladat, aminek megoldását a falu világosságai kell, hogy előkészítsék, a falu irányítása az élet különböző mezőin való célszerű, az egyén és a nemzet szempontjából egyképen célszerű elhelyezkedésre.

A falusi ember természetszerűleg el vágyik a földtől. Már minden kormányzat felismerte, hogy a föld a legnagyobb egyén-, család-, nép-megtartó hatalom. A földműves azonban csak azt látja, hogy az ő munkája a legkockázatosabb, mikor a legterhesebb is. Felemelkednie, meggazdagodnia csak kivételeseknek lehet. Marad minden utód a föld sáros, igavonó rabja.

Ezért a falusi ember vágya (a magyaré), hogy fia úr legyen. Az úr kezdődik nála az iparosnál. Ez az első társadalmi emelkedési lépcső, ami neki hozzá is férhető. Aki merészebb, kis hivatalról álmodik a fiának, magának pedig útkaparói, utcaseprői, hivatalsszolgai állásról. Ha ez nem megy, akkor megelégszik a gyári munkás szomorú városi uraságával is.

Lelkészeinknek tudniuk kell, hogy a népmegtartó elem a földművelő, az iparos, a független elem. Hogyne tudnák, hisz az utolsó két évtized napnál világosabban megmutatta, hogy viszi a szél, a könnyebb boldogulás szele a tisztviselőt, az úr-félét el az ősi földről, amit csak a földhöz kötött és a hagyománytisztelő parasztember és iparos őriz teljes hűséggel. Az állásából kidobott ember csak jól

járt, mert kis csiszolódásával értelmesebb gazdává, iparossá képezte magát és belátta, hogy így jobban megy mint a szegényes fixből. És ime most megindult megint ez az áldatlan »el a falutól, az ipartól« mozgalom. Gyökértelen magyarok egész hadserege koptatja a városok kövezetét, hogy elszakadhasson a nemzet erőt adó talajától szellemi, vagy munkás proletárrá legyen.

Az őrállóknak most valami konkrét dolgot mondok, mert ilyen általános eszmefuttatást már bizonyára olvastak többet is. Hogy lehet megakadályozni, hogy a falusi ember elvágjon hazulról? Úgy, hogy emelni kell otthon az életszínvonalát! Ez ma a kormányzati program. A falun a faluban kell segíteni. Ezt teszi pl. úgy, hogy kölcsönbe ad, hitelbe ad állatokat, gépeket, amik után kamatot szed, de amiknek az árát hamarosan kifizeti az értelmes, a gondos gazda a jövedelméből. Az állam irányítja a gazdálkodást, megvizsgálja a földet, szaktanácsot ad, vetőmagot ad, kijelöli a jól értékesíthető termelvényeket. Szóval így és még számtalan úton: a falu egészségi felügyeletével, gyermekvédelemmel, telepítési akcióval, vitézesítéssel igyeckszik a modern állam kellemessé tenni a falusiaknak a falut. A népvezetőknek fel kell világosítaniok atyjokfiat, hogy falun is lehet szépen és jól élni, csak kellő tudással, tanulni készséggel, a jó szó befogadásával, az önzetlen szervezkedésekbe való bekapcsolódással kell magunkon is segíteni. Azt pedig meg kell tudni, hogy mindemellett is nem láblógatás az élet, hanem munka és munka, takarékoság, szorgalom és józanság. Dánia, Németország bármelyik hivatalnok úrral nem cserélő gazdái így dolgoznak és így boldogulnak: értelemmel, tanulással, munkával.

Lesz aztán mégis a gazdának olyan gyermeke, amelyik testi- leg gyengébb, szellemileg fejlettebb, mint a rendes egészséges falusi gyerek. Ezeket meg kell keresni a lelkésznek és elindítani a város felé. Most már nem az a helyzet, ami volt, hogy a román fiut csalogatták be az ingyenes és ösztöndíjas tanoncinternátusokba, középiskolákba, mert tűzön vason meg kellett teremteni a román középosztályt, a nemzet legteherbíróbb rétegét. Ma a magyar fiut várják ugyan olyan tárt karral. És mégis megtörtént, hogy az alig valamibe kerülő szatmári tanoncotthonba alig jelentkezett pár magyar falusi fiu, csak román. Nem tudták! Itt kell a jövő tanévre elvégezni a falu vezetőinek felvilágosító munkájukat. A falu élesebb eszű fiainak, akiknek nincs elég földjük otthon, vagy nincs hajlamuk a gazdálkodásra, be kell kerülni a városba, elsősorban iparosnak. A váradi, a szatmári tanoncotthonok és az ezután alapítandó hasonló intézmények, a szakkamarák mind tárt karokkal, segítséggel várják őket. Sűrítsék az állami kedvezmények és tilalmak faltörő kosával nagyon megritkított, világhírű magyar kisiparosok nemzetfenntartó sorait.

Még nagyobb a szükség magyar kereskedőben. A zsidótörvények annyi helyet csinálnak, annyi pazar kereseti lehetőséget hoznak tálcán hivatásos magyar kereskedőnek, hogy husz évig nem tudunk annyi kereskedőt termelni, amennyinek helye ne volna, biztos, aránylag könnyű megélhetésre. Hogy nem tud boltot nyitni, mert nincs pénze? Fog adni az állam neki kölcsön és elindítja,

mert a kereskedelemnek magyar életet kell erősíteni, nem idegent.

Végül a kiváló tehetségeket irányítsák a most már nem koldus felekezeti internátusokba. Ott megkapják, amit csak segítségben a magyar okosság és áldozatkészség adhat. A falu adja az östehetségeket. Feltétlenül szüksége van rájuk vérfrissítésül a magyar életnek.

Ha mindezeket az irányító felvilágosító munkákat lelkiismeretesen elvégzi a falu egyházi vezetője, csak akkor lesz méltó a »nemzet napszámosa« megbecsülő névre. És csak így biztosíthatja magát és hazáját újabb Babyloni 22 esztendő keserves meglepetései ellen. Nemzetépítő, fajvédő munkát így kell végezni, nemcsak szavatokkal. Anyagilag kell erősíteni fajtánkat, ésszerű elosztással adni meg szilárd társadalmi szerkezetét. És akkor az így kiépült társadalomban biztos kenyere lesz az értéke szerint méltányolt falu világosságának, a papnak és tanítónak.

Tereh Géza.

| HIREK |

Felhívás. A Budapest Baross-téri lelkészi hivatal életbevágóan fontos ügyben keresi Domonkos Mária születési anyakönyvi bejegyzését. Kb. 1848—1854 között születhetett, atyja Ferenc volt. Házasságot 1870-ben dec. 7-én kötött Erdélyi Ferencsel. Szeretettel kérem lelkész testvéreimet, hogy anyakönyveikben nézzenek utána és az esetleges eredményt közöljék a Baross-téri lelkészi hivattal. Budapest, XIV. Aréna-út sarok.

HIVATALOS RÉSZ.

Református Püspöki Hivatal, Nagyvárad.

7584—1940-I. szám. — A Királyhágómelléki (nagyvárad) Református Egyházkerület Lelkészszerkezletének Elnökségétől. KÖRLEVÉL. (A kebelbeli lelkipásztor testvérekhez.) Amikor az utolsó körlevéllel fordulunk Hozzátok, »lángolunk és sirva fakadunk.« Az öröm lángja hevít, ha arra gondolunk, hogy a 22 éves zörgetésünket, a könyörgésünket meghallgató édes Atya meghallgatta és a szabad haza, szabad fiaivá tett minket, akik a Krisztus evangéliumáért és magyarságukért könny- és vér-párás palástot hordó elődök epigonjai vagyunk. Lenézetésünk, testi- és lelkiszenvedéseink, ítéltetésünk, botoztatásunk, börtönre adatásunk emlékei szinte paroxizmussá fokozzák a mi szavakban ki nem fejezhető örömünket, a gonosz babilonból, az édes haza, az édesanya keblére visszatérés felett.

Am sirvá is fakadunk, mert kebelbeli lelkészi karunk több mint egyharmada oda maradt, ki tudja meddig? ki tudja mi sorsban?

...Az idő halad. Az öröm és bánat mesgyéjén mi sem állhatunk meg. Nemzetünkért, népünkért, házunk népéért, mi magunkért fokozott erővel kell indulnunk most már a munkába. Isten irántunk való kedvező kegyelme jelének kell vennünk, hogy a muukára már kész keretet és módszert adott nekünk, amelyekkel nem élni bűn lenne kebelbeli lelkészi karunknak. Ezt látta meg a ti választottai-

tok közgyűlése, amidőn határozott két főben járó ügyben, melyet a következőkben hozunk szíves tudomásotokra:

1. Közgyűlésünk kimondotta, hogy Lelkészerterkezetünk megszünt és amit Ti is kezdettől fogva akartatok, azt ajánlja most nektek. Azt t. i. hogy a magyarországi református egyház lelkesi karának szabad és független közösségébe: az ORLE (Országos Református Lelkészegyesület)-be mindnyájan lépünk be. Azt hisszük nem szükséges ma már Tinéktek leírni, mit jelent lelki- szellemi- és anyagi-életünk síkjában az ORLE tagság? Elég, ha csak annyit jelzünk, hogy sokszor nehéz igánkban szellemi- és erkölcsi-gyámolt, könnyebbséget és ha igánkban összeroppanunk vagy össze-rokadunk, minékünk és özvegyeinknek, árváinknak meleg otthont. Ezt garantálja lelkesi nagy táborunk testvéri közössége az ORLE. és annak elnöke, a mi dicsekedésünk és büszkeségünk *dr Ravasz László*. Kérünk ezért Benneteket, hogy akár közvetlenül az ORLE. főtitkárnál: *dr Vasady Béla* e. ny. r. professzornál (Debrecen, Központi Egyetem), akár esperesi hivatalok útján, jelentkezsetek az ORLE. tagjaiul, a f. év végéig. Évi tagsági díj 10.— Pengő, amelyben már benne van a »Lelkészegyesület« c. lapunk előfizetési díja és az ORJO. tagsági díj (évi 40 fillér.)

2. Kimondotta továbbá közgyűlésünk, hogy ajánljuk Néktek és Ti vegyétek szigorú erkölcsi kötelezettségeként az ORJO. érdekében és keretében való lankadatlan és lelkes munkásságot.

Ez az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat ORJO., az ORLE. 1926. évben alapított és Egyetemes Konventünk felügyelete alatt álló református egyháztársadalmi szervezet. Ennek feladata híveink egymás gondját felvevő és áldozatos közösségi tudatának fejlesztése, ápolása, a magyar református gazdasági erők önérdekünkbe állítása.

Az ORJO. akciója sokféle: élet- és elemi-biztosítások kötése, a családvédelem munkálása, házassági és önállósítási biztosítás, temetkezési segély által; Kálvineumi alapítvány biztosítás árváinkért stb. stb.

Mindezek által az ORJO. református anyaszentegyházunkat akarja szerveiben, intézményeiben és tagjaiban anyagilag erőssé, virágzóvá tenni. Ezt az akarását, az idáig több, mint két millió pengőnek a fenti célokra való kifizetésével be is bizonyította.

Külön a lelkesizkar díjmentes temetkezési segélyét, ruha, palást akcióját is figyelmetekbe ajánljuk.

Mindezért Töletek csak lelkes támogatást kérünk az ORJO. akciói számára, de egyben a színmagyar Gazdak Biztosító Szövetkezete számára is, amely altruista ker. Szövetkezet az ORJO. ügyeinek finanszírozója.

Azért ilyen ügyben a kéréseket hallgassátok meg, lelkes munkáttal támogassátok, hiszen magunkról és intézményeink anyagi jobb jövőjéről van szó.

Abban a jó reménységben, hogy e körlevélnek nemcsak olvasói, de a benne foglalt kéréseknek teljesítői is lesztek, vagyunk lelkes-testvéri hűszeretettel Hozzátok: Nagyvárad, 1940 dec. 2-án. S u l y o k István s. k. elnök, Peleskey Sándor s. k. titkár.

7671—1940. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztérium 172.127—1940. sz. V. ü. o. rendeletével egybehangzóan a visszacsatolt keleti területeken az iskolai nevelés és oktatás érdekében a következő általános utasításokat adom:

A visszacsatolt keleti területek iskoláira nézve az 1940—41. iskolai évet átmeneti időszaknak kell tekinteni.

Az iskolai nevelés és oktatás zavartalan folytonosságát úgy kell biztosítani, hogy az sem a tanuló ifjúságra, sem az oktató személyzetre ne járjon kárral vagy hátránnyal. Ezért az érvényben volt román iskolarendszerről a magyar iskolarendszerre úgy kell áttérni, hogy a tanítás zökkenő nélkül folytatódjék.

Az egyes tárgyak tanmeneteit a középiskoláknak az ill. főigazgatóság által meghatározandó későbbi időpontban felülvizsgálat végett ugyanoda fel kell terjeszteni. (A szükséges nyomtatott úrlapok a Kir. Magyar Egyetemi Nyomdánál szerezhetők be.)

Valamennyi iskolában a megfelelő tantervi anyaghoz engedélyezett tankönyvet kell használni. A gimnáziumok VII—VIII. osztályában az engedélyezett tankönyvek helyett az átmeneti időben György Lajos tankönyve is használható a magyar nyelvből és irodalomból. Az elemi iskolai tankönyvekre nézve már előbb rendelkeztem 6854—1940. sz. a. a hiv. lap 474. old., a vallástani kézikönyvekre nézve pedig 6436—1940. sz. a. a hiv. lap 406. és 453. oldalán.

Valamennyi iskolafajtában a tanulók már a folyó iskolai évben Tanulmányi Értesítőt kapnak. Az 1940—41. iskolai évtől kezdve a tanuló értesítőit és bizonyítványait ebbe kell bevezetni.

A tanulók tanulmányi előmenetelének elbírálására az anyaországi iskolákban megállapított érdemjegyeket kell használni.

Azok a tanulók, akik az első félévben nem voltak elbírálhatók, félévi értesítőt nem kapnak. Ebben az esetben a megfelelő lap jegyzet rovatába a következő bejegyzést kell eszközölni: »Nem volt elbírálható. A 172.128—1940. V. számú vall- és közoktatásügyi miniszteri rendelet értelmében félévi értesítőt nem kapott. Kelet. Az igazgató aláírása.«

A román uralom alatt használt pecsétet meg kell semmisíteni. Helyettük újakat kell beszerezni.

Valamennyi iskola pecsétjében (bélyegzőjében) és összes okmányain, valamint felíratán fel kell tüntetni az iskola jellegét.

A hivatalos kiadványok (tantervek, utasítások, rendtartások stb.) a Kir. Magyar Egyetemi Nyomdától szerezhetők be (Budapest, VIII. Múzeum-körút 6). A hivatalunkban nem kapható nyomtatványok pedig a Méliusz könyvkereskedéstől, Debrecen, Ferenc József-út 16.

Nagyvárad, 1940. december hó 10. Atyafiságos szeretettel:
Sulyok István s. k., püspök.

7471—1940.-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Hozzám beérkezett több rendbeli kérdésre a tanítók államsegélyére vonatkozólag közlöm a következőket:

A Központi Illetményhivatalhoz tanítóinkról szept., okt., nov.-re két kimutatás érkezett be, egyik a Püspöki Hivataltól az 1940. aug.

31-i állapot szerint, a Nagyvárad városi katonai parancsnokság útján, a másik az esperesi hivataloktól az 1940. november eleji állapot szerint. A hozzánk beérkezett jelentések szerint az Illetményhivatal a havi Pengő 120-t minden tanítónak kiutalta, aki ebben a két kimutatásban szerepel. Előfordulnak kettős kimutatások, továbbá utalások olyanok részére, akik már nincsenek egyházunk szolgálatában.

Irányadó legyen az, hogy minden tanítónak minden szolgálatban töltött hónapra igénye van 120 Pengő előlegre, tört hónapoknál a napok számával arányos összegre (napi 4 P.) a helyi jövedelmen kívül. Mivel ez az összeg előleg, a végleges elszámolásnál az Illetményhivatal a tanító megállapított államsegélyéből levonásba hozza, saját érdeke ellen vét az a tanító, aki felveszi a számára esetleg kétszer kiutalt előlegeket. Semmiféle, a Központi Illetményhivataltól kapott összeget másnak, mint a névszerint megjelölt egyénnek kiadni nem szabad. Tehát az eltávozott tanító államsegély-előlege nem adható ki utódjának.

Ha a fentiek szerint valamely összeg kifizethető nem volt, azt a kiutaló jegyzék utasítása szerint vissza kell küldeni.

Ha valaki a szolgálati idejére esedékes előleget nem kapta meg, kérje az illetékes esperes útján pót-kimutatásban.

Nagyvárad, 1940. november hó 30. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

7647—1940.-I. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak.* Az egyetemes Konvent Elnöksége értesített, hogy egyes lelkészi hivatalok a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszteriumhoz közvetlenül terjesztik fel kérelmeiket illetve elintézendő ügyeiket, abban a hiszemben, hogy ezáltal azok gyorsabb elintézését biztosíthatják. Miután a Miniszterium az ügydarabokat véleményezés végett a Konventhez teszi át, mely legtöbb esetben ismét csak az alsóbb fórumok jelentését is bekéri — a legnyomatékosabban felhívom az illetékeseket és figyelmeztetem őket, hogy éppen a saját érdekükben is, a felső hatóságaikhoz, vagy éppen a Miniszteriumhoz felterjesztéseiket szolgálati úton eszközöljék. Nagyvárad, 1940. december 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak ei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Nagyvárad,

Teleki-utca 31. sz. — Kérviratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Előfizetési ára évi 12 Pengő. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Kálvin-könyvnyomda, Nagyvárad.

N. T. REFORMÁTUS LELKÉSZI HIVATALNAK

Nagyvárad-Velence Kortész u.12.

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület Hivatalos Közlönye

Főszerkesztő:
ORTH IMRE

Felelősszerkesztő és kiadó:
BALAJTHY JENŐ

Könnyes karácsony?

Sok embernek a szokatlanul erős hideg csalja elő a könnyeit ezen a karácsonyon, de talán még többnek az a gondolat, hogy magának is, felebarátjának is kevés a tüzelője s vajjon mi lesz, ha még tovább is és sokáig ilyen harapós marad a tél? A legtöbb magyar ember azonban mégis azért könnyezik a boldog felszabadulás ez első örvendező ünnepén, mert Magyarország még mindig csak csonkaország s azokról a testvéerekről, kik a határon túl maradtak, aggasztó híreket vehetünk. Nemcsak a télnek hidege s az európai háború gigászi küzdelmének mindnyájunkra innen és túl egyformán kiható szele, de egy velük szemben ellenséges világnak hideg gyűlölete veszi próbára, sorvasztja és pusztítja életüket és értékeiket.

Van-e hely ebben a hideg, aggodalmakkal teli, fagyos szivü, gyűlölködő világban a karácsonyi evangélium számára? Fel tudja-e melegíteni a közönyös, fásult, kétségeskedő, lemondó, vagy éppen már kétségbeesett lelkeket? Át tudja-e forrósítani örömeivel a szivünket? Ettől függ, hogy a szemünkbe könnyüt csaló hideg dacára se legyen könnyes, hanem boldogan örvendező a karácsonyunk.

Hoz-e elég melegséget a szivünkbe, hogy ne mind a szükségünket hánytorgassuk, ne mind az átalakulással kapcsolatos képzelte, vagy tényleges sérelmeinken rágódjunk, ne mind a kényszerű korlátozások felett keseregjünk, ne mind sanda szemmel nézzük egymást, két sorsban nőtt magyarok, vajjon a másiknak nem jutott-e több, mint nekünk, ne mind pártoskodjunk felekezeti, társadalmi, származási és érvényesülési érdekeink szerint. Hoz-e elég tüzet, hogy mindezeket kiégesse a mi szivünkben, hogy megértve az idők szavát, önként fogjuk szorosabbra igényeinket, önként mondjunk le róluk, önként korlátozzuk őket.

Hoz-e a karácsony elég melegséget a szivünkbe, hogy meglássuk azokat a testvéreinket, akik nálunk jobban fáznak, akik nem attól félnek, hogy el fog fogyni a fájuk, mert máris elfogyott, mert

nem is volt tüzelőjük. Vajjon meg tudjuk-e osztani azt a kicsit, is, amink van, azokkal, akiknek nincsen? Megérzi-e a magyar társadalom, hogy összébb kell bujnia a hideg elől, összébb kell fognia, különösen azoknak, akikre a nép vezetését, irányítását bizta az Isten falvakon és városokon. Elsősorban a maguk példájával, de ha kell, tüzzel és erőszakkal, is több egymás iránti áldozatkészségre, több egymásért való felelősségre, több egymásért való teherhordozásra kell nevelnünk és szoktatnunk a népünk. Hoz-e a karácsony meleget a szivekbe, hogy a testvér nyomoruságát enyhítsék, könnyeket törüljenek a magyarok?

És végül: hoz-e elég tüzet a karácsony, hogy összeolvassza, eggyé tegye ezt a sokfelé huzó pártos népet? Minél hidegebb van, annál inkább melegítsük mi magunk egymást. S minél dermedtöbbsz és csontjainkig hatóbb a világ leghatalmasabb népeinek egymást eltipró háborujának szele, annál inkább összefogásra van szükségünk, hogy ez a szél el ne fujjon minket a világ szinpadáról. S minél rettenetesebben támad a határokon túl maradt véreinkre a felelőtlen gyűlölet orkána, annál inkább össze kell fognunk s erőseknek kell lennünk, hogy »megállj«-t kiáltjunk a dühöngőknek.

Karácsony a szeretetnek, a békességnek az ünnepe. Mi azt akarjuk, hogy ez a szeretet kapcsolja össze az embereket, hogy a szeretet ünnepén minél több könnyűt törüljenek. S ebből a szeretetből nem zárjuk ki a nem magyar nemzetiségűeket sem. Mi azt akarjuk, hogy ezen az első karácsonyon érezzék meg ők is, hogy hazatértek az édes magyar haza kebelébe. A nyelvük és a hitük lehet más, mint a miénk, de az Istenünk és a hazánk egy. Karácsony ünnepén békességet és jóakaratot hirdetünk odaátra is és azt kérjük, adják meg véreinknek, miképpen mi is megadjuk az itt élő románoknak a békességet és jóakaratot. De nem mint tehetetlen koldusok kérjük ezt, nem mint tehetetlen, belső háboruságoktól, békétlenségtől széjjel tépett, legyengített ország, hanem mint a szeretet tüzében eggyéforrt nemzet, mely egy emberként fogja kivívni, ha kell fegyverrel is a békességet. Ne legyen hát könnyes, legyen reményességben örvendező a karácsonyunk!

Orth Imre.

A Debreceni Protestáns Lap fennállásának hatvanadik év-folyamát ünnepli. Ebből az alkalomból a lap vezető helyén Kun Béla nyagytiszteletű úr irt mély bölcsességű, szelid humoru összefoglalást, mint a lap még élő legrégibb munkatársa. Szeretettel köszöntjük úgy őt, mint a szerkesztők és a volt, valamint a jelenlegi munkatársak táborát. A jó Isten tegye áldottá e lap munkásságát továbbra is anyaszentegyházában,

A református lelkipásztorok címeres levele.

— Kiadta Bethlen Gábor 1629 július 13-án. —

Bethlen Gábor címeres nemesi levelet adományozott az erdélyi prédikátorok részére. 1629 július 13-án intézkedett ebben az ügyben és nemsokára meghalt. A nemesi levél eredeti példánya a kolozsvári református theológia levéltárában van. A címeres levelet a híres gyulafehérvári cimerfestő Fejérvári Pál készítette.

Magyarra Váró Ferenc nagyenyedi tanár fordította. A címerről egy nagyított, festett kép dr. Ravasz László püspök birtokában van. A címeres levelet Zsinka Ferenc muzeumi igazgató ismertette az 1926-ban kiadott NAGYENYEDI ALBUM-ban.

Az oklevél annyira jellemző a halálához közeledő nagy fejedlem vallásosságára, hogy érdemes teljes szövegét közölni.

Az oklevél bevezetése így hangzik:

«Mi GÁBOR, Isten kegyelméből a Római Szent Birodalom és Erdély fejedelme, Magyarország részeinek ura, a székelyek ispánja és Oppeln és Ratibor hercege stb. A fejedelmeknek magasztos méltóságával járó egyéb dolgaik végzése mellett különös gondot kell fordítaniok és törekvésüket mentől buzgóbban irányozniok arra, hogy alattvalóiknak helyzetét és állapotát szem előtt tartva, mindegyiket megérdemelt munkája szerint, magasabb tisztességre és az előmenetelnek szerencsésebb fokára segítsék, sőt, hogy a becsülést nyújtó elismerésnek nagyobb hírére emeljék; ugyanis annál nagyobb a fejedelmek méltósága, minél tekintélyesebb emberek fejének tartanak. Azért mivel mindjárt szerencsés felavatásunk és uralkodásunk kezdete óta *mitsem óhajtottunk inkább, mint azt, hogy mindennek előtti az Isten iránt való szeretetünket minden dolgunkban megbizonyíthassuk, Istennek egyházait minden módon terebélyesíthessük s azzal Isten dicsőségét terjeszthessük és a késő utókorra átörökíthessük*: nagyon helyesnek, az igazsággal és méltányossággal teljesen megegyezőnek tartjuk, hogy azokat is, akik a vallás ügyének élnek és mintegy szövétnekekkel vezérlik az embereket az üdvösségre és örök életre, minden tisztességgel és jutalmazással halmozzuk. Aminthogy mostan is éppen ezt akarjuk tanusítani azzal, hogy Erdélyországunk s a hozzácsatolt magyarországi részek ígehirdetőinek, vagyis lelkipásztorainak egyenként és összesen fiaikat és leányaikat s ezeknek mindkét nembeli örököseit és utódait s valamennyiöket megékesítjük, hogy tudniillik *nemcsak maguk, hanem összes utódaik is örököljék az említett egyházi szolgálók érde-*

mességének és munkásságának ezt a hasznát. Számos hű tanácsosunknak igen értékes és bizalmat érdemlő előterjesztésére és közbenjárására tehát, a fentnevezett Erdélyországunk és hozzácsatolt magyarországi részekbeli *ígehirdetőknek, vagyis lelkészeknek, összes fiait és leányait,* mindegyikét külön-külön és összevéve, mint amúgy sem kétes szülöktől származókat, fejedelmi hatalmunknak teljességéből és különös kegyelméből felszabadítani s őket Erdélyországunk s a hozzácsatolt magyarországi részek *valóságos, született és kétségtelen nemeseinek sorába bevenni, bekebelezni, besorolni és beiktatni jónak láttuk.* Elhatározva és biztos belátással és megfontolt szándékkal megengedve, hogy a fentnevezett ígehirdetőknek fiai és leányai mind ezeknek utódai *most és a jövőben mindazokat a kedvezményeket, tisztségeket, engedélyeket, szabadságokat, mentességeket örök időkre bírva* úgy használhassák és élvezhessék, amelyeket és ahogyan Erdélyországunk s a hozzácsatolt magyarországi részekbeli többi, született, kétségtelen nemesek jog és ősi szokás szerint a múltban és jelenben használhatják és élvezik. Hozzájuk való hajlandóságunknak, kegyelmünknek és fejedelmi nagylelkűségünknek bizonyítékául és jegyéül, a valóságos és kétségtelen nemesség jelét, ezen alábbi címet, vagyis nemesi jelvényt a fentnevezett ígehirdetők, vagyis lelkészek, fiainak, leányainak, azok mindkét nembeli összes örököseinek és utódainak, kegyesen adni és adományozni jónak láttuk.«

A címet így írja le az adományozó levél:

«Egyenesen álló kékszínű katonai pajzs, melynek mezején, vagyis udvarán, gomolygó felhőkből kiemelkedő fél oroszlán baljával az oltárról a Bibliát veszi el, jobbába pedig kardot nyújt az első lábai felé leszálló angyal, akinek bal oldalán arannyal felírva ezek a szavak olvashatók:

**ARTE ET MARTE DIMICANDUM
(TUDOMÁNNYAL ÉS FEGYVERREL KELL KÜZDENI)**

A pajzson levő katonai sisakot különféle gyöngyökkel és drága kövekkel ékesített korona fedi. A sisak ormáról a pajzs mindkét szélén szépen lefutó szalagok, vagyis foszlányok, azt csinosan körül-fogják és díszítik, amiképen mindezek levelük homlokzatán a kép-író kezével és művészetével a saját színükkel helyesen és szabályosan lefestve láthatók.«

Az okirat szövege ezzel fejeződik be:

»Beleegyezvén, biztos belátással és megfontolt szándékkal megengedvén, hogy ők mostantól fogva a jövőben minden időben ezt a címet az az nemesi jelvényt használják. Erdélyországnak és a

kapcsolt részeknek más nemesi módjára ugyanazon jogok, kiváltságok, engedélyek, szabadságok, mentességek alatt éljenek, mint amelyeket Erdélyországunknak és kapcsolt részeinek többi valóságos, született, kétségtelen nemesi természetüknél vagy szokásuk szerint eddigelé jogosan használtak és élveztek. Örvendezzenek mindenütt: csatákban, harcokban, lándzsatoréseken, lovagi tornákon, bajvívásokon, párviadalokon és minden egyéb nemesi és katonai gyakorlatokon, úgyszintén pecséteken, takarókon, kárpitokon gyűrűkön, zászlókon, pajzsokon, sátrakon, házakon, általában pedig bármínemű tárgyakon és szerelvényeken, a valóságos és tiszta nemesség címén, amelynek megkülönböztető jeleivel, hogy őket s mindkét nembeli összes örökösüket és utódaikat mindenki, bármily rangú és méltóságú legyen is, nevezze, cimezze, illesse és becsülje — akarjuk, valamint azt maguk, úgy mindkét nembeli örökösük és utódaik jogosan használhassák, viselhessék, bírassák és élvezhessék.

Ezen dolognak emlékezetére és örök érvényére a jövőendő ígehírdetők, az az lelkipásztorok, említett összes fiainak és leányainak, azok mindkét nembeli utódainak jelen függő és valóságos pecsétük hitelével megerősített levelünket kegyesen kiadattuk és megengedtük.

Kelt Gyulafehérvár városunkban, július hó 13. napján.

Az Úrnak 1629. esztendejében.

Gábor s. k.

Kovasóczy István kancellár s. k.

Eddig az oklevél.

Mi késő utódok elfogódott szívvel olvassuk. Az oltáron a Szentírás, az oroslán és a kardon az angyal azt hirdeti nekünk, hogy *Tudománnyal és fegyverrel kell küzdeni* őseinktől örökölt szent vallásunk diadaláért. Szívünkbe pedig a hála áldásai közt zárjuk a címerünket adó nagy Bethlen Gábor emlékezetét!

Dr Hegyaljai Kiss Géza.

A királyhágómelléki egyházkerület egyházmegyéinek tanítóegyesületi elnökei december 2 án Nagyváradon értekezletet tartottak, melyen többek között egy memorandumot szerkesztettek, melyben arra kéri a kormányt, hogy miután 33,000 magyar néptanítónak a parlamentben képviselése nincsen, Tóth Zsigmond tanítóegyesületi elnököt, mint a kisebbségi küzdelem egyik lelkes exponensét az időközi kinevezések következtében megüresedett képviselői állások egyikére hívják be. A felterjesztésre Pál Gábor képviselő, mint az Erdélyi Parlamenti Csoport elnöke hosszú levélben válaszolt, kifejtve, hogy a parlamenti csoport nincs abban a helyzetben, hogy a behívás kérdésében közvetlen befolyást gyakorolhasson.

Az erdélyi magyar felekezeti tanítóság panaszai és kívánságai.

Az anyaországi »Csonka Bihar Érmelléki Ref. Egyházmegye Tanítóegyesülete« december 2-án Nagyváradon közgyűlést tartott, mely első találkozója volt a 22 évvel ezelőtt szétszakított területek felekezeti tanítóságának. A közgyűlésen az erdélyi felekezeti tanítóegyesületek csaknem kivétel nélkül képviseltették magukat. A találkozás megható pillanatait, az egész közgyűlés kivételes emelkedettségét — nem lehet szavakban kifejezni, A kilenc számból álló kötött tárgysorozat — komoly hozzászólások folytán a tanítóság minden sérelmeit és kívánságait felölelő programmá szélesedett.

Éneklés után a közgyűlést Bartha András egyesületi elnök nyitotta meg. Vázolta az utóbbi 2. évtized tanügyi fejlődését az anyaországban és megható szavakban üdvözölte a visszatért területek tanítóságát. Ormós Lajos az Orte. elnöke és Molnár Lajos az Orte. főtitkára a felekezeti tanítóság szívós küzdelmét vázolták a tanítóság anyagi és erkölcsi elismerése érdekében. Saszet Győző és Tóth Zsigmond a visszacsatolt területek tanító egyesületei nevében üdvözölték igen meleg szavakban a gyűlést összehívó egyesületet. Elnöki jelentés után Fekete Gyula iskolai felügyelő a 8 osztályos népiskoláról, Bede Géza, ig. tanító »A vallásoktatás reformja«, Gyarmati József tanító »A nevelés elsőbbsége a tanítás felett« címen tartottak igen nivós és élvezetes értékezéseket. Pénztári jelentés után indítványok következtek, melyek felölelték a tanítói ügyeknek szinte egész körét és a következő panaszok és kívánságok jegecesedtek ki:

1. Az erdélyi felekezeti tanítóság igen súlyos anyagi helyzetbe került, hogy ennek lidérc nyomása alul felszabaduljon: gyorssegélyre volna szüksége.

2. Az erdélyi felekezeti tanítóság megnyugtatósa miatt kívánatos volna az összes eltöltött szolgálati éveknek a fizetés és nyugdíjba való beszámítása. Az országos tanítói nyugdíj intézetbe való felvételét az erdélyi felekezeti tanítóság pótdíj nélkül az összes szolgálati évek beszámításával óhajtáná. Indok: Az erdélyi felekezeti tanítóság a román megszállás idején a magyar államért dolgozott s ez idő alatt államsegélyt nem élvezett. Kárpótlásul a magyar állam viselhetné az eltöltött szolgálati évek nyugdíj összegét, esetleg követelhetné ezt a román államtól jóvátétel címén miután ez vállalt kötelezettségének a felekezeti tanítósággal szemben nem tett eleget.

3. Kivánatos volna a román államnál esküt nem tett, román állami érdekből elmozdított, vagy román nyelv nem tudása miatt elbocsájtott tanítók özvegyek, vagy árvák — a szolgálatba beszámítható évek arányában való — nyugdíjazása, illetve segélyezése.

4. A vasuti arcképes igazolványoknak, úgy tanító, mint családtagjainak a részére — pótdíj nélkül való kiszolgáltatását óhajtáná az erdélyi felekezeti tanítóság. Ugyancsak kivánatos volna, hogy a tanító és a növendékek megismerhessék az ország földjét és nevezetességeit — nagy vakációban úgy a tanító, mint a növendékek részére ingyenes vasuti utazási igazolványok kiadása.

5. Kivánatos volna, hogy az erdélyi felekezeti tanítók két évtizedes rendkívüli küzdelmük jutalmául az állami kinevezéseknél előnyben részesíttessenek.

6. A felekezeti, általában a tanítóság képzettségének és fontos munkakörének a figyelembe vételével dotálandó.

7. A kántorság a tanítói fizetésbe ne legyen beszámítható.

8. A hivatalnok túl-órájáért duplán van megfizetve. A tanítónak legalább annyi a túlórája — a különféle népművelési akciók terén — mint a törvényes, fizetése mégis alatta áll a hasonló végzettségű tisztviselőkének.

9. A társadalom folytonos fejlődése folytán felbukkanó új és új munkakörök a tanítóra várnak, a 8 osztályos elemi népiskola különféle tárgyai, határozott és egészséges világnézetnek a kialakítása: mind, mind univerzális késültséget követel, kivánatos azért a tanítóképzésnek teljes egyetemi rangra való felemelése.

10. A tanító, mint a falu és város minden kulturális és gazdasági ügyének a legtevékenyebb munkása: a falusi és városi képviselőtestületnek hivatalból, nagyobb helyeken képviseleti alapon tagja legyen.

11. Az ország népével senki sincs olyan közvetlen kapcsolatban, mint a néptanító; senki nem ismeri úgy a falu és város gazdasági és szociális életét, mint ő; senkisem dolgozik a közért oly önzetlenül és egyetemesen, mint a néptanító; mégis a parlamentben képvisellete. Kivánatos, hogy 33.000 magyar néptanítónak az országában képviselője legyen.*

Ezek a panaszok és kívánságok szűrődtek le a nagyváradi országos méretű felekezeti tanítói közgyűlésen, melyeknek a meghallgatása és teljesítése nem a tanítók személyi, hanem egy egészséges és a kor kívánalmainak megfelelő népnevelésnek lenne az érdeke.

Tóth Zsigmond,
tan. egyesületi elnök.

* A képviselet ügyében a közgyűlés egy memorandumot is szerkesztett, melyre Pál Gábor, az Erdélyi Parlamenti Csoport elnöke már válaszolt is.

A Püspöki Hivatal Munkájából

II. Ügyosztály. Valláskönyvvel el voltunk látva. A felszabadulással hatalmasan megnövekedett tanulóink száma is. Újra kell nyomtatnunk a II. osztályos és Konfirmációs Káté tankönyveket. Karácsonyi szünet után már kapható lesz az Iratterjesztésnél.

A 100 koronás és a C. listás segély kifizetése december 31-ig biztosítva van.

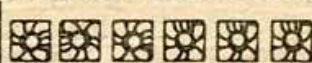
III. Ügyosztály. ÉRTESÍTÉS. Tudomására adjuk a kebelbeli Nt. lelkészi és Tek. tanítói kar tagjainak, hogy 1940. év február havában a püspöki hivatal útján jegyzett román hadfelszerelési kölcsön kötvények a magyar királyi miniszterelnökség 7250—1940. sz. rendelete értelmében a Magyar Nemzeti Banknál bejelentetett, folytatólag pedig a kötvényekről kiadott 523903 számú nyugta (chitanța) a Magyar Általános Hitel Bank nagyváradi fiókjánál ugyancsak a törvényes rendelkezés értelmében letétbe helyeztetett. Ennek következtében az érdekelt kötvény-tulajdonosoknak semmi tennivalójuk nincs. Közöljük még azt is, hogy a román állam a vonatkozó értékpapírokat nem szolgáltatta ki és éppen ezért csak fenthivatolt elismervény van a püspöki hivatal birtokában. Református Püspöki Hivatal Nagyvárad.

Belmissziói Ügyosztály. A KIE Nemzeti Szövetség 1940. évi nagy-gyűlésén képviselte belmissziói titkár, Molnár Károly mezőtelegdi, Kiss Bertalan szatmári, Gavallér Lajos hosszúmezői lelkész a Királyhágómelléki Egyházkerület ifjúsági munkáját. A nagygyűlésen résztvett az erdélyi egyházkerület ifjúsági IKE Szövetségének vezetősége, élén dr Imre Lajos theol. prof. és László Dezső kolozsvári lelkész, képviselővel. Igen érdekes volt a királyhágómelléki és erdélyi ifjúsági vezetők egységes állásfoglalása az egyház központi irányítása alatt álló (tehát nem az egyház mellett, szabad evangéliumi mozgalomként folyó) kimondottan hitvallásos alapon nyugvó ifjúsági munka mellett. A nagy-gyűléssel kapcsolatosan vezetői megbeszélések folytak. Ezek között a legfigyelemreméltóbb a levanteoktatással járó új lehetőségek az ifjúság megnyerésére.

December hó 8-án a királyhágómelléki és erdélyi egyházkerületek IKE-vezetői a különböző budapesti templomokban végezték az istentiszteletet.

December 9-én az Oekumenikus Mozgalom magyarországi ifjúsági csoportja tartott alakuló gyűlést, amelyen kiküldötteink is részt vettek.

Előkészítettek egy ifjúsági vezetőképző táborozást Nagyváradra február közepére. A KIE Nemzeti Szövetség valamint a Soli Deo Gloria Szövetség legjobb előadóit fogjuk meghívni ez alkalomra. Az előkészítés munkája folyik. Kérjük a lelkipásztor, valamint tanítótestvéreinket, hogy írják meg: Elsősorban milyen tárgyról szóljanak az előadások és megbeszélések. A válaszokat a Püspöki Hivatal Belmissziói Ügyosztálya címére küldjük.

HIREK

Munkatársainknak és olvasóinknak Istentől megáldott idves, séges ünnepeket kívánunk.

A Református Országos Zsinat letárgyalta és elfogadta az »Erdélyi törvényjavaslatot«. A javaslat bevezető szakasza nagy elismeréssel emlékezik meg rólunk. »Minden időkre megörökítésül: nagy megbecsüléssel iktatja törvénybe elismerését az elszakított területek lakóinak a szenvedések közt is megmaradt hűségéért mindnyájuk iránt, különösen pedig a siralmas években a nyomorúság igája alatt szenvedőket vigasztaló és jóuton megtartó áldozatosan hű lelki vezetőik iránt.« A 2. § szerint: A királyhágómelléki egyházkerület visszatér a tiszántuli egyházkerületbe és egyházmegyéi egyesülnek a tiszántuli egyházkerület azon egyházmegyéivel, amelyekhez az elszakítás előtt tartoztak. 7. § az anyaegyházi jogrendszerbe való végleges visszaolvadás előkészítésére felerészben az eddigi zsinati tagokból, felerészben az erdélyi és királyhágómelléki gyűléstagokból országos bizottságot alakít. (Ennek tagjaiul kerületünkben dr. Ajtai Nagy Gábor, Arday Aladár, Csernák Béla, Papp-Szász Lajos, Sulyok István és dr. Thury Kálmán választottak meg.) A magyarországi református egyház érvényben lévő törvényei a visszacsatolt keleti és erdélyi részeken legkésőbb 1942. január 1-én lépnek hatályba, maga ez a törvény pedig a kormányzói jóváhagyás és megerősítés napját követő hónap első napján.

A zsinat felhívta az országos bizottságot, hogy e törvény megerősítése után, meghallgatva az érdekelt egyházkerületek elnökségeit és — kivált a királyhágómelléki egyházkerületben — az egyházmegyéik elnökségeit is, működését haladéktalanul kezdje meg és javaslatait tejjesse a Zsinat elé. (M. É.)

Hivatalos rész

7785—1940. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkeszi hivatalnak.* A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 5222—1923. eln. sz. rendelete értelmében a hitoktatók az állami költségvetés terhére díjazásban részesülhetnek a következő módzatok mellett: I. Mint önálló hitoktatók, akik kizárólag hitoktatással foglalkoznak, egész tanévre szóló megbízatás alapján, bármilyen jellegű nyilvános tanintézetben (kivéve a székesfővárosi községi, a társulati és magániskolákat) s kellő számú növendéket megfelelő óraszámban tanítanak. Kellő növendéklétszám középiskolákban 120, polgári és hasonló fokú iskolákban 140, elemi iskolákban 160.

Különböző típusú iskolák növendékeiből is összeállítható a kellő növendéklétszám, de ebben az esetben csak 140, ill. ha nin- csenek köztük középiskolások, csak 160 növendék után igényelhető önálló hitoktató.

A heti óraszám csak középiskolákban tanító hitoktatónál 18 (ebből két óra igehirdetés), vegyes tanítás esetén 20, csak polgári iskoláknál 22, csak elemiél 24 óra hetenkint.

Többlétórakért a II. pont szerinti óradíj jár. Ha az önálló hitoktató igazolja, hogy egyéb állandó megélhetést biztosító fizetése, vagy javadalmazása nincs, díjazása egyenlő a IX. fizetési osztály 3. fokozatával és felemelkedhetik kellő szolgálati idő után a VIII. fizetési osztály 1. fokozatáig, ha az illetőnek főiskolai képesítése van. Ha középiskolai képesítése van, a X. fizetési osztály 3. fokozatában kezdi és feljuthat a IX. fizetési osztály 1. fokozatának megfelelő díjazásig.

Ha az önálló hitoktatók eddig is díjlevél, vagy egyéb intézkedés alapján nem állami forrásból a megélhetésre elégtelen díjazást kaptak, díjazás kiegészítésben részesülhetnek fenti mértékig.

Nők csak leányiskolákban és elemi iskolákban alkalmazhatók.

Szabályszerű díjlevél alapján működő önálló hitoktatókat az egyházközség presbitériuma választja, a díjlevél nélkül működő hitoktatókat, mint segédlelkészeket a püspök nevezi ki és helyezi át.

Konventi határozat szerint a vallástanító segédlelkészek, ha középfokú iskolákban is tanítanak, két éven belül tartoznak megszerezni a vallástanári oklevelet, különben csak óraadói minőségben alkalmazhatók. Díjlevéllel bíró vallásoktató-lelkészi állásra a presbitériumok csak okleveles vallástanárt választhatnak meg.

II. Óraadó hitoktatók azok, akik a vallástant mellékfoglalkozásként, vagy más egyházi állásuk folyamányaként tanítják, p. o. lelkészek, segédlelkészek, tanítók, nyugdíjasok stb. Ezek állami díjazásban részesülhetnek bármely állami iskolában (elemi és középfokú), valamint a nem állami középiskolákban, kivéve a székesfővárosi társulati és magán középiskolákat.

Az óradíj összege főiskolai képesítés esetén bármilyen fokú iskolában olyan, mint a középiskolai tanszemélyzet órátöbblét-díja, középiskolai képesítés esetén, mint a tanítóké. A díjazható órák száma a tanulók számától függ, 1—10 tanulónál heti 1 óra, 11—20 tanulóiig 2 óra, ezen felül minden 5 tanuló után heti 1—1 óra.

Ha a hitoktató nem lakik helyben s legalább 5 növendék van, a legközelebb lakó hitoktató, vagy lelkész havonként legalább egyszer látogassa meg ezen növendékeket. Ezen kiszállások alkalmával felmerült készkiadásokról a hitoktató útszámlát nyújthat be a minisztérium számvevőségéhez érvényesítés végett.

Vizsgálják meg tehát az összes egyházközségek presbitériumai a fentiek szerint azt, hogyan oldható meg náluka nem református iskolák vallásoktatásának kérdése s ennek megfelelően kérik a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz intézett kérvényben a hitoktatói állás, ill. a szükséges óradíjak elismerését. A növendéklétszámot és a szükséges heti óraszámot

igazoltassák az illető iskolák igazgatóságával, elemi iskoláknál a tanfelügyelőséggel. Az így felszerelt kérvényeket szolgálati úton, tehát az esperesi hivatalon keresztül kell beadni. Az esperes urak a kérvényt a való helyzettel gondosan összehasonlítják, s véleményükkel ellátva tovább terjesztik a püspöki hivatalhoz.

Nagyvárad, 1940. dec. 19. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

7885—1940. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* A magy. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 173000—1940. V. ü. o. számú rendeletével egybehangzóan a folyó tanévben a karácsonyi szünetet valamennyi hatóságom alá tartozó közép- és elemi iskolában f. é. dec. 22 től 1941 január 6-ig állapítottam meg bezárólag. Nagyvárad, 1940. december 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

7219—1940.-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli középiskolai hitoktató lelkész úrnak.* Felkérem a címben foglalt lelkész urakat, szíveskedjenek a különböző nem református jellegű középiskolák református tanulóinak létszámát, iskolafajták, nem és osztály szerint részletezve, hivatalomba mielőbb beküldeni. Nagyvárad, 1940. december 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

7688—1940.-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Egyházkerületi közgyűlésünk 1940. évi 30-d. sz. határozatában felhívja a tanítókat arra, hogy a hazafias nevelés hiányait úgy külsőségeken, mint ismeretekben a nevelésük alatt álló növendékeknél pótolni igyekezzenek. 30-e. sz. határozatában felhívja az iskolafenntartókat arra, hogy a megszüntetett tanítói állások visszaállítása céljából a lépéseket tegyék meg úgy, hogy azok legkésőbb a jövő tanév elején megnyithatók legyenek. Ahol pedig ennek szüksége fennforog, gondoskodjark az iskolák fejlesztéséről. Nagyvárad, 1940. december 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

7688-a—1940.-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli iskolai hatóságnak.* Egyházkerületi Közgyűlésünk 1940. évi 30-h. sz. határozata alapján felhívom az iskolafenntartó egyházközségeket, hogy haladéktalanul jelentsék, ha az 1918. nov. 1—1940. szept. 6-ig terjedő időben valamelyik tanítójuk nyugalomba vonult, vagy elhunyt, a következő adatokkal: A nyugalomba vonult vagy elhunyt tanító neve. Szolgálati éveinek száma (lehetőség szerint részletezni kell a szolgálatot működési hely, idő és minőség szerint.) Nyugalomba vonulásának vagy halálának időpontja. Elhunyt tanítóknál az özvegy neve, házasságkötésének napja, 24 évnél fiatalabb nem kereső gyermek neve és születésének időpontja. Az élvezett nyugdíj vagy özvegyi ellátás összege a) államtól, b) egyházkerulettől, c) egyháztól. Esetleg egyéb adatok a nyugdíjigényre vonatkozólag. Nagyvárad, 1940. decembor 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

7688-e—1940.-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak*: Egyházkerületi Közgyűlésünk az 1940. évi 66. sz. határozata 2. bekezdésében fenntartja azt a régebbi intézkedést, hogy az ünnep másodnapi perselypénzeket a szatmári főgimnáziumban tanuló belhivatalnokok gyermekeinek segélyezésére be kell szolgáltatni. Nagyvárad, 1940. december 18. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

7927 1940.—II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli lelkészi hivatalnak*. A kolozsvári M. Kir. Üzletvezetőségétől vett értesítés szerint az egyházak lelkészei kivéve a hitoktatókat semmiféle utazási engedményre nem jogosultak.

Hitoktatónak (hittantanárnak) csak az tekintendő, aki miként egyéb állami tisztviselő, fizetési osztályba nyert kinevezést, vagy a vallás- és közoktatásügyi miniszterium, illetve egyházi felsőbb-sége által egy tanévre szóló megbízatás mellett nyert alkalmazást és őt egyházi felsőbb-sége a hitoktatói teendők ellátásával »dispozicionális« illetve megbízó levéllel küldte ki, kizárólag a hitoktatás teendőivel bízták meg és egyéb lelkipásztori teendőt másnak akadályoztatása esetén legfeljebb csak kisegítésként teljesít. Ellenben lelkészek, missziós lelkészek, segédlelkészek, káplánok, plébánosok, rabbik, kántorok stb., akiknek a lelkipásztori, vagy egyéb hivatás a főfoglalkozásuk, utazási kedvezményre még abban az esetben sem tarthatnak igényt, ha valamely nyilvánossági joggal felruházott iskolánál kirendelt, vagy megbízott hitoktatóként működnek, illetőleg hitoktatással is foglalkoznak. Épügy nem jogosultak a kedvezményre azok a lelkészek sem, akik lelkészkedésük mellett ezen állásukból kifolyólag saját felekezetük iskoláiban tanítói, tanári, igazgatói, felügyelői (egyházkerületi tanfelügyelői) stb. teendőkkel vannak megbízva.

Arcképes igazolvány igénylése esetén a hitoktatókat a hozzánk beküldendő kérvényen közép és középfokú iskoláknál az iskolák igazgatói, a községi és felekezeti elemi iskoláknál az illetékes tanfelügyelőségek a következő záradékolási szöveggel igazolják: »Igazolom, hogy kérelmező kizárólag a hitoktatás teendőivel van megbízva és egyéb lelkipásztori teendőit másnak akadályoztatása esetén legfeljebb csak kisegítésként teljesít.«

Nagyvárad, 1940. dec. 20. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István s. k., püspök.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Nagyvárad,
Teleki-utca 31. sz. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.
Előfizetési ára évi 12 Pengő. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Kálvin-könyvnyomda, Nagyvárad.

N. T. REFORMÁTUS LELKÉSZI HIVATALNAK

Nagyvárad-Ujváros

Kálvin-utca 1.

A

„REFORMÁTUSOK LAPJA“

1940. ÉVFOLYAMÁBAN
MEGJELENT
HIVATALOS RENDELETEK

BETÜRENDES

TÁRGYMUTATÓJA

A R E N D E L E T					
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám	1939. évi hiv. sz.	19 hi s
8995	2157	Arcképes vasuti igazolványok érvényesítéséről és pótlapok beragasztásáról	9, 126	—	—
—	—	Adományok (nagyobb egyházakban befolyt)	262, 295 382	—	—
—	—	Anyakönyvi (szül., keresztelési stb.) kivonatok elküldéséről »Felhívás«	19, 47, 123, 138, 95, 45, 247	—	—
—	—	Alkotmány (új) kihirdetési (febr. 27-i) évfordulójáról	75	—	—
—	1988	Autorizációs kérvények kiállításáról (elemi iskolai)	96	—	—
—	—	Alapítvány — 10.000 Leies	113	—	—
—	—	Adomány (példaadó)	113	—	—
—	2157	Arcképes C. F. R. igazolványokról (új)	126	—	—
—	—	Ajtay Gábor temesvári s. lelk. ujszentesi lelk.-i megválasztása	404, 273	—	—
—	3252	Adó (nőtlenégi, állami) ü.-ben »Nyilatkozat—Declarațiune«-k kiküldése	285	—	—
—	—	Anyakönyvi kivonatok (születési és házassági) keresések	286	—	—
—	3368	Anyakönyvi kivonatok Magyarországra szököttek számára nem állíthatók ki Kult. Min. 20.069—1940. sz. rendelete folytán	287	—	—
—	—	Anyakönyvi bejegyzés, kivonatok keresése	311, 323	—	—
—	—	»Alapszabály«	319	—	—
—	—	Adókulcs (új) szatmári egyházban életbe léptetése	357	—	—
—	—	Apahegyi előkönyörgő k. tanítói állásra »Pályázat«	382	—	—
—	6420	»ABC« (Czina Sándor-féle elemi iskolai) használatáról	404	—	—
—	—	Arckép, címer és himnusz kifüggesztéséről	419	—	—

A R E N D E L E T

Oldal- szám	1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
	—	6678	Adminisztrációról (egyházi)	442
126	—	—	Adorjáni k.-tanítói állásra »Pályázat« . .	454
295	—	—	Atyai rendes k.-tanítói állásra »Pályázat«	467, 479
82	—	—	Ajtay Gábor ujszentesi lelkész beiktatása	473
47, 138, 5, 247	—	—	Andrási Tivadar: »A Heidelbergi Káté kon- firmációi és vasárnapi iskolai oktatásra feldolgozva	451, 484
75	—	—	Arcképes vasuti féljegy érvénytelensége	487
96	—	—	Anyakönyvi kivonatok kiállítása, illetve felülbélyegzése	489
13	—	—	Anyakönyvi bejegyzési »Felhívás« . . .	513
13	—	—	Anyae gyházi jogrendszerbe való végleges visszaolvasás előkészítésére országos bizottság alakult	525
26	—	7927	Arcképes (kedvezményes M. Á. V.) igazol- ványok igényléséről	528
273	—	228	Államkölcsön (hadfelszerelési) jegyzésről	23, 33
85	—	—	Államsegélykérdés (lelkészi) megoldása .	43
86	—	—	»Árvaházi Képes Naptár«-ban felsorolt nemzeti ünnepek jegyzékéről történt helyesbítésről	75
87	—	2181	Árvaházi (nvaradi ref.) adományok küldé- séről és nyugtázásáról	115
323	—	—	Árvaházi Képes Naptár 1941. évfolyamá- ban közlendő művekről »Pályázat« .	115
19	—	—	Államsegélyes lelkészekről 1%-os kongrua- levonás	123
57	—	—	Államsegély (egyházak)	129
82	—	2489	Állami intézmények szerződések végre- hajtási biztosítékaként állami járadék- kötvények letétbe helyezéséről szel- vények és szelvénylapok nélkül . .	249
04				
19				

A R E N D E L E T			Oldal- szám	1939. évi hiv. sz.
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a		
—	3292	Állami (nőtlenségi) adó ügyben »Nyilatkozat—Declarațiune«-nek kiküldése	285	—
—	—	Államsegély-pótlás	316	—
—	—	Állami elemi internátus (komádi-i tanyákon) létesítése	404	—
—	6420	»ABC« (Czina Sándor-féle elemi) használatáról	404	—
—	—	Államsegély (lelkészi és tanítói)	417	—
—	—	Áttérések és kitérések	430	6.
—	—	Államsegély (tanárok és tanítók)	428	6.
—	6824	Államsegélyek kifizetéséről (lelk. és tanítói)	465	—
—	6991	Árvaház (nvárad) m. tanévi rövid történeti, statisztikai stb. jelentések beküldéséről	477	—
—	7550	Államsegélyről (lelkészi és tanítói)	508	—
—	7471	Államsegélyről (tanítói) (szept. nov.)	515	—
—	6640	Államsegély folyósításról	489	—
—	—	Bornemissza Gábor szül. akvi kivonatának elküldéséről »Felhívás«	19	6
—	—	Both János és Zilahi Sára akvi kivonatainak elküldéséről »Felhívás«	47	—
—	1457	Biharmegyei tanfelügyelőséghez elemi iskolai adatok jelentéséről	75	—
—	1698, 5780	Beirható elemi iskolai növendékek számáról (1 tanítóra 40 növendék)	87, 358	—
—	—	»Belmissziói útmutató« c. munkáról előfizetési felhívás	105, 137	—
—	—	Bene Ferenc dr. erd.-i e. ker.-i főgondnok elhunytja	285	8
—	—	Berei Berey József nagyecsed i ref. egyh. nyug. lelkész stb., stb. elhunytja	285	—

A R E N D E L E T				
Oldal- szám	1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
285	—	3908	Bizonyítványok kiállításáról (nyilv. jogú elemi iskoláknál)	298
316	—	—	Béczy Ernő dézsi kántor nvárad-olaszi-i kántori megválasztása	322
404	—	5310	Bizonyítvány másodlatok (elemi iskolai) kiadásáról	324
404	—	5490	Betegek úrvacsoráztatása alkalmával a higiénia legszigorubb szemelött tartásáról	346
417	—	—	Beiratásokról (iskolai)	358, 393,
430	—	6433, 6399	—	405, 487
428	—	6266, 5780	—	—
465	—	—	Belényesujlaki h. ktanítói állásra »Pályázati hirdetés«	359
—	—	—	Bihardiószegi nyug. igazgató-tanító: Kiss Lajos elhunyt	355
477	—	—	»Biserica ortodoxă română« gör. kel. egyház folyóirata	331
508	—	—	Belényesujlaki új lelkész: Makay György beiktatása	370
515	—	—	—	371
489	—	—	Biharszentjánosi h. tanítói állásra »Pályázat«	405, 407,
—	—	6399	—	418, 358,
19	—	6266, 6433	Beiratásokról (elemi iskolai)	393
—	—	6141	Benzin és petróleum mennyiség beszerzéséről »Értesítés«	395
47	—	—	Biki Ferenc ny. nagyszőlősi lelkész elhunyt	322
—	—	—	Biharpüspöki lelk.: Orth Imre »Ref. Lapja« főszerkesztője	413
75	—	—	—	430, 464,
—	—	—	Belmissziói ügyosztályról	524
87, 358	—	—	Berei h. organista-tanítói állásra »Pályázat«	467
—	—	8995, 2396	C. F. R. igazolványok érvényesítéséről és pótlapok beragasztásáról	9, 126
05, 137	—	—	C. F. R. igazolványok (új) kiadásáról	126
285	—	2396	—	—
—	—	—	C. F. R. vasuti féljegy igazolványok érvénytelenségéről	487
285	—	—	—	—

A R E N D E L Ě T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	—	Czina-féle III. o. vallástani kézikönyvek (eladatlan, használatlan példányok) beküldéséről és forgalomból végleges kivonásáról »Felhívás«	23
—	—	Czimer, arckép és himnusz kifüggesztéséről	419
—	—	Cserea jánlat	63
—	—	Csikesz Sándor elhunytá	72
—	—	Cserehirdetés	335
—	—	Csombordi gazdasági iskola nyilvánossági jogot nyert	334, 346
—	—	Csengerbagosi ktanítói állásra »Pályázati hirdetés«	382
—	3332	Diakonisszanap megtartásáról	274
—	3292	»Declarațiune—Nyilatkozat«-ok kiküldése nőtlenségi állam adó ügyben	285
—	3372	»Declarațiune—Nyilatkozat« tankötelesek összeírására	298
—	—	Debreczeni István temesvári lelkész búcsúja	411
—	6605	Debreceni M. Kir. Tisza István Tudomány- egyetem hittudományi karon felvételek	431
—	—	Domokos Mária születési anyakönyvi »Fel- hívás«-a	513
—	—	Debreceni Protestáns Lap 60. évfordulója	518
—	6420	Elemi iskolai vallástani kézikönyvek (II—VII. o.) használatáról	404
—	6433	Elemi iskolai vallástani kézikönyvek (I—VII. o.) használatáról	405

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	—	—	405
—	6434	Elemi iskolai beiratásokról	407, 418
—	—	Elemi iskolai tanítás megkezdéséről . . .	418
—	—	Elemi iskolai tankönyvekről	419
—	6678	Elemi iskolai nyomtatványokról	419
—	—	Elemi iskolai arckép, címer és himnusz ki- függasztéséről	419
—	—	Elemi iskolai térképről	419
—	—	Elemi iskolai 14%-os községi segélyről . .	419
—	6556	Erdélyi Szociális szervezetről	431
—	—	Elemi iskolai tandíj	429
—	—	Elemi iskola fontossága és túlzusfoitsága	429
—	6678	Egyházi adminisztrációról	442
—	—	Egyházkerületünkről	445, 463
—	—	Egri-i ktanítói állásra »Pályázat«	466
—	—	»Elárvult templomok«	457
—	6854	Elemi iskolai tantárgyakról	474
—	6854	Elemi iskolai tankönyvekről	475
—	6854	Elemi iskolai osztályozásról	475
—	6854	Elemi iskolai füzetekről	476
—	6854	Elemi iskolai nyomtatványokról	476
—	6854	Elemi iskolai nemzeti nevelésről	476
—	6991	Elemi iskolai 1939—40. tanévi statisztikai jelentések bejelentéséről	477
—	6991	Elemi iskolai 1939—40. tanévi beiratások eredményének bejelentéséről	477
—	6766	Egyházkerületi járulék-tartozások rende- zéséről	477
—	7973	Egyházkerületi nyugdíjintézeti kölcsön- tartozásokról	477
—	6910	Elemi iskolánkhoz kinevezett tanítókról . .	488
—	—	Egyházkerületi Közgyűlés	488, 500

A R E N D E L E T			
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	—	Egyházkerületi Közgyűlést megnyitó püspöki imádság	493
—	—	Egyházkerületi Közgyűlést megnyitó főgondnoki beszéd	493
—	—	Egyházkerületünknek a Tiszántúli egyházkerületbe való visszatérésével kapcsolatos intézkedésekről e.-kerületi közgyűlési határozat	501
—	7362	Elemi iskolai vallástani kézikönyv (II. o.) elfogyásáról és újkiadás elkészítéséről	503, 510 524
—	7549	Egyházi intézmények számadásának lezárásáról	508
—	7553	Egyházközségek iskolafenntartóinak iskolai nyomtatványok ellenértékével való megterheltségéről	509
—	—	Elemi iskolai (II. oszt.) vallástani kézikönyv szükségletek bejelentése	510, 524
—	—	Erdélyi magyar felekezeti tanítószáz panaszai és kívánságai	522
—	—	»Erdélyi törvényjavaslat«-ot a Református Országos Zsinat letárgyalta és elfogadta	525
—	7688	Elemi iskolai hazafias nevelés hiányainak pótlásáról	527
—	7688/a	Elhunyt vagy nyugalomba vonult tanítók adatainak bejelentéséről	527
9039	—	Elemi iskolai nyilvánossági jog iránti kérések beküldéséről	8
9114	3437	Elemi iskolai VII. o. növendékek végvizsgálatáról (examen de absolvire)	8, 287
—	—	Eszenyei Béla nszántói lelkész beiktatása	5
—	61	Egészségügyi (keresztyén) statisztikai adatok beküldéséről	21

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	193	Előléptetési és véglegesítési vizsgával kapcsolatos ellenőrző látogatásokról a katonai szolgálatra behívott tanítóknál	21
—	424	Egyházi ingatlanok tűzbiztosítási díjának befizetéséről	23
—	—	Egyházi adót — felekezeti iskola fenntartására szükséges — fizetni kell . .	32
—	—	Elchinger József pelbárthidai lelkész beiktatása	45
—	529	Elemi iskolai gyógyszerárakról	61
—	—	Egyházközségek osztályozása	50
—	1457	Elemi iskolai adatoknak tanfelügyelőséghez való jelentéséről	75
—	1597	Elemi iskolai insp. látogatási »Exemplarul Ministerului« másolatok kéréséről és beküldéséről	75
—	1905	Elemi iskolai husvétii szünidőről	86
—	1698	Elemi iskolai növendékek (beirható) számáról (1 tanítóra 40 növ.)	87
—	1988	Elemi iskolai autorizációs kérvények kiállításáról	96
—	2212	Egyházi iskolalátogatásról	124
—	—	Előfizetési felhívás »Belmissziói útmutató« c. munkáról	137
—	—	Egyházak államsegélye	129
—	—	Egyházkerületi rendkívüli Közgyűlés . .	245, 289
—	3367	Egyházak közigazgatási, gazdasági, erkölcsi és kulturális konferenciákon való részvételéről	274
—	—	»Előírási lap« 1940—41. költségvetési évre — kiküldése	273
—	3368	Etnikai származásukra vonatkozó igazolványok Magyarországra szököttek számára Kult. Min. 20.064—1940. sz. rendelete folytán nem állíthatók ki . .	287

A R E N D E L É T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	3437	Elemi iskolai VII. oszt. végvizsgára (examen de absolvire) álló növendékek számának a megyei tanfelügyelőséghez való bejelentéséről	287
—	3908	Elemi iskolai tanítás befejezéséről (jun. 8.) nyilv. jogu	297
—	4874	Egyházunk közjogi személyiség	311
—	5310	Elemi iskolai bizonyítvány-másodlatok kiadásáról	334
—	5490	Egészségügyről	346
—	5780, 6266	Elemi iskolai beiratásokról	358, 393
—	—	Erdélyi e.-ker.-i lelkészértekezlet nyári munkarendje	333
—	—	Evang. püspök: Frint Lajos elhunyt	369
—	6001	Elemi iskolai nyomtatványok megrendeléséről	380
—	5923	Egyházi szolgálatokért járó díjazások behajtásáról	380
—	—	Egyházkerületi számadások átvizsgálása	393
—	6266, 6399	Elemi iskolai beiratásokról	393, 405, 407
—	—	Elemi internátus (állami, komádi tanyákon) létesítése	404
—	6420	Elemi iskolai tankönyv (Czina Sándor féle) használatáról	404
—	—	Énekvezérek elhunyt	4
—	—	Értékek (értékpapírok) adásáról és vételéről	87
—	3908	Évzáró ünnepélyről (nyilv. jogu elemi iskoláknál)	297
—	—	Érkeserői lelk. nyugalomba vonulása	334
—	—	»Értesítés« a kolozsvári theol. fakultásra leendő felvételekre vonatkozólag az 1940—41. tanévre	354, 442

A R E N D E L E T			
1939. évi hiv. sz.	1940 évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	6059	»Értesítés« iskolai nyomtatványok meg- küldéséről	380
—	—	»Értesítés« »Nemzet Pártja«-ba belépés- hez szükséges nyomtatványok vissza- küldéséről	391
—	6141	»Értesítés« benzin és petroleum mennyiség beszerzéséről	395
—	—	Ertarcsai h. k.-tanítói állásra »Pályázati hirdetmény«	503
8640	—	Főiskolai hallgatók (szegénysorsu) menzá- jának jótékonyágáról	7
7805	—	Frontul Renașterii Naționale (F. R. N.) Deklarációk beküldéséről	9
—	556	Felekezeti iskolai járulékok beküldéséről	32, 34
—	—	Felekezeti iskola fenntartására szükséges adót mindenkinek fizetnie kell	32
—	—	»Frontului Renașterii Naționale« ügyben »Tájékoztatás«	47
—	—	Főgondnok (25 éve) dr. Thúry Kálmán a nváradi egyház főgondnokának ismét- elt megválasztásáról	45
—	—	Finnekért	73
—	—	Finnország egyháza	81
—	—	»Feltámadás és spiritizmus« c. husvétii prédikációk kiadása	136
—	—	Felhívás anyakönyvi kivonatok (születési, keresztelési stb.) elküldéséről	19, 47, 95, 123, 138, 247
—	2467	Földterület bevetéséről, műveléséről	247
—	2761	Felmentésekről — iskolák irodai és szolgál- személyzetek katonai gyakorlat vagy munkamozgósítás alól	248
—	2843	Földrajzi nevek nyelvhasználatáról	263

A R E N D E L E T			
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	—	Francia-történet, vagy francia-földrajz tanári állásra »Pályázati hirdetés«-e Nvárad Ref. Leánygimn. Igazg.-nak	311
—	—	»Felhívás«-a (beiratási) nagyenyedi Tanítóképző Igazg.-nak	343
—	5780	Felekezeti és kisebbségi tanítók korhatárának nem alkalmazásáról	358
—	—	Frint Lajos evang. püspök elhunyt	369
—	—	Felekezeti iskolák helyzete Magyarországon	428
—	—	Fizetés (tanítói)	429
—	—	Felekezeti tanszemélyzet nyudij fizetése	429
—	—	Féláru utazás az Orsz. Protestáns Napra	465
—	—	»Felhívás« az »Imahétre«	459
—	—	Felsőházi tagsága Sulyok István Püspök Urunknak	459
—	—	Féljegy M. Á. V. (C. F. R.)	487
—	—	Főgondnok úr (e.-ker.-i dr. Thúry Kálmán) e.-ker.-i Közgyűlést megnyitó beszéde	494
—	—	»Figyelmeztetés«-e ORJÓ Igazgatóságnak ügynökök felkereséséről	486
—	—	»Felhívás« legáció (karácsonyi) ügyben	499, 500
—	—	Gulya Géza apai lelkész lelk.-i fízői megválasztása	113
—	3367	Gazdasági stb. konferenciákon Egyházak képviselőinek részvételéről	274
—	—	Gönczy Sándor id. (Kéki) elhunyt	293
—	—	Gimnáziumi (új V—VIII.) valláskönyvről	388
—	—	Görömbey Péter tudós lelkész elhunyt	322
—	—	Néresi II. tanítói állásra »Pályázat«	443
—	—	Gazdasági ügyosztály munkájából	448, 464 524

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hív. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	529	Gyógyszertárakról (elemi iskolai)	61
—	—	Gyoroki ktanítói állásra »Pályázat«	383
—	—	»Gyermekkönyvtár«-ról	450
—	—	Halálozások (lelk., nyug. lelk.-ek, kán- torok, tanítók stb.)	4, 30, 31, 272, 285, 293, 344, 322, 355, 403. 430
—	—	Horváth Pál kisbányai lelkész beiktatása	5
—	228	Hadfelszerelési (állam) kölcsönjegyzésről	23, 33, 86
—	1892	Husvéti (elemi és középiskolai) szünidőről	86
—	1874	»Hangya« szövetkezeti iskolaszövetkezet »Alapszabályai«-ról	99
—	—	»Herman László emlékalap«	113
—	2995	Hadiővezetekben való mérések megtiltá- sáról	263
—	5490	Higiéna legszigorubb szemelött tartásáról	346
—	—	Hamar György ny. ujszentesi lelk. elhunytá	344
—	—	Hiripi ktanítói állásra »Pályázat«	383
—	—	Hegyközpályi helyettes k.-tanítói állásra »Pályázat«	407
—	—	Horthy Miklós kormányzó úrhoz Püspök urunk üdvözlő beszéde szept. 6-án	409
—	—	Horthy Miklós kormányzó úr rövid élet- rajza	414
—	—	Himnusz, arckép és címer kifüggesztéséről	419
—	—	Hittudományi Karon (Debreceni M. Kir. Tisza István Tudományegyetemen) való felvételek	431
—	6695	Hivatalos levelezésről	443
—	—	Hegyközkovácsi ktanítói állásra »Pályázat«	454
—	—	Hegyközüjlaki rendes ktanítói állásra »Pá- lyázati hirdetés«	467
—	—	Hiripi organista kántortanítói állásra »Pá- lyázat«	510

A R E N D E L E T			
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	—	Hadfelszerelési (román) kölcsön-kötvények letétbe helyeztetése	524
—	7785	Hitoktatók állami díjazásáról	525
—	7688	Hazafias nevelés (elemi iskolai) hiányainak pótlásáról	527
—	7927	Hitoktatók (tanár, tanítói, lelk., s. lelk.) kedvezményes M. Á. V. arcképes iga- zolványainak igényléséről	528
9036	—	Iskolai (elemi) nyilvánossági jog iránti kér- vények beküldéséről	8
9114	3437	Iskolai (elemi) VII. oszt. növendékek vég- vizsgálatáról	8, 287
8872	387	Iskolai (14%-os) községi segélyről	33, 22
8812	387	Iskolai (14%-os) községi segélyekre vonat- kozó adatok bejelentéséről	22, 33
—	556	Iskolai (felekezeti) járulékok fizetéséről	33, 34
—	—	Iskola (felekezeti) fenntartására szükséges adót mindenkinek fizetnie kell	32
—	529	Iskolai (elemi) gyógyszerárakról	61
—	1457	Iskolai (elemi) adatoknak tanfelügyelőség- hez jelentéséről	75
—	1597	Inspector iskolalátogatási »Exemplarul Mi- nisterului« másolatok kéréséről és be- küldéséről	75
—	1892	Iskolai (elemi és közép) husvétii szünidőről	86
—	1698, 5780	Iskolai (elemi) beirható növendékek szá- máról (1 tanítóra 40 növendék)	87, 358
—	1874	Iskolaszövetkezetek Alapszabályairól	99
—	1988	Iskolai (elemi) autorizációs kérvények ki- állításáról	96
—	2071	Inspektori iskolalátogatási jegyzőkönyvek beküldéséről	114
—	2212	Iskolai egyh.-i látogatásról	124

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940 évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	2212	Iskolai insp.-i látogatásról	124
—	2761	Iskolák irodai és szolgaszemélyzet katonai felmentéséről	248
—	2574	Iskolai községi 14%-os segélyekről	249
—	3265	Iskolaszövetkezeti füzetekről	275
—	3908	Iskolai év zárásáról (vizsga)	297
—	4874	Iskoláink közhasznú intézmények	311, 347
—	—	»Iskolaügyünk«	313
—	—	Iratterjesztési bizottság június 11-i ülése	321
—	5044	Iskolastatisztikai jelentések beküldéséről .	323
—	5310	Iskolai (elemi) bizonyítványmásodlatok ki- adásáról	334, 393, 405, 407
—	5780, 6266, 6399, 6434	Iskolai (elemi) beiratásokról	358
—	6059	Iskolai nyomtatványok megküldéséről »Értesítés«	380
—	6001	Iskolai (elemi) nyomtatványok megrende- léséről	380
—	—	Iskolaszövetkezet	392, 402
—	6266, 6399, 6431, 6434	Iskolai (elemi) beiratásokról	393, 405, 407
—	—	Imádság (iskolai)	404
—	—	Internátus (állami elemi) létesítése a ko- mádi tanyákon	404
—	6429	Iskolai elemi vallástani kézikönyvek (II—VII. o.) használatáról	404
—	6433	Iskolai elemi vallástani kézikönyvek (I—VII. o.) használatáról	405
—	6434	Iskolai (elemi) beiratásokról	405, 407, 418
—	—	Iskolai (elemi és közép) tanítás megkez- déséről	418
—	—	Iskolai (elemi és közép) tankönyvekről . .	419
—	—	Iskolai « « nyomtatványokról	419

A R E N D E L E T			
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- száma
—	—	Iskolai (elemi és közép) arckép, címer és himnusz kifüggesztéséről	419
—	—	Iskolai térképekről	419
—	—	Iskolai 14%-os községi segélyről	419
—	—	Iskolák (felekezeti) helyz. Magyarországon	428
—	—	Iskolai (elemi) tandíj	429
—	—	Imahétre »Felhívás«	459
—	6854	Iskolai (elemi) tantárgyakról	474
—	6854	Iskolai « tankönyvekről	475
—	6854	Iskolai « osztályozásról	475
—	6854	Iskolai « füzetekről	475
—	6854	Iskolai « nyomtatványokról	475
—	6854	Iskolai « nemzeti nevelésről	475
—	6991	Iskolai « 1939—40. tanévi statisztikai jelentések beküldéséről	477
—	6991	Iskola (elemi) 1940—41. tanévi beiratások eredményének bejelentéséről	477
—	6991	Iskolai (közép) m. tanév rövid történetének, statiszt. stb. jelentések beküldéséről	477
—	6991	Internátusok m. tanévi történeti statisztikai jelentések beküldéséről	477
—	—	Irinyi kántortanítói állásra »Pályázati hirdetés«	478
—	6910	Iskolánkhoz (elemi) kinevezett tanítókról	488
—	—	»Az iratterjesztési osztály körlevele«	490
—	7362	Iskolai (elemi) II. o. vallástani kézikönyv elfogyásáról és új kiadás elkészítéséről	503
—	7553	Iskolafenntartó egyházközségek, iskolai nyomtatványok ellenértékével való megterheltségéről	509
—	7671	Iskolai nevelés- és oktatásról, tantervről stb.	515
—	7671	Iskolai kiadványok (tanterv, utasítás, rendtartás stb.) beszerzéséről	515

A R E N D E L E T

1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	7885	Iskolai karácsonyi szünetről	527
—	7688	Iskolai (elemi) nevelés (hazafias) hiányai- nak pótlásáról	527
—	—	Ijúsági vezetőképző táborozás (Nagyvá- radon, febr. közepére) előkészítettése	524
—	—	Juhász Károly nagyváradai énekvezér el- hunytá	4
—	—	Jancsó Vilmos krassófüzesi ny. lév. lelk. elhunytá	31
—	—	Juhos László nváradai s. lelkész »Ref. Hir- adó« szerkesztője	273
—	—	Jutalomkönyvek (vizsgai)	283
—	—	Józsefházai kántortanítói állásra »Pályázati hirdetmény«	347, 479
—	—	Kántorok (énekvezér) elhunytá	4
—	13	Katonai (tanítók) igazoló iratok (másolat- ban) beküldéséről	19
—	61	Keresztyén egészségügyi statisztikai ada- tok beküldéséről	21
—	193	Katonai szolgálatra behívott tanítók el- lenőrző látogatásairól	21
8812	387	Községi 14 százalékos iskolai segélyről .	22, 22, 23
—	228	Kölcsön (állam, hadfelszerelési) jegyzésről	33
5812	—	Községi (14 százalékos iskolai segélyekre vonatkozó adatok bejelentéséről . .	33
—	—	Közigazgatási nyomtatványok rendeléséről »Felhívás«	19
—	—	Károli Gáspár emlékünnepély	46
—	—	Kongrua-kérdés — lelkészi — megoldása	43
—	—	Kisperegi 85 éves lelk. Szondy Géza em- lékezései és elmélkedései	41

A R E N D E L E T			
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- száma
—	—	Középiskolába járó ref. gyermekek száma	70
—	1597	Közokt. Miniszteriumhoz Exemplarul Ministerului insp. iskolalátogatási másolatok beküldéséről	75
—	1597	Középiskolai insp. iskolalátogatási »Exemplarul Ministerului« másolatok beküldéséről	75
—	1905	Középiskolai husvétii szünidőről	86
—	2326	Kényszernyugdíjas tanítók segélyezéséről	125
—	2157	Katonai gyakorlat alóli mentességről (teológusok)	126
—	2326	Korhatárt (57 év) elért tanítók nyugdíjazásáról	125
—	—	Kongruás lelkészekről 1 százalékos kongrua-levonás	123
—	2761	Katonai felmentésről (iskolák irodai és személyzet)	248
—	2574	Községi iskolai 14%-os segélyekről	249
—	—	Közgyűlés — egyházkerületi rendkívüli	245
—	—	Keresztelési kivonat kérés	262
—	3367	Közigazgatási kulturális stb. konferenciákon Egyházak képviselőinek részvételéről	274
—	—	Kisbábonyi ny. lelk.: Tóth Gábor elhunytá	272
—	3368	Kult. Min. 20.069/1940. sz. rendelete folytán Magyarországra szököttek számára etnikai származásukra vonatkozó igazolványok nem állíthatók ki	287
—	—	Királyi rendelet Püspök Urunk megválasztásának elismeréséről	289
—	3908	Kiállítás rendezéséről (nyilv. jogú elemi iskoláknál)	298
—	4874	Közjogi személyiségről (egyházunk)	3 1
—	4874	Közhasznú intézményekről (iskoláink)	311, 347
—	—	Közös missziói gyűlés	333

A R E N D E L E T

1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	—	Külmissziói nap nagyváradai egyházban	345
—	5780	Kisebbségi és felekezeti tanítók korhatárá- nak nem alkalmazásáról	358
—	5780	Kisebbségi felekezeti iskolai beiratásokról	358
—	—	Kisnyégerfalvai ktanítói állásra »Pályázat«	358
—	—	Kiss Lajos nyug. bihardiószegei igazg.-tanító elhunyta	355
—	—	Kéki Gönczy Sándor id. elhunyt	293
—	—	Kágyai ktanítói állásra »Pályázat«	371
—	—	Köblös Endre volt szilágysomlyói lelkész zilahi lelkészi beiktatása	493
—	—	Kisperegi h. tanítói állásra »Pályázat«	382
—	—	Középiskolai IV—VIII. új vallástanköny- vekről	388
—	—	Komádii tanyákon állami elemi internátus létesíteni	404
—	6436	Középiskolai (I—III. és IV—VIII. o.) val- lástani kézikönyvek használatáról	406
—	—	Kerekes András ny. vallástanárr elhunyt	322
—	—	Középiskolai beiratásokról	418
—	—	Középiskolai tanítás megkezdéséről	418
—	—	Középiskolai tankönyvekről	419
—	—	Középiskolai nyomtatványokról	419
—	—	Középiskolai arckép, címer és himnusz ki- függesztéséről	419
—	—	Középiskolai térképekről	419
—	—	Községi 14 százalékos iskolai segélyről	419
—	—	Kulcsár Márton nyug. ktanító elhunyt	430
—	—	Kitérések és áttérések	430
—	—	Kongrua (lelkészi) folyósítása a magyar államtól	430
—	—	Kolozsvári teológiai Fakultási évmelegnyí- tásának elhalasztása	431

A R E N D E L E T			
1939. évi hív. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	—	Középiskola fontossága és túlszűfolttsága	429
—	—	Közegremetei ideiglenes tanítói állása »Pályázat«	443
—	6436	Középiskolai: IV—VIII. oszt. vallástani kézikönyvek használatának elrendelé- séről	453
—	—	Közigazgatási ügyoszt. munkájából . . .	463. 448
—	—	Konvent elnöki tanács meghívása . . .	449
—	6824	Kongrua (lelkészi és tanítói) kifizetéséről	465
—	—	Kongrua (lelkészi és tanítói) nyugták be- küldéséről	465
—	—	Kakszentmártoni ktanítói állásra »Pályázat«	467
—	6991	Középiskolai m. tanévi rövid történeti, statisztikai stb. jelentések beküldéséről	477
—	—	Kismajtényi ktanítói állásra »Pályázat« .	478
—	6649	Korpótlékok helyett rangosztályba soro- zásról	489
—	6649	Kongrua folyósításról	489
—	—	Közgyűlés (e. ker.-i)	488, 500
—	—	Közgyűlést (e. ker.-i) megnyitó püspöki imádság	493
—	—	Közgyűlést (e. ker.-i) megnyitó főgondnoki beszéd	494
—	—	Közgyűlési (e. ker.-i) határozat Egyház- kerületünknek a Tiszántuli egyház- kerületbe való visszatérésével kap- csolatos intézkedésekről	501
—	7647	Kérelmeknek a Vallás- és Közokt. Minisz- tériumhoz szolgálati uton való felter- jesztésekről	516
—	—	Képviselői (parlamentari) állások (megürese- dett) tanítóval (Tóth Zsigmond) való betöltésére szerkesztett memorandum	521
—	—	Királyhágómelléki egyházkerület a Tiszán- tuli egyházkerületbe visszatér . . .	525

A R E N D E L E T

1939. évi hiv. sz.	1910 évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	7885	Karácsonyi iskolai szünetről	527
—	7219	Középiskolai református tanulók kimutatá- sának beküldéséről	527
—	—	Konfirmációs Káté tankönyv újra nyomtatása	524
—	—	Lelkészbeiktatások	5, 31, 45, 295, 370, 393
—	—	Lelkészmeghívások	6
—	605	Lelkészek passzív védelmi alakulatokban és tanfolyamokon való résztvételekről	34
—	—	Lelkészi kongruakérdés megoldása . . .	43
—	—	Lelkész — 85 éves — emlékezései és elmélkedései	41
—	1249	Legációról, legátusjáratásról	61
—	—	Lelkészek minősítése	51
—	—	Lelkészek áthelyezése	52,
—	—	Lelkészértekezlet (e. ker.-i) ügyek . . .	57, 71, 84
—	1905	Lelkészi hadfelszerelési kölcsönjegyzésről	86
—	—	Lelkészi főjegyző választás	113
—	—	Lelkészekről (kongruás) 1% os kongrua- levonás	123
—	354	Lelkészképesítő vizsgálatokról	262
—	—	Lelkészválasztások	273
—	3292	Lelkészek nőtlenségi állami adóügyben »Nyilatkozat-Declarațiune«-k kiküldése	285
—	—	Lelkészi kör értekezletek	284, 286
—	—	Liszky Kálmán tóti lelkész beiktatása .	295, 370
—	—	Lelkész kíségetésére, helyettesítésére IV. évet végzett theológus ajánlkozók . .	291
—	—	Lelkészi értekezlet igazgatója, szövetke- zete és otthona	281, 294, 305
—	—	Lelkészértekezlet közgyűlés	310
—	—	Lelkészi cserehirdetések	334

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	—	Lelkészerőtekezlet — erdélyi e. ker.-i nyári munkarendje	333
—	5923	Lelkészi (egyházi) szolgálatokért járó díjazások behajtásáról	380
—	—	Lelkészi államsegély	417
—	—	Lelkészi kongrua folyósítása a magyar államtól	430
—	6824	Lelkészi kongrua kifizetéséről	465
—	—	Legáció (karácsonyi) ügyben »Felhívás« .	499, 503
—	7550	Lelkészi államsegélyről	508
—	7550	Lelkészi nyugdíjintézeti járulék fizetéséről	508
—	7927	Lelkészek MÁV. arcképes igazolványairól	528
—	—	M enza (kolozsvári ref. szegénysorsu főiskolai) jótékonyágáról	7
—	2761	Munkamozgósítási katonai felmentésekről tantestület irodai és szolgaszemélyzetnek	249
—	2917	»Munka és Jókedv« megünnepléséről . .	263
—	3368	Magyarországba szököttek számára nem állíthatók ki etnikai származásukra vonatkozó igazolványok a Kult. Min. 20.069—1940. sz. rendelete folytán .	287
—	5310	Másodlatok (elemi iskolai bizonyítvány) kiadásáról	334
—	—	Missziói (közös) gyűlés	333
—	—	Margittai tanítói állásra »Pályázat« . .	347
—	—	Mikolai lelkészi állásra »Pályázat« . . .	381
—	—	Mona György és neje Lakatos Zsófia esetési és születési akvi kivonatát keresi dr Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok	380
—	—	Magyar hadsereg Nagyváradra való bevonulási napon Püspök urnak üdvözlő beszéde Horthy Miklós kormányzó urhoz	409

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	—	Magyarország kormányzójának: Horthy Miklós rövid életrajza	414
—	6695	Magánlevelek válaszbélyeg mellékeléséről	443
—	—	Mikolai ktanítói állásra »Pályázat«	454
—	7927	M. Á. V. kedvezményes arcképes igazol- ványok igényléséről	528
3	7085	Nemzeti Ujjászületési Front (N. U. F.) »Nyilatkozat«-ok beküldéséről	9
—	—	»Nemzeti Ujjászületési Front« ügyben »Tájékoztatás«	47
—	—	Nagyvárad-i egyház főgondnokának (25 éve) dr. Thury Kálmán ismételt megválasz- tásáról	47
—	—	Nagyvárad-olaszi-i önálló kántori állásra »Pályázat«	275
—	—	Nagyvárad-i »Ref. Hiradó« új szerkesztője: Juhos László segédlelkész	273
—	3292	Nőtlenégi állami adó ügyben »Nyilat- kozat—Declarațiune«-k kiküldése . . .	285
—	—	Nagyvárad-i Ref. Leánygimnázium Igazgató- tanács »Pályázati hirdetés«-e francia- történet vagy francia-földrajz tanári állásra	311
—	—	Nagyvárad-i Ref. egyházkerület lelkészei, tanítói és tisztviselői segélyező egye- sületének »Alapszabály«-a	319
—	—	Nagyvárad-i egyházban Külmisziói nap .	345
—	—	Nagyenyedi Tanítóképző Int. Igazg. be- iratási »Felhívás«-a	343
—	—	Nagyvárad-i Ref. Leánynevelőintézet leány- gimnáziumába és internátusába való felvételhez »Tájékoztató«	350
—	—	»Nemzet Pártja«-ba belépéshez szükséges nyomtatványok visszaküldéséről »Értesítés«	391

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	—	Nagy Sándor zilahi kollégiumi ny. tanár elhunyta	403
—	—	Nagyszőlősi ny. lelkész: Biri Ferenc el- hunytá	322
—	—	Nagyváradra történt bevonulási napon Püspök Urunk üdvözlő beszéde Horthy Miklós kormányzó úrhoz	409
—	—	Nagyszalontai h. tanítói állásra »Pályázat«	443
—	—	Nagyszalontai rendes tanítói állásra »Pá- lyázati hirdetés	466
—	6991	Nagyvárad Árvaház m. tanévi rövid tör- téneti statisztikai stb. jelentések be- küldéséről	477
—	—	Napilap: Református	482
—	7688	Nevelés (hazafias, elemi iskolai) hiányai- nak pótlásáról	527
—	—	Nyilvánossági jog (elemi iskolai) iránti kérvények beküldéséről	8
9036	3292	»Nyilatkozat—Declarațiune«-k kiküldése nőtlenségi állami adó ügyben	285
—	3908	Nyilvánossági jogu elemi iskolák vizsgá- járól	297
—	3372	»Nyilatkozat-Declarație« tankötelesek tan- kötelesek összeírására	298
—	—	Nyilvántartási-lap vezetése	273
—	—	Nyugalmazott lelkészek elhunytá	4, 31, 272 344
—	—	Nyugdíjazások (lelkészi)	344
—	—	Nyomtatványokról (iskolai)	419
—	—	Nyugdíjfizetés (felekezeti tanszemélyzet- nek)	429
—	—	Nyugdíjintézetünkről	450
—	6824	Nyugták (lelkészi és tanítói kongrua) be- küldéséről	465

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	7973	Nyugdíjintézeti (egyházkerületi) kölcsön- tartozásokról	477
—	7550	Nyugdíjintézeti (lelkészi és tanítói) jár.-ok fizetéséről	508
—	7553	Nyomtatványok (iskolai) ellenértékével is kolafenntartó egyházközsegek meg- terheltetéséről	509
—	7638/a	Nyugalomba vonult vagy elhunyt tanítók adatainak bejelentéséről	527
—	2157	Orvoshallgatók katonai gyakorlat alóli mentességről	126
—	—	Orosz Lajos érkeserüi lelkész nyugalomba vonulása	334
—	5310	Osztálybizonyítvány másodlatok kiadásá- ról (elemi iskolai)	334
—	—	Orth Imre biharpüspöki lelk. »Ref. Lapja« főszerkesztője	413
—	—	Országos Protestáns Napokra féláru utazás	465
—	6854	Osztályozásról (elemi iskolai)	475
—	6991	Otthon (tanonc) m. tanévi rövid történeti statisztikai jelentések beküldéséről .	477
—	—	Országos Protestáns Napok	487, 497
—	—	Országos Református Jóléti (O. R. JÓ.) Társulat »Figyelmeztetés«-e az ügy- nökök felkereséséről	486
—	—	Országos Református Tanító Egyesület (O. R. T. E.) X. nagygyűlése alkalmá- val szamoskrassóiegyház beszámolója	507
—	7584	Országos Református Lelkész Egyesület (O. R. L. E.) be való belépésről . .	514
—	7584	Országos Református Jóléti (O. R. JÓ.) évi tagsági díjról	514
—	—	Országos bizottság alakult az anyaegyházi jogrendszerbe való végleges vissza- olvadás előkészítésére	525

A R E N D E L E T			
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	391	Ócskavas-gyűjtésről	61
—	—	Óvári-i II. tanítói állásra »Pályázat« . .	454
—	7785	Óraadó hitoktatókról	526, 33
—	7785	Önálló hitoktatókról	525
—	—	Pusztajlakai kántortanító, Sándor Lajos el- hunytá	30
—	—	Pelbárthidai lelkész: Elchlinger József be- iktatása	45
—	2181	Postautalványon beküldött összegek el- számolásáról	115
—	—	»Pályázat« ujszentesi lelkészi állásra . .	115
—	—	»Pályázat« Ref. Árvaházi Képes Napjár 1941. évfolyamban közlendő irodalmi művekre	115
—	—	Püspökválasztás	123, 289
—	—	»Pályázat« nagyvárad-olaszi önálló kán- tori állásra	275
—	—	Püspök urunk megválasztásának megerő- sítéséről szóló 1673. sz. királyi rendelet	289
—	—	»Pályázati hirdetés«-e Nagyvárad Ref. Leánygimnázium Igazgatótanácsának francia történet, vagy francia-földrajz tanári állásra	311
—	—	Pályaválasztás	301
—	—	»Pályázati hirdetés« szatmári leánygimn. tanári állásra	323
—	—	»Pályázati hirdetmény« józsefházai kántor- tanítói állásra	347
—	—	»Pályázat« margittai h. tanítói állásra . .	347
—	—	»Pályázat« kisnyégerfalvai ktanítói állásra	358
—	—	»Pályázat« tanári állásokra (szatmárné- meti fiufögimn.)	359
—	—	»Pályázati hirdetés« belényesujlaki h. ktanítói állásra	359

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	—	»Pályázat« kágyai ktanítói állásra	371
—	—	»Pályázat« biharszjánosi h. tanítói állásra	371
—	—	»Pályázat« mikolai lelkészi állásra	381
—	—	»Pályázati hirdetés« csengerbagosi htanítói állásra	382
—	—	»Pályázat« apahegyi előköny. ktanítói állásra	382
—	—	»Pályázat« kisperegi h. tanítói állásra	382
—	—	»Pályázat« sárközujlaki k. tanítói állásra	383
—	—	»Pályázat« hiripi k. tanítói állásra	383
—	—	»Pályázat« gyoroki k. tanítói állásra	383
—	—	»Pályázati hirdetés« resicai III. tanítói állásra	395
—	6141	Petróleum és benzin mennyiség beszerzéséről »Értesítés«	395
—	—	»Pályázat« hegyközpályi helyettes kántortanítói állásra	407
—	—	Porzsolt István esperes, újfehértói lelkész nagyállói lelkészi megválasztása	403
—	—	Püspök Urunk üdvözlő beszéde vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó úrhoz szeptember 6-án	409
—	—	Püspök Urunk és e.-ker.-i főgondnok úr Budapestre és Debrecenbe utaznak	430
—	—	»Pályázat« türterebsi k.-tanítói állásra	432
—	6695	Portómentesség megvonásáról	443
—	—	Protestáns Napok Budapesten	442
—	—	»Pályázat« tóti k.-tanítói állásra	443
—	—	» kőszegremetei k.-tanítói állásra	443
—	—	» nagyszalontai h. tanítói állásra	443
—	—	» géresi II. tanítói állásra	443
—	—	» óvári II. tanítói állásra	454
—	—	» h.-k.-kovácsi k.-tanítói állásra	454

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	—	»Pályázat« adorjáni k.-tanítói állásra . . .	454
—	—	» mikolai k.-tanítói állásra . . .	454
—	—	» szatmárpálfalvai k.-tanítói állásra	455
—	—	Püspöki Hivatal munkájából	448, 464, 524
—	—	Protestáns Napokra (országos) féláru utazás	465
—	—	»Pályázat« nagyszalontai r. tanítói állásra	466
—	—	» egri-i k.-tanítói állásra . . .	466
—	—	» hegyközujlaki r. tanítói állásra	467
—	—	» kakszentmártoni ktanítói állásra	467
—	—	» atyai rendes tanítói állásra .	467
—	—	» berei h. org.-tanítói állásra .	467
—	—	Püspök Urunk: Sulyok István felsőházi tagsága	459
—	—	Papp Ferenc dr. tiszántuli e.-ker. i közép- isk. főfelügyelő Nagyváradra érkezése	473
—	—	»Pályázat« irinyi k.-tanítói állásra . . .	478
—	—	» kismajtényi k.-tanítói állásra .	478
—	—	» szatmárgörbedi k.-tanítói állásra	478
—	—	» atyai k.-tanítói állásra . . .	478
—	—	» józsefházai k.-tanítói állásra .	478
—	—	Protestáns Napok (országos)	487, 497
—	—	Püspök Urunk egyházkerületi Közgyűlést megnyitó imádsága	493
—	—	»Pályázati hirdetmény« értarcsai h. kántor- tanító állásra	503
—	—	»Pályázat« szaniszlói k.-tanítói állásra . .	510
—	—	» hiripi organista k.-tanítói állásra	510
—	—	Reformok útján	49, 120
—	—	Reform, vagy reakció?	77, 89, 101
—	—	»Református Jövő«-ért	93

A R E N D E L E T			
1939. évi hiv. sz.	1940 évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	—	»Református Híradó« szerkesztője Juhos László nagyváradai s. lelkész	273
—	—	Református sajtó-nap	286
—	—	Rednik Gábor, nagyváradai ügyvéd anyakönyvi kivonatokat keres	286
—	—	»Ref. Jövőt«-t gyülekezeti lappá tette a temesvári egyház	315
—	—	Resicai 3. tanítói állásra »Pályázati hirdetés«	395
—	6435	Román kiadású térképeken feltüntetett határokon kézi rajzzal bárminő változtatások eszközésének legszigorubb betartásáról	406
—	—	»Református Jövő«ről	450
—	—	Dr Révész Imre tiszántuli püspök ur Nagyváradra érkezése	473
—	6649	Rangosztályba sorozásról (korpótlék nélkül)	489
—	—	Református napilap	482
—	—	Román hadfelszerelési kölcsön költségek letétbe helyeztetése	524
—	—	Református Országos Zsinat az Erdélyi törvényjavaslatot letárgyalta és elfogadta	525
—	7219	Református középiskolai tanulók kimutatójának beküldéséről	527
—	—	Surányi Lajos szalárdi nyug. lelkész elhunyt	4
—	—	Sándor Lajos pusztajlaki ktanító elhunyt	30
—	1905	Segédlelkészi hadfelszerelési kölcsönjegyzésről	86
—	—	Sulyok István	117
—	—	Spiritizmus az Ige fényében	136

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	—	Sipos Géza : »Feltámadás és spiritizmus« c. husvétii prédikációjának kiadása	136
—	3292	Segédlelkészek nőtlenségi állami adó ügyében »Nyilatkozat-Declarațiune«-k kiküldése	285
—	—	Sajtó-nap (református)	286
—	—	Sisári Kovács Piroska házassági anya- könyvi kivonatát keresi dr Rednik Gá- bor nagyváradi ügyvéd.	286
—	—	Sulyok István Püspök Urunk megválasz- tásának elismeréséről szóló királyi rendelet	289
—	5044	Statisztikai (iskolai) jelentések beküldéséről	323
—	—	Sárközüjlaki kántortanítói állásra Pályázat	383
—	—	Sulyok István püspök, Dr Thúry Kálmán e. ker. főgondnok úr Budapestre és Deb- recenbe utaznak	430
—	—	Segédlelkészek fizetése	430
—	—	Sulyok István püspök úr felsőházi tagsága	459
—	—	Segély : Temetkezési	483
—	—	Sulyok István püspök ur egyházkerületi közgyűlést megnyitó imádsága	493
8690	—	Szalárdi ny. lelkész : Surányi Lajos elhunyt	4
—	—	Szabadságolt tanítók helyettesítéséről	7
—	—	Szondy Géza kisperegi 85 éves lelkész emlékezései és elmélkedései	41
—	—	Szabó Lajos dr. : »Belmissziói útmutató« c. munkájáról előfizetési felhívás	135, 137
—	2489	Szerződések végrehajtási biztosítékként állami járadékkötvények letétbe he- lyezéséről szelvények és szelvénylapok nélkül	249
—	3265	»Szövetkezeti Család« c. iskolai szövetke- zeti füzetek ellátásáról	275

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hív. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	—	Szatmári Károly István házassági anyakönyvi kivonatát keresi dr. Rednik Gábor nagyváradi ügyvéd	286
—	—	Szatmári Leánygimnáziumi tanári állásra »Pályázati hirdetés«	323
—	—	Székelyudvarhelyi tanítónőképző-intézetéről »Tájékoztató«	329
—	—	Szatmári ref. Leánygimnázium működése	334
—	—	Szatmárnémeti fiú főgimn. tanári állásokra »Pályázat«	359
—	—	Szatmári egyházban új adókulcs életbe- léptetése	357
—	—	Szatmári református Leánygimnáziumba az 1940—41. tanévre vonatkozó felvételle »Tájékoztató«	353
—	—	Szatmári ref. fiú főgimnáziumba és internátusba az 1940—41. tanévre vonatkozó felvételle »Tájékoztató«	350
—	—	Számadás (e. ker.-i) átvizsgálása	393
—	—	Szilágysomlyói volt lelk.: Köblös Endre zilahi lelk.-i beiktatása	393
—	6556	Szociális (Erdélyi) szervezetről	431
—	—	Szatmárpálfalvai lev. ktanítói állás »Pályázat«	455
—	6649	Származás igazoláshoz szükséges kivonatok illetékmentessége	489
—	7549	Számadások (egyházi intézményi) lezárásáról	508
—	—	Szamoskrassói egyházközség beszámolója az országos Tanítóegyesület X. nagygyűlése alkalmával	507
—	—	Szaniszlói kántortanítói állásra »Pályázat«	510
—	—	Születési anyakönyvi bejegyzési »Felhívás«	513
—	7647	Szolgálati uton kérelmek Vallás- és Közoktatásügyi Miniszteriumhoz való felterjesztésről	516

A R E N D E L E T			
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	7885	Szünetről (iskolai, karácsonyi)	527
—	7588/a	Szatmári főgimnáziumi tanulók segélyezé- sére szolgáló ünnep másodnapi per- selypénzek beküldéséről	528
8690	—	Tanítók szabadságolásáról	7
8690	—	Tanítók (szabadságolt) helyettesítéséről .	7
—	138	Tanítók katonai igazoló iratainak — má- solatban — beküldéséről	19
—	193	Tanítók (katonai szolgálatra behívott) vég- legesítési és előléptetési vizsgával kapcsolatos ellenőrző látogatásokról .	21
—	424	Tűzbiztosítási díjak (egyházi) befizetéséről	23
—	—	Thúry Kálmán dr. nagyváradi egyh. fő- gondnokká (25 éve) ismételt meg- választása	45
—	1457	Tanfelügyelőséghez (biharmegyei) elemi iskolai adatoknak jelentéséről	75
—	1905	Tanítói hadfelszerelési kölcsönjegyzésről .	86
—	1905	Tanári hadfelszerelési kölcsönjegyzésről .	86
—	2191	Tankötelesek összeírásáról	124
—	2212	Tanítók (kényszernyugdíjas) segélyezéséről	124
—	2157	Theológusok katonai gyakorlat alóli men- tességről	126
—	2761	Tantestületi irodai és szolgai személyzet katonai felmentéséről	248
—	—	Tóth Gábor kisbábonyi ny. lelk. elhunytá	272
—	3437	Tanfelügyelőségekhez (megyei) III. o. el. isk. vérvizsgára álló növendékek szá- mának bejelentéséről	287
—	—	Tóti lelkész: Liszkay Kálmán beiktatása .	295, 370
—	3908	Tanítás befejezéséről (nyilv. jogu elemi iskolákban)	297

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	3372	Tankötelesek összeírásáról	298
—	—	Theológus, IV. évet végzett, a nyárra lel- készi kisegítésre helyettesítésre ajánlkozik	291
—	—	»Tájékoztató« a székelyudvarhelyi tanító- képző-intézetről	329
—	—	Tanítóképző Igazg. (Nagyenyed) beiratási »Felhívás«-a	343
—	5780	Tanítók (felekezeti és kisebbségi) korha- tárának nem alkalmazásáról	358
—	—	Tanári állásokra (szatmárnémeti fiufőgimn.) »Pályázat«	359
—	—	Theol. fakultásra leendő 1940—41. évre »Értesítés«	354, 442
—	—	»Tájékoztató« a szatmári ref. leánygim- náziumba az 1940—41. tanévre vo- natkozó felvételre	353
—	—	»Tájékoztató« a szatmári ref. fiú főgimná- ziumba és internátusba az 1940—41. tanévre vonatkozó felvételre	351
—	—	»Tájékoztató« a nagyváradai ref. Leány- nevelő-intézet leánygimnáziumába való felvételhez	350
—	—	Tóthfalussy Károly ny. lelkész elhunytá .	370
—	5991	Templomoknak reggel 8 órától este 8 óraig való nyitvatartásáról	381
—	—	Thúry Kálmán dr e. ker.-i főgondnok Móna György és neje Lakatos Zsófia születési akvi kivonatát keresi	380
—	—	Tanyákon (komádi-i) állami elemi inter- nátus létesítése	404
—	—	Tanítás megkezdése előtti és utáni imád- ság imádkoztatása	404

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	6420, 6433	Tankönyvek (elemi isk.) használatáról . . .	404, 405
—	6435	Térképeken (román kiadásu) feltüntetett határokon kézrajzzal bárminő változ- tatások eszközésének legszigorubb betiltásáról	406
—	6436	Tankönyvek (I—III. és IV—VIII. o. közép- iskolai) használatáról	406
—	6433	Tanterv (új)	405
—	—	Debreczeni István temesvári lelk. bucsúja	411
—	—	Tanítói államsegély	417
—	—	Tanítás (isk.) megkezdéséről	419
—	—	Tankönyvekről (isk.)	419
—	—	Térképekről (isk.)	419
—	—	Thúry Kálmán dr. e.-ker.-i főgondnok úr Budapestre és Debrecenbe utazik . . .	430
—	—	Tanítók és tanárok államsegélye	428
—	—	Tandij (elemi iskolai)	429
—	—	Tanítói fizetés	429
—	—	Tanszemélyzet (felekezeti) nyugdíj fizetése	429
—	—	Turterebesi k.-tanítói állásra »Pályázat«	432
—	—	Tanítóképzés új rendje Magyarországon .	438
—	—	Tóti k.-tanítói állásra »Pályázat«	443
—	6607	Tanítók lemondás nélküli eltávozásukról .	452
—	—	Tanügyi osztály munkájából	449, 464 524
—	—	Tanítói államsegélyekről	449
—	—	Tanfelszerelési tárgyokról	450
—	—	Tanítói kongrua kifizetésről	465
—	6854	Tankönyvekről (elemi iskolai)	475
—	6991	Tanonc-Otthon m. tanévi rövid történeti, statisztikai stb. jelentések beküldéséről	477

A R E N D E L E T			
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	6910	Tanítóknak el. iskoláinkhoz - kinevezéséről	488
—	—	Temetkezési segély	483
—	—	Thúry Kálmán dr e. ker.-i főgondnok úr egyházkerületi Közgyűlést megnyitó beszéde	494
—	7362	Tankönyv (II. elemi oszt.) vallástani elfo- gyásáról és új kiadás elkészítéséről .	503, 510, 524
—	7550	Tanítói kongruáról	508
—	7550	Tanítói ny. i. jár. fizetésről	508
—	—	Tanítóegyesület (O. R. T. E.) X. nagy- gyűlése alkalmával szamoskrassói egyház beszámolója	507
—	7421	Tanítói (szept. nov.-i.) kongruáról	515
—	—	Tóth Zsigmond tanítóval a megüresedett parlamenti képviselői állás betölté- sére szerkesztett memorandum	521
—	—	Tiszántuli egyházkerületbe a Királyhágó- melléki egyházkerület visszatérése .	525
—	7688/a	Tanítók (nyugalomba vonult vagy elhunyt) adatainak bejelentéséről	527
—	7927	Tanár, tanító stb. hitoktatók kedvezmé- nyes M. Á. V. arcképes igazolvá- nyainak igényléséről	528
—	—	Tankönyv: Konfirmációs Káté újra nyom- tatásáról	524
8995	—	Utazási C. F. R. igazolványok érvényesi- téséről és pótlapok beragasztásáról .	9
—	7805	Ujjászületési Front (N. U. F.) Nyilatkoza- tok beküldéséről	9
—	—	Ujszentesi lelkészi állásra »Pályázat« . .	115

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	—	Ujszentesi lelkésznek Ajtay Gábor temesvári s. lelkész megválasztása	273, 404, 473
—	5490	Urvacsoraosztás alkalmával a higiénia legszigorubb szemelőtt tartásáról . .	346
—	—	Ujszentesi ny. lelk.: Hamar György elhunyt	344
—	—	Uray Sándor debreceni lelkész és tiszántuli egyházkerület főjegyzője csomaközi elindulása	473
—	7927	Utazási (M. Á. V. kedvezményes) igazolványok igényléséről	528
—	7688/a	Ünnep másodnapj perselypénzek (szatmári főgimnáziumi tanulók segélyezésére) beszolgáltatásáról	528
9114	3437	Végvizsgálatról — examen de absolvire — VII. elemi oszt. növendékeknek . . .	8, 287
8995	2396	Vasuti igazolványok (C. F. R.) érvényesítéséről és pótlapok beragasztásáról .	9, 126
—	—	Varga Béla nagykárolyi s. lelkész atyai lelkészi meghívása	6
—	193	Véglegesítési és előléptetési vizsgával kapcsolatos ellenőrző látogatásról — katonai szolgálatra behívott tanítóknál .	21
—	—	Vallástani kézikönyvek (III. o.) Czina-féle eladatlan, használatlan példányok) beküldéséről, forgalomból való végleges kivonásáról	23
—	605	Védelmi (passzív) alakulatokban és tanfolyamokon való részvételekről . . .	34
—	—	Varga Béla atyai lelkész beiktatása . .	31

A R E N D E L E T

1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	Oldal- szám
—	619	Vallástani kézikönyv (I. elemi) és vezér- könyv megjelentetéséről	46
—	619	Vallástani kézikönyv (II. elemi) haszná- latáról	46
—	—	Visky Ferenc nb.-i e.-m.-i fjtő lemondása	113
—	2396	Vasuti igazolványok (új) kiadásáról . .	126
—	—	Vizsgai jutalomkönyvek	283
—	3437	Végvizsgára (examen de absolvire) álló növendékek (VII. el. oszt.) számának megyei tanfelügyelőséghez való azon- nali bejelentéséről	287
—	3908	Vizsgákról (nyilv. jogú elemi iskoláknál)	298
—	5310	Végbizonyítványok (elemi iskolai) másod- latok kiadásáról	334
—	—	Vallástankönyvekről (V—VIII. o. közép- iskolai)	388
—	6420	Vallástani kézikönyvek (II—VII. o. elemi) használatáról	404
—	6433	Vallástani kézikönyvek (I—VII. o. elemi) használatáról	405
—	6436	Vallástani kézikönyvek (I—III. és IV—VIII. o.) középiskolai használatáról	406
—	6695	Válaszbélyegek mellékeléséről (magánle- velekre)	443
—	6436	Vallástani kézikönyvek (középiskolai IV— VII. oszt.) használatának elrendeléséről	453
—	7362	Vallástani kézikönyv (II. elemi oszt.) el- fogyásáról és új kiadás elkészítéséről	503, 510, 524
—	—	Vallástani kézikönyv (elemi iskolai II. oszt.) bejelentése	510, 524
—	7647	Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium- hoz való kérelmek felterjesztéséről és elintézéséről (szolgálati uton) . .	516

A R E N D E L E T			Oldal- szám
1939. évi hiv. sz.	1940. évi hivatalos száma	t á r g y a	
—	7927	Vasuti kedvezményes arcképes igazolványok igényléséről	528
—	—	Vezetőképző táborozás (ifjúsági, Nagyváradon, február közepén) előkészítettése	524
—	—	Welti Henry konzul elhunyt	31
—	—	Zilahi Sára és Both Sára akvi kivonatainak elküldéséről »Felhívás«	47
—	—	Zilahi volt lelkész: Köblös Endre szilágy-somlyói lelkészi beiktatása	393
—	—	Zilahi ny. kollegiumi tanár: Nagy Sándor elhunyt	403
—	6132	Zsidótörvényről	394
—	—	Zsinat (Református Országos) az »Erdélyi törvényjavaslatot letárgyalta és elfogadta	525